

Notulen

*van het verhandelde in de
vergadering van Provinciale Staten
van Utrecht*

gehouden op 7 april 2003

ISBN 0920-3370

Naamlijst

van de leden van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 7 april 2003

mr. B. Staal, voorzitter

drs. W.L.F. van Herwijnen, griffier

J.G.P. van Bergen, Wijk bij Duurstede

drs. R.P.F. Bijkerk, Veenendaal

J. Binnekamp, IJsselstein

dr. R. Bisschop, Veenendaal

A.J. van Bokkem, Amersfoort

drs. W.J. Bos, Oud Zuilen

mevr. ir. S. van Bruggen, Amersfoort

J.L.M.M. Damen, Leersum

mevr. drs. M.C. Das, Utrecht

mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk

drs. A.J. Ditewig, Bilthoven

mevr. A.J.M. van Dongen, Woerden

mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik

mr. J.H. Ekkers, Vianen

mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen

drs. J.H. Gaaikema, Mijdrecht

drs. J.F.M. Gaillard, Leusden

M. van de Groep, Bunschoten

E. Jongsma, Kamerik

mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes

mevr. mr. M.N. Kallen-Morren, Zeist

mevr. mr. J.G.J. Kamp, Breukelen

mevr. G.B. van Keulen-Saenger, Tull en 't Waal

F. Killi, Amersfoort

S.J. Klarenbeek, Soesterberg

J.F.M. Kloppenborg, Utrecht

M. van der Kolk, Utrecht

J. Konijnenbelt, Leusden

drs. J.A.J. Konings, Vleuten

mevr. J.C. Kramer, Bunschoten

C.J. van Kranenburg, Driebergen

mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein

D.C. van Leeuwen Boomkamp, Loenen aan de Vecht

M.F. van Leeuwen, Maartensdijk

dr. B. Levering, Montfoort

drs. J.P.J. Lokker, Soest

mr. A.G. van Malenstein, Maarn

drs. A. Najib, Utrecht

mevr. H. Nap, Veenendaal

drs. B. Nugteren, Utrecht

drs. G.W.M. van Odijk, Bosch en Duin

mevr. drs. ing. I.L. Oostlander, Amersfoort

drs. J.H.A. van Oostrum, Houten

drs. J.Ph. Overbeek, Utrecht

mevr. P. Pieper-Hagen, Mijdrecht

drs. W.M. van der Poel, Loenen aan de Vecht

P.C. Pollmann, Doorn

mevr. A.H. Raven, Utrecht

mr. J.G.M. Reerink, Zeist

mr. drs. F.Th.M. Rohof, Utrecht

drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist

P.Seldenrijk, Eemnes

mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven

mr. J.J.J. Streefland, Utrecht

dr. J. Streng, Mijdrecht

S.D. Swane, Maarssen

mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht

drs. G.H. Terpstra, Utrecht

drs. R. Vis, Amersfoort

F.J. Vos, Werkhoven

R.E. de Vries, Utrecht

L de Vries, Harmelen

ir. B.A. Witteman, Kockengen

Leden van Gedeputeerde Staten

J.G.P. van Bergen, Wijk bij Duurstede

mevr. mr. M.N. Kallen-Morren, Zeist

mevr. mr. J.G.J. Kamp, Breukelen

drs. J.P.J. Lokker, Soest

drs. P.J.M. Rombouts, Maarssen

dr. J. Streng, Mijdrecht

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 7 april 2003

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
BESTUUR EN MIDDELEN		
Voorstel van de werkgroep Dualisering van 24 februari 2003, dienst/sector PSU/SGU, nummer PS2003BEM11, tot wijziging van het Reglement van Orde Provincie Utrecht 1998 met het oog op dualisering. Daartoe besloten	37 t/m 40 53 en 54	PS2003BEM11
Amendement 1, ingediend door de fracties van de VVD en ChristenUnie, inzake het vergaderschema en de toezending van voorstellen..... Het amendement is aanvaard. Daartoe besloten	38 54	
Amendement 2, ingediend door de fractie van de ChristenUnie en de VVD, inzake wijzigingen in het Reglement van orde..... Het amendement is verworpen. Daartoe besloten	39 54	
Voorstel van de werkgroep Dualisering van 24 februari 2003, dienst/sector PSU/SGU, nummer PS2003BEM14, tot vaststelling van de Verordening ambtelijke bijstand. Daartoe besloten	40	PS2003BEM14
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 maart 2003, dienst/sector CS, nummer PS2003BEM15, tot vaststelling van de 3e begrotingswijziging 2003. Daartoe besloten	54	PS2003BEM15
Voorstel van het presidium van 24 maart 2003, dienst/sector PSU/SGU, nummer PS2003BEM16, tot continuering van de ad hoc-werkgroep Dualisering. Daartoe besloten	40	PS2003BEM16
Voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 maart 2003, dienst/sector PSD/PPD, nummer PS2003BEM19, om in te stemmen met het ontslag van de archiefinspecteur en tot benoeming van de nieuwe archiefinspecteur. Daartoe besloten	40 en 41	PS2003BEM19

Onderwerp	Bladzijde	Nummer
RUIMTE EN GROEN		
Voorstel van het presidium van 4 maart 2003, dienst/sector MGB, nummer PS2003REG02, houdende wijziging van de verordening Adviescommissie Gelderse Vallei/Utrecht-Oost provincie Utrecht 2002 met het oog op samenstelling van de commissies. Daartoe besloten	40 en 41	PS2003REG02
Bosbad Amersfoort Daartoe besloten	41 t/m 53	
Motie 2, ingediend door de fractie van het CDA, inzake een gedoogsituatie voor het zwemseizoen 2003 voor het Bosbad Amersfoort..... Gewijzigd..... De motie is aanvaard. Daartoe besloten	40 en 42 51 53	
Motie 3, ingediend door de fractie van de PvdA, inzake doorbreken bestuurlijke impasse over het Bosbad Amersfoort..... De motie is ingetrokken Daartoe besloten	43	
Motie 4, ingediend door de fractie van de SP, ChristenUnie en LPF, inzake het zoeken naar oplossingen voor het instandhouden van het Bosbad Amersfoort..... De motie is verworpen. Daartoe besloten	47 53	
STATEN (provinciale)		
Beëdiging van het Statenlid de heer P.C. Pollmann en niet-Statensleden in de commissies.....	9, 10, 37	
Rapportage informateur de heer C.J. de Vet.....	10 t/m 29	
Motie 1, ingediend door de fracties van de SP en D66, inzake de vorming van een college door CDA, PvdA, GL en D66..... De motie is verworpen. Daartoe besloten	21 29	
Ingekomen stukken.	29	
VRAGENHALFUURTJE		
Mondelinge vragen van:		
- de fracties van het CDA, de PvdA, GL, en ChristenUnie inzake de zendmastenproblematiek.....	29 t/m 34	
- de heer M.F. van Leeuwen inzake de Ponlijn.....	34 t/m 37	

Presentielijst

vergadering 7 april 2003

J.G.P. van Bergen, Wijk bij Duurstede
drs. R.P.F. Bijkerk, Veenendaal
J. Binnekamp, IJsselstein
dr. R. Bisschop, Veenendaal
A.J. van Bokkem, Amersfoort
drs. W.J. Bos, Oud Zuilen
mevr. ir. S. van Bruggen, Amersfoort
J.L.M.M. Damen, Leersum
mevr. drs. M.C. Das, Utrecht
mevr. drs. A.J. Dekker, Odijk
drs. A.J. Ditewig, Bilthoven
mevr. A.J.M. van Dongen, Woerden
mevr. P. Doornenbal-van der Vlist, Lopik
mr. J.H. Ekkers, Vianen
mevr. mr. K.J. Fokker, Driebergen
drs. J.H. Gaaikema, Mijdrecht
drs. J.F.M. Gaillard, Leusden
M. van de Groep, Bunschoten
E. Jongma, Kamerik
mevr. A. Jonkers-Cornelisse, Eemnes
mevr. mr. M.N. Kallen-Morren, Zeist
mevr. mr. J.G.J. Kamp, Breukelen
mevr. G.B. van Keulen-Saenger, Tull en 't Waal
F. Killi, Amersfoort
S.J. Klarenbeek, Soesterberg
J.F.M. Kloppenborg, Utrecht
M. van der Kolk, Utrecht
J. Konijnenbelt, Leusden
drs. J.A.J. Konings, Vleuten
C.J. van Kranenburg, Driebergen
mevr. D. Lamers-Tiecken, Nieuwegein
D.C. van Leeuwen Boomkamp, Loenen aan de Vecht
M.F. van Leeuwen, Maartensdijk
dr. B. Levering, Montfoort
drs. J.P.J. Lokker, Soest
mr. A.G. van Malenstein, Maarn
drs. A. Najib, Utrecht
mevr. H. Nap, Veenendaal
drs. B. Nugteren, Utrecht
drs. G.W.M. van Odijk, Bosch en Duin
mevr. drs. ing. I.L. Oostlander, Amersfoort
drs. J.H.A. van Oostrum, Houten

drs. J.Ph. Overbeek, Utrecht
mevr. P. Pieper-Hagen, Mijdrecht
drs. W.M. van der Poel, Loenen aan de Vecht
P.C. Pollmann, Doorn
mevr. A.H. Raven, Utrecht
mr. J.G.M. Reerink, Zeist
mr. drs. F.Th.M. Rohof, Utrecht
drs. T.G.P.M. Ruijs, Zeist
P.Seldenrijk, Eemnes
mevr. drs. R.C.M. Stadhouders, Bilthoven
mr. J.J.J. Streefland, Utrecht
dr. J. Streng, Mijdrecht
S.D. Swane, Maarssen
mevr. ir. A.A. Swets, Utrecht
drs. G.H. Terpstra, Utrecht
drs. R. Vis, Amersfoort
F.J. Vos, Werkhoven
R.E. de Vries, Utrecht
L de Vries, Harmelen
ir. B.A. Witteman, Kockengen

Afwezig:

mevr. J.C. Kramer, Bunschoten

De VOORZITTER: Staten van Utrecht, ik open uw vergadering.

Bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Kramer. De heer Damen zal later ter vergadering komen.

Mevrouw Kamp is afwezig; zij vertegenwoordigt het provinciaal bestuur tijdens een bijeenkomst in Lage Weide. De heer Streng zal daar later in de middag ook naartoe gaan. Mevrouw Kamp zal rond die tijd weer terugkomen bij de behandeling van de haar betreffende agendapunten.

Beëdiging van het Statenlid de heer P.C. Pollmann en niet-Statensleden in de commissies.

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Bijkerk om de heer Pollmann binnen te geleiden.

Ik verzoek u allen te gaan staan. Dan ga ik over tot beëdiging van de heer Pollmann tot lid van de Staten van Utrecht.

“Ik verklaar dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk noch enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik verklaar en beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.”

Ik verzoek u mij na te zeggen de woorden: “Dat verklaar en beloof ik”.

De heer POLLMANN: Dat verklaar en beloof ik.

De VOORZITTER: Dan wens ik u heel veel succes met uw Statenwerk. Van harte gefeliciteerd.

De heer Bijkerk zal u naar uw plaats geleiden.

Ik schors de vergadering voor enkele momenten.

Schorsing. van 14.09 – 14.10 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Ik verzoek de volgende personen naar voren te komen,

opdat ik hen kan beëdiggen als niet-Statensleden-commissieleden:

- de heer M.G.M. Bernard
- mevrouw E.C.A.M. Boot
- de heer C. de Heer
- de heer H. Hooijer
- de heer J.C. Huijser
- de heer D.C. van Kekem
- mevrouw A.E. Melse-Barten
- de heer J.R. Ploeger
- de heer G.M. Putters
- de heer J.L.N. Schreurs
- de heer C.J. van Tuijl
- de heer H.J. van der Wind

Ik verzoek allen te gaan staan.

De heer Boeschoten zal later komen en mevrouw Oosterhuis is ziek.

Ik lees u de eed en verklaring en belofte voor.

Degenen die de eed afleggen, steken twee vingers van de rechterhand op en zeggen mij na de woorden: “Zo waarlijk helpe mij God Almachtig”.

Degenen die de verklaring en belofte afleggen zeggen mij na de woorden: “Dat verklaar en beloof ik”.

“Ik zweer, dan wel verklaar en beloof, dat ik om tot lid dan wel plaatsvervangend lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer, dan wel verklaar en beloof, dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer, dan wel verklaar en beloof, dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen.”

De niet-Statensleden-commissieleden leggen hierna in handen van de voorzitter de eed of de verklaring en belofte af.

De VOORZITTER: Ik feliciteer u allen. Het ondersteunende werk is zeker niet minder belangrijk dan het Statenwerk zelf. Het gaat om het samenspel. Ik

denk dat het met name voor de kleinere partijen belangrijk is om op die manier de mogelijkheid te hebben aan het totale democratische proces mee te doen. Ik wens u daarbij vooral veel plezier.

Rapportage informateur de heer C.J. de Vet.

De heer LOKKER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is een belangrijk moment vandaag. In de eerste plaats wil het CDA haar waardering uitspreken voor de wijze waarop de informateur met de opdracht aan de slag is gegaan. In korte tijd is door hem zeer veel werk verzet. Wij zijn ook de heer Limborgh zeer erkentelijk voor zijn inzet, want je zult maar alles moeten opschrijven wat er is gezegd en in die korte tijd ook nog nuchter moeten nadenken! Straks zullen wij nader ingaan op de inhoud van het rapport.

Tijdens de campagne hebben meerdere partijen sterk afgegeven op de oude coalitie van VVD, CDA en PvdA, die Utrecht 30 jaar lang in zijn greep heeft gehouden. Dat moest anders en dat kon beter, volgens velen. De informateur serveert deze combinatie overigens niet zonder meer af, door te stellen dat er reden is om met respect en waardering terug te kijken op de inzet, de betrokkenheid en de resultaten van hen die zich in de afgelopen periode voor Utrecht hebben ingezet. Een negatief oordeel over de bestuurscultuur van het verleden is niet aan de orde, zo concludeert hij op pagina 15. Een herbezinning van de politiek als zodanig, is echter wel nodig. Ook dat zegt de informateur. Te weinig inwoners voelen zich bij politiek en samenleving betrokken, er is minder respect voor de overheid en de provincie is onbekend. Het CDA onderschrijft deze analyse en wil de komende periode daarom met kracht werken aan een bestuurscultuur welke gericht is op uitvoering van beleid en resultaat. Een politieke cultuur ook, die door zijn gebiedsgerichte aanpak dichterbij de inwoners staat, die door zijn uitgekende samenwerking met maatschappelijke organisaties, resultaten voor de Utrechtse samenleving wil bereiken. Kortom: een slagvaardig bestuur dat beter past bij deze tijd. En precies dat hebben wij de afgelopen maanden tijdens de campagne luid en duidelijk verkondigd. Op basis van die harde conditie wil het CDA met andere partijen samenwerken. Deze voorwaarde betekent tegelijk dat het CDA in tegenstelling tot de meeste andere partijen, zich niet

op voorhand heeft willen uitspreken voor één bepaalde coalitie, maar dat zij gekozen heeft voor een genuanceerde opstelling. Dat komt er grofweg op neer dat een coalitie van PvdA, CDA en VVD, gelet het programma, het draagvlak in de Staten en de verkiezingsuitslag voor de hand lijkt te liggen, en dat op basis van nader onderzoek een coalitie van CDA, PvdA en GL nadrukkelijk tot de mogelijkheden zou kunnen behoren.

Toen het CDA daarop voorstelde van de formatie een open en transparant proces te willen maken, waren alle partijen enthousiast; de een wat meer, de ander wat minder. Er zou een informateur komen die een analyse maakt van de programma's en die de modellen van samenwerking onderzoekt. Daarmee volgde het CDA de aanbeveling die door de werkgroep Dualisme van deze Staten is gedaan. Het betekent ook: geen afspraken binnenskamers vooraf en openheid over alle bijdragen van alle partijen aan het proces. Afgesproken is daarom toen ook dat in een eerste openbaar debat alle partijen nog een keer hun belangrijke punten voor het voetlicht zouden brengen.

Opvallend was wel dat in dit eerste debat op 20 maart jongstleden meerdere partijen, waaronder GL, de SP, D66 en de ChristenUnie zich op voorhand eenduidig hebben uitgesproken voor een centrum-linkse coalitie. Ook de PvdA gaf aan zo'n coalitie als een eerste optie te zien, nog voordat de informateur maar één woord had gesproken of maar één letter op papier had gezet.

Vanuit die partijen bezien is het misschien niet geheel onlogisch, maar de boodschap aan de informateur leek duidelijk. Wat er ook gestudeerd wordt op programma's, welke verschillen er ook worden ontdekt, een noodzakelijke vernieuwing van het provinciaal bestuur is het beste gewaarborgd door de vorming van een coalitie over links. Interessant is daarom de constatering van de informateur dat voor de diverse partijen niet zozeer programmatische verschillen van inzicht bepalend zijn voor de verandering van de bestuurscultuur, maar de vervanging van de VVD door GL, en verder lijkt alles bespreekbaar te zijn.

Hoezeer wij ook respect hebben voor deze opvatting, waarvoor wij wel begrip kunnen hebben, wil het CDA vasthouden dat vooralsnog niet de vorm bepalend is, maar de inhoud. Daarom hebben wij in hetzelfde debat duidelijk gemaakt dat het simpel

vervangen van een partij, geen garantie is voor vernieuwing, maar dat op basis van harde afspraken in een Statenprogramma vernieuwing geborgd dient te zijn. Wij hebben er daarom ook voor gepleit dat eerst een analyse wordt gemaakt van programmatische wensen en ideeën en dat op basis daarvan een keuze moet worden gemaakt. Het CDA heeft beide opties daarom steeds naar buiten en naar binnen toe opengehouden, ook in het gesprek met de informateur.

Door het enthousiasme over de nieuwe manier van collegevorming en de sterke propositie van enkele partijen is het CDA in een kwetsbare positie terechtgekomen. Er ontstond een boeiend, maar evenzeer lastig dilemma. Het CDA als vertegenwoordiger van de oude coalitie, had een eerste stap gezet naar vernieuwing. De verwachting, zelfs de verplichting, bestond om in een tweede stap duidelijk te maken dat de beoogde vernieuwing zou worden doorgezet. Voor een groot aantal fracties betekende dit zonder meer dat het CDA voor een coalitie met GL zou moeten kiezen. Er is daarom op het CDA en haar leden dan ook forse druk uitgeoefend, en deze morele druk bood mogelijkheden, maar kende ook zijn beperkingen. Het gevaar bestond, als het CDA niet kiest voor een coalitie met GL, dat gezegd kan worden dat het allemaal een fopspeen was, window-dressing. Aan de andere kant is ook de kans op het verlies van geloofwaardigheid richting achterban en de eigen uitgangspunten, want de inhoud doet er dan niet meer toe; een bijzonder dilemma dat op dit moment een rol speelt in de discussie van vandaag.

Afgelopen zaterdag heeft onze fractie uitgebreid stilgestaan bij de conclusies van het rapport De Vet, zoals ik het maar even korthedshalve noem. Voorop staat dat de informateur een eigen verantwoordelijkheid heeft ten aanzien van de inhoud en de conclusies. Het staat elke partij vrij op basis van het rapport eigen afwegingen te maken. Dat geldt ook voor het CDA.

Wij hebben waardering voor de brede analyse; dat geldt voor hoofdstuk A, waar wordt ingegaan op de rol van de informateur, en voor hoofdstuk B, waar diverse modellen van samenwerking worden besproken. Wij begrijpen dat een diepgaande analyse en beschrijving, gelet op de tijd die wij de informateur hebben gegund, niet mogelijk was. Voor het CDA zijn die programmatische verschillen echter vol-

doende duidelijk naar voren gekomen om een eerste voorkeur uit te spreken.

In het verslag dat bij het rapport is gevoegd, heeft u kunnen lezen, gelet op de inhoud van de verkiezingsprogramma's, de debatten tijdens de campagne en de verkiezingsuitslag, dat een coalitie tussen CDA, PvdA en VVD voor de hand lijkt te liggen, maar dat een variant met GL nadrukkelijk niet wordt afgewezen. Die laatste zin is niet zozeer te vinden in het verslag, als wel op pagina 19, maar zou in het verslag kunnen of moeten worden opgenomen. Dat is meer onze fout dan die van de informateur. Deze positie is echter vanaf het begin leidend geweest en leidend gebleven. De informateur heeft daaruit de conclusie getrokken dat eerst een coalitie met de VVD moet worden onderzocht, en als dat niets wordt, een coalitie met GL. Die conclusie is zaterdag door de fractie van het CDA overgenomen.

Over hoofdstuk C willen wij opmerken dat vernieuwing van de bestuurscultuur vooral tot uitdrukking moet komen door middel van een goed programma, gericht op uitvoering en een stijl van besturen zoals ik u eerder heb genoemd. Wij zijn het volledig eens met de stelling dat een herschikking van beleidstaken en bijbehorende portefeuilles tot een slagvaardiger bestuur leidt. Wij vinden ook dat een herschikking van personen niet automatisch leidt tot de gewenste vernieuwing. Het CDA kiest vanzelfsprekend de personen die zij in staat acht om uitvoering te geven aan een vernieuwd programma.

Het advies zelf.

Wij kunnen ons vinden in de drie uitgangspunten voor een nieuw college. Het zal niemand bevreemden dat het CDA het eens kan zijn met de stelling dat op basis van de verkiezingsuitslag in elk geval het CDA en de PvdA deel zullen uitmaken van een nieuw college. Dat is ook door alle fracties in het gesprek met de informateur naar voren gebracht en komt terug in alle modellen.

De informateur komt vervolgens tot de conclusie dat er geen programmatische blokkades zijn bij de VVD en GL, om genoemde coalitie van twee partijen te steunen. Alles is bespreekbaar, al blijkt dat eigenlijk naar ons idee niet zozeer uit de afzonderlijke verslagen. Dat alles bespreekbaar is, mag opmerkelijk heten, omdat toch tijdens de campagne elke partij zich voor onderwerpen als de rode contouren, kleine kernen, positie van de landbouw,

mobilititeit en dergelijke punten, hard heeft gemaakt. Wij, als CDA, hebben daarbij niet direct de indruk gekregen dat alles lood om oud ijzer was. De vraag is of de kiezers een dergelijke opstelling waarderen. Voor het CDA is de vraag belangrijk met welke coalitie zij haar doelstellingen het meest kan realiseren. Om dat te beoordelen zijn de verslagen van de partijprogramma's, alsmede de analyse van de informateur, de basis voor het verkrijgen van een antwoord op die vraag. Dat is altijd ons uitgangspunt geweest en dat zal het blijven tijdens de komende onderhandelingen.

Wij volgen het advies van de informateur om als eerste de mogelijkheid van een coalitie met de VVD te onderzoeken. De coalities die de informateur bepleit, onderschrijven wij, met uitzondering van de suggestie, of de condities, omtrent het zoeken naar nieuwe gedeputeerden van buiten. In ons verkiezingsprogramma staat namelijk dat het CDA de voorkeur geeft aan bestuurders die door het volk gekozen zijn. Daar staan wij nog steeds achter.

Onze conclusie.

De informateur heeft zijn werk gedaan en naar onze mening heeft hij zijn werk goed gedaan. Op basis van de inhoudelijke analyses die in het rapport staan en op basis van eigen, programmatische analyses, maar ook op basis van ervaringen uit het verleden, de uitslag van de verkiezingen en de niet voor niets gevoerde discussies tijdens de campagne, heeft de fractie van het CDA afgelopen zaterdag uitgesproken om optie 1 als eerste te onderzoeken.

De fractie vindt voorslagnog dat de eigen beleidspunten de meeste kansen voor realisering hebben in een coalitie met de PvdA en de VVD. Het gaat dan vooral om het beleid voor de toekomst van het landelijk gebied, de visie op natuur in relatie tot landbouw, de rode contouren en prioriteiten met betrekking tot de mobiliteit. Als over deze zaken geen overeenstemming bereikt kan worden binnen optie 1, is optie 2 nadrukkelijk in beeld.

Die keuze stond niet bij voorbaat vast, zoals moge blijken uit het verslag van de informateur, de eerdere publiciteit naar buiten toe en de antwoorden op de hardnekkige en herhaalde vragen van andere fracties, zoals ook nu blijkt uit het feit dat na uitvoerig fractie-beraad afgelopen zaterdag die keuze definitief is bepaald. Graag nodigen wij na deze vergadering de fracties van de PvdA en de VVD uit voor nader overleg.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het is een bijzondere dag vandaag. Het is allemaal nieuw wat wij doen. Niet alleen omdat de Staten zijn gedualiseerd, maar ook omdat het vormen van een nieuw college en het uitwerken van de gevolgen van de verkiezingsuitslag, een nieuwe vorm hebben gekregen. Ik wil in de eerste plaats de heer Lokker bedanken, want aan hem is het in eerste instantie te danken dat deze uitwerking eraan is gegeven. Open en transparant wordt er gezegd, niet in achterkamertjes. Dat wil overigens niet zeggen dat er geen telefoongesprekken worden gevoerd tussen deze of gene. Wij moeten dat ook niet suggereren. Hier wordt echter gesproken over de uitslag van de verkiezingen en over het rapport van de informateur. Er ligt een rapport van de informateur, wij zijn met de procedure akkoord gegaan, wij zijn met de keuze van het CDA voor de informateur akkoord gegaan – daarover hebben wij in deze zaal gesproken –, dan moet je niet, als er uiteindelijk een advies ligt dat je in principe niet zo erg bevalt of waar je zelf als partij een andere opvatting over hebt, onmiddellijk zeggen dat je daarmee niet akkoord gaat. Je verbindt je namelijk ergens aan als je een bepaalde route gaat. Toch zouden wij hier een pleidooi voor een andere combinatie willen houden. Dat doen wij, omdat wij op een aantal onderdelen van het rapport van de informateur flinke kritiek hebben. Ik kom daarop straks terug.

Nogmaals: in principe vraag je iemand advies, en dat doen wij met ons allen, en dan moet dat advies heel zwaar wegen. Er is echter een aantal punten waarop wij echt kritiek hebben en die punten wil ik aan de orde stellen.

Overigens hebben wij met de informateur heel goede gesprekken gevoerd. Ook gaan de complimenten de kant van de ambtelijke ondersteuning uit. Wat dat betreft is het een mooi proces geweest en wij hebben in de gesprekken kwijt gekund wat wij kwijt wilden.

Ik ga eerst nog even terug naar de uitslag, hoewel ik dat niet zo uitgebreid zal doen als tijdens de vorige vergadering, maar het is wel van belang duidelijk te maken waarover wij spreken. Wij moeten de uitslag hier namelijk betekenis geven.

Het CDA en de PvdA zijn de grote winnaars en als je iets met de verkiezingsuitslag doet, dan probeer je daarmee iets te doen. Het is door de heer Lokker al gezegd: het CDA en de PvdA moeten het hart van

het nieuwe college gaan uitmaken.

De VVD en GL hebben verloren. De heer Streng heeft in het eerste kleine debat dat wij onmiddellijk op de verkiezingsavond hebben gehad, gezegd dat er eigenlijk niets aan de hand is; de oude coalitie is gegroeid en wij kunnen zo doorgaan. Ik heb daarvan gezegd dat dit niet de manier is waarop wij dat zouden moeten doen. Je zou ook een andere houding kunnen aannemen en bij wijze van spreken zeggen dat je zoveel hebt verloren, dat eerst de andere partijen maar eens aan de bak moeten. Dat zou je kunnen zeggen. Ik heb het een partijgenoot van de heer Streng in de Tweede Kamer bij de vorige Tweede Kamerverkiezingen aanvankelijk horen zeggen; dus dat is allemaal mogelijk. Overigens, en daarin spreek ik de heer Lokker na, is het een beetje de moeilijkheid van vandaag, en het is ook in de kranten breed uitgemeten, van: het zal wel weer dezelfde combinatie zijn en er verandert niets. Dat is allemaal een kwestie van de buitenkant natuurlijk. Ik had de vorige keer hier ook iets kunnen zeggen over al dat gedoe in de kranten en al dat gelamenteer over regenten, enzovoort, maar de regenten waren al uit dit huis vertrokken toen wij aan de verkiezingen begonnen en wij zitten al in een proces van verandering. Dat wil ik onderstrepen. Ik hoop dat wij wat dat betreft in de toekomst goed blijven opletten.

Het betekent dat voor ons heel nadrukkelijk een combinatie die niet onze eerste voorkeur heeft, met de VVD, gewoon een heel goede mogelijkheid is om een goed programma te maken waarin de PvdA-verkiezingsprogrammapunten goed tot uitdrukking komen. Daar ging het echter natuurlijk eventjes niet om en daar gaat het voor ons op dit moment ook eventjes nog niet om. Zoals de heer Lokker heeft gezegd – en daar moet het een politieke partij natuurlijk om gaan –, gaat het om die combinatie van partijen die het het meest mogelijk maakt om jouw programma tot uitdrukking te brengen en daaraan te werken. Het zal duidelijk zijn, dat dit voor ons de combinatie met GL is. Ik zeg het nogmaals: ik heb dat in de verkiezingsstrijd heel vaak onderstreept.

Laat ik één inhoudelijk punt noemen, dat ik ook tot uitgangspunt in de verkiezingsstrijd heb gemaakt. Dat zouden wij ook tot uitgangspunt in de onder-

handelingen kunnen maken. Het ambtelijk concept-Streekplan dat er ligt, met grote dank aan de VVD-gedeputeerde de heer Streng, is voor ons uitgangspunt in de onderhandelingen. Daar moet niets af. Wij gaan er gewoon van uit dat als wij in die combinatie om de tafel gaan, wij dat dan ook zo doen.

Ik ga over tot het rapport van de informateur. Na alle complimenten die ik al heb gegeven, kom ik direct uit bij de twee grootste kritiekpunten. De heer Lokker sprak van een “open programmatische vergelijking” en dat is dan ook neergelegd in de opdracht aan de informateur. Wij vinden dat dit niet blijkt uit het rapport, want er is maar één variant uitgewerkt. Aan de ene variant, die met de VVD, worden pagina's besteed. Aan de tweede variant, die met GL, wordt een A4-tje gewijd. Ik vind dat een verkeerde uitkomst. Als je nu zo staat voor het open proces en de open vergelijking, dan had dat ook zichtbaar moeten zijn in de rapportage. Dat is niet cosmetisch, dat is het hart van de vergelijking. En dat vinden wij jammer, want op grond van het rapport is er dus eigenlijk geen goede vergelijking mogelijk. Overigens, dat is niet zo erg, want wij wisten dat natuurlijk allemaal al. Wat dat betreft staat er erg weinig nieuws in het rapport. Wij hadden al een keurig ambtelijk overzicht van de verschillen tussen partijen, enzovoort. De vergelijkingen hadden wij al gemaakt.

Dan wat betreft de vernieuwing. Misschien mag ik zeggen dat de heer De Vet een goede keuze was, als oud-lid van de commissie Elzinga. Wij moeten hier namelijk aan de gang met die dualisering. Iemand die dan uit het hart van die commissie komt, kan aan het proces goed leiding geven en kan daarover goed informeren. De manier echter waarop naar vernieuwing wordt gezocht, is niet onze manier. Ik vind het eigenlijk oppervlakkig. Ik vind het onjuist te zeggen dat wij die vernieuwing per se zouden moeten laten zien door met een andere combinatie door te gaan dan de combinatie van de afgelopen decennia. Dat is oppervlakkig; alsof je dat niet zou kunnen uitleggen. Wij zouden dat prima kunnen uitleggen. Het is echter even oppervlakkig, als je over gedeputeerden spreekt, dat je dan zegt dat er dan maar nieuwe gezichten moeten komen. Het hele verhaal van de gezichten, vind ik een uiterst oppervlakkige aangelegenheid. Ons gaat het om kwaliteit en kwaliteit is bijvoorbeeld dat wij gedeputeerden

nieuwe stijl moeten hebben die kunnen luisteren. Vaak wordt namelijk gedacht dat het bij politici gaat om het feit dat zij goed uit hun woorden kunnen komen; dat dat hun kwaliteit is. Die nieuwe gedeputeerden moeten die kwaliteit van goed kunnen luisteren kunnen combineren met een flinke krachtadigheid, want er moet wel doorgepakkt worden. Die combinatie is echter zeldzaam en het is wat ons betreft zeker niet zo dat iedereen in dit land zomaar gedeputeerde kan worden.

Er is een oude socialist, Jacques de Kadt, die ooit heeft gezegd: "Democratie is elitair, daarom kiezen wij. Wij kiezen onze beste mensen." Het is niet zo dat wij dat random aan figuren toewijzen. Het betekent dat zij kwaliteiten mogen afwegen. Wij zouden er ook voor zijn om dat te doen en de informateur heeft daartoe het gesprek geopend om dat te doen. In het verleden is het zo geweest dat gedeputeerden voorgedragen werden door fracties. Ik heb het meegemaakt dat je dat gewoon aan de andere fracties overliet. Het was daarbij eigenlijk niet netjes als je daarover opmerkingen maakte. Dat deed je niet. Nu, dat doen wij vanaf heden wel, want dat hoort bij de vernieuwing. Wat dat betreft zou er best eens geëvalueerd mogen worden, want het gaat om heel belangrijke functies. Ik weet niet meer wie het bij gelegenheid in de Tweede Kamer heeft gezegd, dat men eigenlijk na een jaar eens zou moeten kijken hoe die ministers hun werk gedaan hebben en dat dan eens even de staat wordt opgemaakt. Waarom zou het niet kunnen? Het gaat om zulke belangrijke functies!

Dus nieuwe gezichten niet, maar kwaliteit. Daar komen wij op terug. Dat onderdeel van het rapport is dus niet van ons en de inhoud ervan delen wij niet. Wij willen daar op een andere manier mee omgaan.

De heer Lokker heeft in zijn bijdrage al gezegd dat de tweede voorkeur, dus met GL, voor het CDA een reële optie is. Wat wij vandaag doen, is het kenbaar maken van de eerste voorkeur. Hij heeft ook gewag gemaakt van diepgaande gesprekken in zijn fractie. Ik heb zelfs van hem gehoord hoe lang die vergadering heeft geduurd; dat moet dus diepgaand geweest zijn. Ook bij onze fractie is dat het geval geweest. Waarom duurt dat nu zo lang? Dat duurt zo lang omdat het geen abc-tje is. Echt niet. Het is niet zo, dat in de ene variant alles kan en in de andere vari-

ant niets.

Onze uitkomst is echter een voorkeur voor de tweede variant. Ik wil de heer Lokker nog een keer uitdrukkelijk vragen dat te onderstrepen, want in het rapport is het niet duidelijk. Hij maakte dat zelf ook al duidelijk. De heer Lokker heeft hier in het Statendebat van tevoren al gezegd dat het een open mogelijkheid is, een open programmatische vergelijking. Hij heeft gelijk als hij zegt – ik snap dat wel – dat vanuit de CDA-programmapunten bezien een variant met de VVD meer kansen biedt voor het CDA; dat is een open kwestie. Voor ons ligt die andere variant als voorkeur voor en dat wil ik onderstrepen.

De heer STRENG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het rapport van informateur de heer De Vet, is een prima analyse. Naar onze mening moet het dienen als uitgangspunt voor het verdere proces om te komen tot een nieuw dagelijks bestuur in de provincie Utrecht.

Een woord van dank en waardering wil ook onze fractie richten aan het adres van de informateur – hij is hier vanmiddag aanwezig – en aan de ambtelijke ondersteuning in de persoon van de heer Limborgh. Zij hebben heel snel gewerkt, iets wat wij op voorhand aan hen hebben gevraagd. Ook de heer Levering heeft dat nogal benadrukt. Gevraagd is snel te werken, want er was al veel informatie voorhanden, en er is gevolg gegeven aan onze wens; er is snel een rapport gekomen. Naar onze mening kan nu inderdaad op inhoudelijke gronden, want daar gaat het ons primair om en dat beluisterde ik ook bij de andere woordvoerders, een akkoord op hoofdlijnen tussen potentiële coalitiepartners gemaakt worden voor bijvoorbeeld 30 april aanstaande, een mooie, bijzondere dag.

Duidelijk komt ook uit het rapport naar voren dat mede in het kader van dualisme de informateur een grote bereidheid aantrof bij partijen om te komen tot bestuurlijke vernieuwing.

Nu eerst de aanbevelingen uit het rapport van de heer De Vet.

Ik gaf het al aan: onze fractie onderschrijft de conclusie dat een coalitie van CDA, PvdA en VVD de meest voor de hand liggende optie is, en het is in elk geval de eerste optie. Dat sluit overigens ook aan bij de opmerkingen die zijn gemaakt door professor Tops in zijn introductiemiddag voor de nieuwe

Statenleden. Ik was daarbij aanwezig en hij zei toen dat hij een duidelijke voorkeur heeft voor een brede coalitie in plaats van een smalle coalitie, omdat dit in zijn ervaringen bij de gemeenten die vorig jaar al daaal zijn gegaan, in het algemeen leidt tot een interessanter politiek debat dat ook interessanter is voor burgers. Het leidt namelijk op onderwerpen vaker tot gelegenheidscoalities tussentijds.

Als wij kijken naar de inhoudelijke overeenkomsten tussen met name de VVD en het CDA, dan zijn die groot. Dan heb ik het onder meer over de volgende zaken:

- ruimtelijk beleid ten aanzien van kleine kernen;
- het kunnen bouwen voor de eigen behoefte en de leefbaarheid van die kernen;
- de aanpak van de bereikbaarheidsproblematiek, zeker ook in relatie met het economisch belang;
- het bieden van een goed toekomstperspectief aan de agrariërs, de belangrijke steunpilaren in ons kwetsbaar landelijk gebied; wij zien tevens een nadrukkelijke rol weggelegd voor particulieren om te komen tot natuurontwikkeling en beheer.

Eigenlijk noemde ik hiermee niets nieuws, want in de verkiezingscampagne kwamen de overeenkomsten en de verschillen met andere partijen nadrukkelijk al tot uiting.

Meer in het algemeen streven wij als VVD ernaar individuele vrijheid van burgers een goede kans te geven waar dat mogelijk is. Dan heb ik het over de plaats waar men wil wonen en werken, maar mensen maken verder zelf wel uit waaraan zij hun geld willen uitgeven. De rol van de overheid moet niet groter zijn dan noodzakelijk en moet vooral aansluiten bij de verwachtingen van de burgers. Dat vinden wij heel belangrijk.

Burgers willen duidelijkheid en transparantie.

Burgers willen een efficiënte overheid die het niet alleen bij woorden laat, maar die ook uitvoeringsgericht opereert, zoals bij de Agenda 2010-projecten. Daarom vindt onze fractie het dan ook een goede zaak dat wij de komende periode veel nadrukkelijker gebiedsgericht gaan werken; minder plannen, meer uitvoering. Dat betekent andere werkwijzen voor veel ambtenaren en dan moet het werk ook met minder ambtenaren kunnen. Dat levert vanzelf een besparing op.

Naar onze mening moeten er nu snel programmatische onderhandelingen gaan plaatsvinden tussen CDA, VVD en PvdA. Vervolgens komen op een later tijdstip de verdeling van portefeuilles en de poppetjes aan de orde.

Wat de vernieuwing betreft, merk ik het volgende op.

Het gaat niet om vernieuwing op zich. Het gaat echter om het doel, de werkwijze van de overheid meer aan te laten sluiten bij de verwachtingen en wensen van burgers. Men wil snelheid van handelen, oplossingsgericht en men wil niet allerlei nota's; daar hebben wij er genoeg van. Het is al vele malen gezegd. Het betekent dus een wezenlijke omslag in de bestuurscultuur. Die cultuurverandering moet niet blijven steken in interne discussies en navelstaardrij, maar het moet merkbare veranderingen opleveren, juist voor die burgers. Er moet veel meer bereidheid zijn om met die burgers in discussie te gaan. Als gedeputeerde of als Statenlid moet je bereid zijn op korte termijn inhoudelijk met burgers, instellingen of gemeenten te overleggen als men daarom vraagt. Zij hebben soms heel goede ideeën en wij moeten daarvan gebruik maken, zonder dat wij uiteindelijk onze eigen bestuurlijke verantwoordelijkheid uit het oog verliezen. Wij zijn het gekozen bestuur, als Staten van Utrecht, en wij dienen uiteindelijk de heldere keuzes te maken. Wij moeten gezag uitstralen, zonder regentesk te zijn. Aan dat laatste is in deze maatschappij absoluut geen behoefte meer.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! U zult begrijpen dat ik hier namens de fractie van GL, zoals het diplomatiek wordt uitgedrukt, met gemengde gevoelens sta. Aan de ene kant hebben wij hier voor het eerst een debat over een rapport van de informateur; dat is winst, dat biedt voor ons en voor burgers transparantie. Het is voor ons ook een unieke ervaring dat wij door een CDA-informateur als een zeer realistische coalitiemogelijkheid worden gezien. Vier jaar geleden mochten wij, letterlijk, niet eens door de deur naar binnen. Ook dat is dus een positief aspect. Aan de andere kant, als het echt om de kern van de zaak gaat, moeten wij constateren dat de door het CDA beloofde, en ik citeer, "oprecht, open informatieronde" er niet is gekomen. Op zichzelf is het helemaal geen deugd om als partij te zeggen dat alles oprecht en open is en niet vooraf

een voorkeur aan te geven. Dat kan het goed recht van een partij zijn en dat kan heel nuttig zijn. Dat echter juist het CDA dat heeft gezegd – “oprecht en open” – is gelet op de geschiedenis van deze Staten en gelet op de politieke verhoudingen natuurlijk een cruciaal feit geweest. Daarom is er ook onze waardering voor die uitspraak. Wat gebeurde er echter bij de eerste de beste gelegenheid, het eerste gesprek van de informateur? Het CDA heeft duidelijk gemaakt dat de voorkeur lag bij de huidige coalitie. Ik begreep uit de woorden van de heer Lokker dat er ook nog een zinnetje over GL had moeten staan, maar dat dit er per ongeluk uit is gevallen. Het betekent dat de informateur eigenlijk direct al een probleem had. Hij kon niet meer twee programmatische opties gelijkwaardig naast elkaar zetten en hij wist ook dat als het ging over politiek-bestuurlijke vernieuwing, hij het meer zou moeten zoeken in de technocratie dan in de politieke sfeer. Wij vinden dat jammer, maar soms kunnen dingen ten halve worden gekeerd.

Wij hebben overigens wel waardering voor het werkstuk van de informateur en ook voor de assistentie van de heer Limborgh. Ik heb hem bij de benoeming van onze Statengriffier vergeten met ere te noemen. Waarvan akte.

Er is belangrijke pioniersarbeid verricht en als wij kritiek hebben op het rapport, beseffen wij dat de heer De Vet gewoon in een politieke context moest opereren, die hem niet alle ruimte bood om echt alle opties tegen het licht te houden.

Wij vinden ook dat de informateur eerlijk en op sommige plekken hard is geweest. Dat vinden wij ook terecht. Natuurlijk staat in het rapport dat er niet veel kritiek wordt geuit op de bestaande bestuurscultuur, maar als tegelijkertijd in hetzelfde rapport staat dat de helft van de gedeputeerden eigenlijk moet vertrekken, dat de portefeuilles moeten worden geclusterd, dat de provincie eindelijk eens iets moet gaan doen aan uitvoerend beleid, dan is dat uiteindelijk een vernietigende analyse van de bestaande politiek-bestuurlijke cultuur in dit huis. Laten wij zo eerlijk zijn dat te constateren. Daar kunnen wij omheen praten, maar de heer De Vet heeft dat eerlijk geconstateerd.

Wat zijn dan onze kritiekpunten op dat rapport? Allereerst, de heer Levering wees er al op, is dat die onvoldoende programmatische vergelijking. De

optie met centrumlinks, hoezeer realistisch ook, krijgt slechts één A4-tje.

Vervolgens kun je zeggen dat de standpunten van de diverse partijen via knip- en plakwerk naast elkaar zijn gezet. Een verdiepingsslag, waar het in de politiek bij een programmatische vergelijking echt om gaat, is echter niet gemaakt. Als je die verdiepingsslag maakt, kom je bij de politiekinhoudelijke belofte, die centrumlinks biedt, daar waar het om creativiteit en daadkracht gaat, om echte politieke vernieuwing.

Dan kom je ook bij het zwaktepunt van het doorgaan met de huidige coalitie. Laten wij daar geen doekjes om winden, want wij kunnen er veel mooie verhalen over vertellen. Hoe staat de VVD echter in dit proces? Zij hebben twee keer zwaar verloren. Normaal gesproken ga je dan in de oppositie. Maar ja, men wil er graag bij blijven, dus zegt men overal ja op. Als de informateur aan de heer Streng had gevraagd op zijn hoofd te gaan staan, dan denk ik dat hij het had gedaan. Als hij had gevraagd het Wilhelmus achterstevoren te zingen, dan had hij het gedaan. Als hij maar mocht blijven zitten!

Dan moet je een analyse maken van hoe geloofwaardig dat dan is. Een van de hoofdpunten van het liberale verkiezingsprogramma bij de laatste verkiezingen was: niet verhogen, nee, verlagen van de opcenten. Het eerste wat de VVD nu zegt is dat de opcenten best omhoog kunnen. Ja, dank je de koeke. Als zij dat niet hadden gezegd, hadden zij buiten de coalitie gestaan. Hoe reëel dat nu is ten opzichte van de kiezers, moet de VVD zelf maar uitleggen. Hoe geloofwaardig is echter zo'n concessie? Als je namelijk verdergaat in je analyse, en dat had de informateur volgens ons moeten doen, dan had je kunnen constateren dat dit soort toezeggingen die haaks staan op het eigen programma en die alleen maar voortkomen uit opportunisme, heel wat zeggen over de stabiliteit van zo'n coalitie. Ook zegt het iets over hetgeen er over een of twee jaar gaat gebeuren, als de verkiezingsuitslag is vergeten, als deze prachtige momenten voorbij zijn, en als er gewoon wordt gewerkt in zo'n college.

Nog een punt dat bij de programmatische analyse geheel ontbreekt, is de historische dimensie, in de zin van: waarom richt inderdaad een deel van de kritiek zich op de VVD? Dat komt, en ik denk dat bijna alle oud-leden van de CDA-fractie dat zullen beamen, omdat in de vorige Statenperiode de fractie

van de VVD als grootste fractie erg ongeïnspireerd is overgekomen. Bijvoorbeeld bij Agenda 2010 heeft de VVD een bijzonder schamele rol gespeeld. En juist Agenda 2010 is een product van het CDA, de PvdA en GL en niet van de VVD. Ook dat is een historische dimensie en als je dat soort dingen erbij betreft, kom je anders in die programmatische vergelijking te staan. Dat is allemaal niet gebeurd en die arme mijnheer De Vet had daarvoor ook helemaal niet meer de ruimte, omdat hem bij de eerste mededeling was gezegd dat de kaarten eigenlijk al geschud waren.

Naast de programmatische vergelijking die nogal mager is uitgevallen, is er qua vernieuwing de technische benadering; dus niet zozeer een politieke benadering, maar een personele benadering. Er moeten nieuwe gedeputeerden komen en bij voorkeur ook gedeputeerden van buiten.

Het is al een komen en gaan geweest van gedeputeerden hier in dit huis. Ik zou liever hebben gezien dat sommigen wat langer waren blijven zitten. De heer Robbertsen: lijsttrekker van het CDA in 1999, de sterke man, die alle portefeuilles die hij kon krijgen op elkaar stapelde, ging na twee jaar weg om burgemeester van Ede te worden. Hij had moeten blijven. Dat is heel raar; er zijn er eerder te veel op de loop gegaan dan er zijn blijven zitten.

Een ander punt: wat krijg je als je gedeputeerden structureel van buiten aantrekt? Dan word je interessant voor carrièrepolitici en voor technocraten die eigenlijk geen binding hebben met de provincie en zeker niet met de Staten. Is dat een vooruitgang? Ik denk het niet.

Het hoofdpunt is toch dat de slepende politiek-bestuurlijke kwaal die deze provincie teistert, niet wordt aangepakt en door de informateur kennelijk ook niet kán worden aangepakt. De kern blijft heel simpel, dat Gedeputeerde Staten in dit huis al decennialang het speelterrein vormen van de drie grote partijen. Nooit gaat één van die drie grote partijen in de oppositie. Nooit wordt een andere, middelgrote partij toegelaten, of het nu GL, D66, de ChristenUnie of de SP is: nooit gebeurt dat! Iedereen die dit wil verdedigen, heeft een rare opvatting over democratie en het is politiek-bestuurlijk de dood in de pot. Op termijn tast het ook de legitimiteit van het provinciebestuur aan. Er zijn namelijk vrij veel mensen die stemmen op middelgrote

partijen. Kijkt u eens naar de stad Utrecht. Daar vertegenwoordigt GL om en nabij 20% van het electoraat. Als ik andere groeiende partijen daarbij tel, praten wij over tientallen procenten van het electoraat. Die mensen kunnen zich allemaal suf stemmen voor welke Statenverkiezing dan ook, maar nooit komen zij in een dagelijks bestuur van de provincie. Wie dat voor zijn rekening wil nemen, heeft een rare opvatting over provinciale democratie.

Als wij pleiten voor het alsnog als eerste optie onderzoeken van een mogelijkheid van centrum-links, dan doen wij dat niet omdat wij als GL vinden dat wij daarop recht zouden hebben. Wij hebben een matige verkiezingsuitslag geboekt, zo eerlijk ben ik ook. Wij pleiten daar ook niet voor omdat wij buiten het college niets voor elkaar zouden kunnen krijgen. Wij hebben ons de afgelopen vier jaar ontwikkeld als een van de meer invloedrijke fracties en wij zullen voor zorgen dat wij dat blijven. Wij doen dat echter in het belang van de Utrechtse burger. Op voorhand kiezen, zoals het nu gebeurt, voor toch weer inzetten op de eeuwige coalitie, betekent een keuze voor politiek-bestuurlijke stagnatie en een premie op gebrek aan visie en durf. Alles wat ik hier hoor over de zogenaamde vernieuwing en vernieuwd doorgaan, is grotendeels immers window-dressing en een vorm van er omheen praten. Ik hoorde de heer Streng zojuist zeggen dat wij het helemaal anders moeten doen, minder nota's schrijven, uitvoeringsgericht. Hij wil zelfs met burgers praten! De VVD heeft de afgelopen vier jaar steeds gezegd niet veel met burgers te willen praten; wij doen zaken met gemeenten. Wat is dan de geloofwaardigheid van zijn woorden? Kortom: daar zit het probleem. Ik roep dan ook in het bijzonder het CDA op dit probleem onder ogen te zien en het op te lossen via de door de informateur zeer realistisch geachte coalitie met GL en de PvdA.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! Vrijdagavond jongstleden ontmoette ik een oud-VVD-Statenlid bij een toneelvoorstelling. Hij zei: "Wat een gedoe toch, zo'n informateur; het duurt wel drie weken voordat er iets geregeld is." Ik zei dat het dan vroeger zeker beter ging, toen het geregeld werd in een achterkamertje, in vijf minuten. Verder kreeg ik geen reactie meer. In de optiek van D66 was het een heel goed idee om een informateur te benoemen. Volgens ons is het de

eerste stap in het bereiken van openheid en transparantie in het proces van de collegevorming. De uitkomst van het informatieproces moet echter toch op zijn eigen merites beoordeeld worden.

Natuurlijk heeft de informateur eenieder gehoord, waarvoor onze dank, en hij heeft er veel tijd in gestoken. Hij heeft een gedegen verkenning geschreven, maar de uitkomsten en de conclusies vallen wat ons betreft wat tegen; deze zijn niet vernieuwend en de eerste optie die genoemd wordt – voortzetting van de oude coalitie – is volgens D66 ronduit ongehoorwaardig.

Volgens informateur De Vet willen alle fracties dat de bestuurscultuur verandert. Om het voortzetten van de bestaande coalitie in dat opzicht geloofwaardig te maken, wordt het “vernieuwend doorgaan” geïntroduceerd. De heer De Vet beperkt de noodzakelijke verandering van de bestuurscultuur slechts tot een wijziging van personen in het college. D66 bestempelt deze oplossing als ongeloofwaardig, een *contradictio in terminis*, als ‘waspoederpolitiek’, en dat is zo ongeveer hetzelfde als *window-dressing*. Nieuwe politieke boegbeelden kunnen alleen als cultuurvernieuwers optreden, indien de eigen partij daarvoor een vruchtbare basis biedt. D66 is van mening dat de vernieuwingsdrang bij het CDA en de VVD ontbreekt.

In de besprekingen met de informateur is gebeurd waar D66 al bang voor was: het CDA heeft zich bij de informateur direct uitgesproken voor het feit dat zij de VVD vast wil houden en een combinatie met GL is helemaal niet over tafel gegaan. Hoewel, wij moeten volgens de heer Lokker wel geloven dat het gebeurd is, maar dat het zinnetje daarover niet is opgenomen. Dat verbaast mij overigens, want hij kon zijn eigen verslag nakijken en verbeteren, dus dat had volgens ons dan toch wel moeten gebeuren.

Alle mooie woorden ten spijt, gaat het toch weer om de macht der gewoonte en de angst voor verandering, met gebrek aan verbeeldingskracht. De informateur had er volgens D66 goed aan gedaan om optie 2 nu juist als eerste te benoemen. Dan was er in elk geval nog een opening geboden. Bovendien is een coalitie met het grootste aantal zetels onder de duale verhoudingen toch ook niet meer het hoogste goed. De heer Streng had het over een breed college. Ik vraag mij af of hij daarmee bedoelde het aantal zetels in de Staten of het aantal partijen. Daar kun je

namelijk nog over discussiëren.

Er wordt in elk geval aan voorbij gegaan dat in de duale verhoudingen een andere samenstelling misschien wel aardig zou zijn.

De PvdA heeft als haar eerste voorkeur een coalitie met GL uitgesproken. Wat ons betreft ligt in deze kwestie bij de PvdA de sleutel voor de verandering. Wij vertrouwen er dan ook op dat de PvdA vasthoudt aan haar eerste optie en nu een zet tot vernieuwing geeft.

Wat ons betreft moeten er inderdaad gedeputeerden van buiten komen. Dat is natuurlijk niet dé oplossing tot vernieuwing, maar wij denken toch dat dit een goede zaak zou zijn. Mocht het zo ver komen, dan geldt dat voor zowel GL als D66.

Het is zeker niet het enige dat in het kader van de vernieuwing moet gebeuren. Het CDA en de VVD zitten al die jaren aan elkaar vastgeroest en in het bijzonder zou de verstikkende wurggreep waarin de VVD en de PvdA elkaar in het college vasthouden, doorbroken moeten worden. Hun standpunten stonden, maar staan nu zeker zo ver uit elkaar, dat het weer niet anders kan dan dat er (slechte) compromissen uit voort zullen komen of dat er helemaal niets gebeurt behalve het verschijnen van heel veel nieuwe nota's en rapporten. Wij hebben daarnet de fractiekamer opgeruimd; van vijf jaar hadden wij vijf dozen met nota's die wij zo bij het oud papier konden doen.

Een van de partijen – volgens ons is dat de VVD – zal heel wat water bij de wijn moeten doen. Zoals de heer Bijkerk al zei: de VVD wil erbij blijven, dus zij moeten wat inleveren. Het is al genoemd: dat zal gaan om de eisen ten opzichte van het verhogen van de opcenten en ten aanzien van het terugdringen van de regels en vermindering van het aantal ambtenaren. Op die punten zal de VVD volgens ons vlug inleveren. Dan zul je maar op de VVD gestemd hebben, want dan ben je waarschijnlijk gegaan voor die punten die net het loodje moeten leggen.

Volgens ons staan programmatisch PvdA, GL en D66 dichtbij elkaar op de cruciale punten, zoals actief grondbeleid, natuurbehoud, vaste rode contouren in het Streekplan en meer geld voor beter openbaar vervoer. Dat zijn punten waar de VVD het in het geheel niet mee was in de campagne en het

daarmee ook wel niet eens zal worden. Het CDA zal er wellicht tot op zekere hoogte mee kunnen instemmen.

Het verbaast ons dan ook en het stelt ons enigszins teleur dat geen van de partijen D66 op inhoudelijke gronden genoemd heeft als mogelijke coalitiepartner. Het sterkt onze fractie in haar overtuiging dat, ondanks de verlokkelijke en veelbelovende woorden van de CDA-lijsttrekker Lokker, de afgelopen informatie in de kern toch primair om het behoud van de bestaande machtsverhoudingen en de angst voor vernieuwing heeft gedraaid. Het rapport van de informateur heeft ons niet overtuigd en D66 pleit nu wederom voor een centrumlinkse coalitie, en bij voorkeur het rapport van de informateur gelezen hebbende, met vier partijen: CDA, PvdA, GL en D66. Wij roepen de PvdA hierbij op om voet bij stuk te houden.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Namens de fractie van de ChristenUnie bij deze besprekingen wil ook ik blijk geven van gemengde gevoelens, waarbij enige teleurstelling overheerst. Die teleurstelling geldt niet zozeer de positie van de ChristenUnie voor de toekomst, want daar gaat het ons niet om. Het gaat met name om de keuze voor een slagvaardig bestuur, zoals ik een en andermaal tijdens het debat van 20 maart jongstleden heb bepleit. Het is toch goed, nu wij hier bij elkaar zijn, om onze zegeningen te tellen, zoals dat hoort, en dan is het goed om ook te zeggen dat wij nu voor het eerst een informateur hebben gehad, er ligt een degelijk rapport. Over dat rapport is gesproken met alle fracties en wij kunnen alle zorgvuldigheid en complimenten geven aan zowel de informateur als aan de heer Limborgh. Er is ook iets positiefs te melden als het gaat om de vraag hoe je nu bepaalde standpunten moet lezen. Wij kennen de verkiezingsprogramma's, maar zoals de informateur zegt is het niet altijd hetzelfde abstractieniveau; je moet er soms naar zoeken. In het verkiezingsprogramma van de VVD kwamen wij tegen dat daar stond dat de opcenten weer terug moesten naar het niveau van 1999. Dat lijkt mij zo'n opmerking, waarbij je denkt aan de woorden van George Bush, toen hij zei: "Read my lips." Je staat er echter wel van te kijken als nu de informateur schrijft – dat is niet aan hem wijten, maar aan de verklaring van de VVD – dat verhoging van de opcenten bespreekbaar is. Daar is het inschikken van

Wouter Bos niets bij. Ik ben blij mijn kiezers niet zo'n drive te hoeven uitleggen, maar ja, wij hoeven nu eenmaal niet zo nodig aan de colleegetafel plaats te nemen.

U had waarschijnlijk al gemerkt dat ik met de positieve zaken gereed was.

Als het gaat om het rapport van de informateur, dan is het ook mijn opvatting dat niet ten volle is voldaan aan de opdracht een open verkenning te doen op basis van programmatische gronden. De informateur heeft onze inzichten verscherpt, maar hij heeft deze feitelijk niet beoordeeld en niet voldoende naast elkaar gezet. Wat dat betreft ben ik het eens met hetgeen de heren Levering en Bijkerk hebben gezegd, dat de optie CDA, PvdA, GL niet is uitgewerkt. In plaats daarvan heeft de informateur ons gediend met het antwoord op de vraag of er ononderhandelbare punten zijn. Ik had op 20 maart al geconstateerd dat er eigenlijk geen sollicitatie was naar de functie van leider van de oppositie. Dus het antwoord op die vraag hadden wij zelf wel ongeveer kunnen invullen.

Als het gaat om de positie in het duale stelsel van het provinciebestuur, dan missen wij in het rapport van de informateur, naast de vele aandacht voor de nieuwe duale verhouding tussen Gedeputeerde Staten en Provinciale Staten, dat er te weinig oog is voor die andere bestuurscultuur die ook hier in de Statenzaal moet ontstaan. Debatteren met het college is iets anders dan onderling debatteren. Juist daarvoor ontbrak in het verleden nogal eens de echte ruimte.

Ik heb een aantal kritiepunten genoemd dat de fractie van de ChristenUnie heeft op het rapport van de informateur. Feitelijk gezien echter, en deze conclusie deel ik met de heer Bijkerk, is dit alles wel gebeurd op grond van het feit dat het CDA reeds in een gesprek met de informateur, voordat zij dit rapport kende, een voorkeur voor voortzetting van de huidige coalitie heeft uitgesproken. Dat heeft ons erg verbaasd en ook teleurgesteld. Niet zozeer het feit dat er een voorkeur wordt uitgesproken – welke dat dan ook is –, maar het gaat erom op welk moment die voorkeur is uitgesproken. Op grond van de insteek in het verkiezingsdebat van 20 maart, hadden wij verwacht dat het CDA die voorkeur zou uitspreken op basis van een rapport, waarin de inhoud

delijke verschillen, en vooral ook de overeenkomsten, goed in beeld werden gebracht. In die zin kan ik na die uitspraak van het CDA de werkwijze van de informateur wel begrijpen en billijken; hij kon zijn werk nu eenmaal veel eenvoudiger afronden dan hij aanvankelijk had gedacht.

Laten wij echter eerlijk zijn. Dan is ook achteraf wellicht beter te constateren dat het beter en duidelijk was geweest als het CDA die voorkeur gewoon hier had uitgesproken op 20 maart; dan hadden wij elkaar die moeite en die tijd van twee weken kunnen besparen; dan hadden de drie partijen direct met elkaar om de tafel kunnen gaan zitten.

De informateur sluit terecht aan bij de door veel fracties uitgesproken wens van bestuurlijke vernieuwing, maar hij denkt dat dit ook kan met 'de grote drie', mits elke partij met ten minste één nieuwe gedeputeerde komt. Als wij nu de woordvoerders van die fracties al horen spreken, dan zal daar weinig van terechtkomen.

Overigens betwijfelen wij of een college met oude of met nieuwe gedeputeerden in staat zal zijn duidelijke keuzes te maken in plaats van alle drie de partijen een beetje hun zin te geven. Er is gesproken over window-dressing. In ChristenUnie-taal heet het dan: oude wijn in nieuwe zakken.

Nog enige opmerkingen van mijn kant.

Onze voorkeur hebben wij uitgesproken op grond van de beoordeling van programma's, de dualisatie-opgave en de noodzakelijk geachte bestuurlijke vernieuwing. Daarom kwamen wij tot een voorkeur voor een helder, christelijk, sociaal en groen profiel. Met een ruime meerderheid van 36 zetels – en als dat voor professor Tops dat niet genoeg is, kunnen wij er 39 van maken – is dat een zeer werkbaar optie, maar het is buitengewoon teleurstellend dat het CDA niet voor die echte vernieuwing opteert en dat die partij die vernieuwing eigenlijk niet eens een kans heeft gegeven.

Verder heeft de fractie van de ChristenUnie met dankbaarheid kennis genomen van het feit dat wij door zowel de PvdA als GL werden genoemd als partner in een eventueel collegeakkoord met het CDA. Kennelijk zien deze partijen dat de ChristenUnie op grond van programmatische positie een nuttige brugfunctie had kunnen vervullen in zo'n combinatie. Met deze zaak geconfronteerd zijn

de, hebben wij als standpunt ingenomen desgewenst aan de besprekingen te zullen deelnemen. Die besprekingen vinden dus echter niet plaats.

Ik wil de gedachte weerspreken dat wij dit dan ook zouden kunnen doen zonder gedeputeerde. Dat lijkt ons niet aantrekkelijk. In de eerste plaats omdat GL zelf vanuit de periode 1995-1999 niet de allerbeste ervaringen met deze variant heeft. Echter, zeker in het duale bestel, moet je van een fractie niet het vertrouwen vragen in een losser van de fracties opererend college als daar niet een bijdrage in de vorm van een gedeputeerde of deeltijdgedeputeerde tegenover staat.

Dat is niet aan de orde; CDA, PvdA en VVD willen met elkaar samengaan, maar hoe gaat het dan verder? Blijft het dan nog steeds open en transparant? Hoe worden de andere fracties betrokken dan wel geïnformeerd? Wij zijn benieuwd.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Naast de PvdA en het CDA is de SP de derde winnaar van de verkiezingen; niet alleen in 2003, maar dat was ook al zo in 1999. Wellicht dat dit feit ook meetelt met betrekking tot onze bijdrage.

De rapportage van informateur de heer De Vet is door onze fractie in goede orde ontvangen. Wij waarderen zijn inspanningen en waarderen deels zijn conclusies. Echter, wij zijn in tegenstelling tot de informateur van mening dat een onderzoek naar de voortzetting van het huidige college niet de eerste voorkeur heeft van de kiezers, en dat dit ook niet geconcludeerd mag worden uit de verkiezingsuitslag. Terecht merkt de heer De Vet op dat het merendeel van de fracties een college van CDA, PvdA en GL, en wellicht aangevuld met D66, prefereert boven de voortzetting van het huidige college. Hij stelt echter, dat een college met de VVD getalsmatig op meer steun in de Staten zou mogen bogen. Wij bestrijden dit.

Uit de verkenning van de informateur maken wij op dat een college met GL en eventueel ook met D66, in plaats van de VVD, de voorkeur heeft van onder meer de ChristenUnie, D66 en de SP. Voor de SP geldt – en de ChristenUnie en D66 hebben voor zichzelf gesproken – dat dit wordt ingegeven door het feit dat dit programmatisch dichterbij staat dan een college met de VVD. Getalsmatig zal bij de uitvoering van het Statenprogramma een college van CDA, PvdA en GL dus dikwijls mogen rekenen op

een meerderheid in de Staten van ten minste 46 zetels.

Het voorstel van de informateur om door te gaan met het huidige college, maar daarbij een aantal gedeputeerden te vervangen door nieuwe leden, is onzes inziens slechts cosmetisch van aard. In mijn korte Statenperiode heb ik reeds een drietal gedeputeerden zien gaan en twee gedeputeerden zien komen. Van enige vernieuwing in te voeren beleid is geen sprake geweest. Het is dus een argument om zo in de prullenbak te gooien. Vernieuwing zit 'em niet in de poppetjes.

In een duaal stelsel verwachten wij een waarachtige discussie binnen de Staten en tussen de Staten en de gedeputeerden. Alleen al om die reden is het onzes inziens noodzakelijk dat een college niet vooraf wordt dichtgetimmerd met een college van CDA, PvdA en VVD. Het valt de kiezer toch in redelijkheid niet meer uit te leggen dat ondanks datgene wat men stemt, het resultaat al zo'n 30 jaar hetzelfde is, namelijk een college van CDA, PvdA en VVD. Wij stemmen in met de verkenning van de informateur, maar delen zijn conclusies derhalve niet. Daarom sturen wij aan serieus de mogelijkheden te onderzoeken van een college van CDA, PvdA en GL, eventueel aangevuld met D66. Wij willen hierbij dan ook een motie indienen, waarin gevraagd wordt de vorming van zo'n coalitie nader te onderzoeken.

Motie 1

Provinciale Staten van Utrecht, in openbare vergadering bijeen op 7 april 2003;

overwegende:

- dat door de heer De Vet in de functie van informateur onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden van een nieuw bestuurscollege van Gedeputeerde Staten voor de provincie Utrecht voor de periode 2003-2007;*
- dat de meerderheid van partijen binnen de Provinciale Staten hun voorkeur hebben uitgesproken voor een college bestaande uit de partijen CDA, PvdA en GL, en wellicht ook D66;*
- dat zo'n college niet alleen op de steun kan rekenen van de leden van betrokken partijen, maar daarnaast ook de uitgesproken voorkeur heeft van ChristenUnie en SP en daarmee kan bogen*

op de instemming van een totaal van ten minste 46 Statenleden;

verzoeken de Staten:

in eerste aanleg de mogelijkheden te onderzoeken van een college van CDA, PvdA en GL, alsmede D66,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie zal worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Bij een discussie over optie 1 zegt de heer Witteman dat het zeer gewenst dat er een krachtige oppositie in de Staten plaatsvindt. Daarnaast verdedigt hij optie 2, waar volgens zijn eigen berekeningen de steun nog groter is dan bij optie 1. Dus zijn argument over een krachtige oppositie, ontkracht hij volgens mij zelf.

Wat de aard van de motie betreft, wil de heer Witteman via een motie het standpunt van onze fractie veranderen? Is dat zijn bedoeling? Is het dan ook de bedoeling dat wij als CDA straks een motie indienen om het standpunt van de SP te veranderen?

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Mijn motie heeft tot doel te onderzoeken of het mogelijk is om niet in eerste aanleg een college van CDA, PvdA en VVD te onderzoeken, maar om in eerste aanleg onderzoek te doen naar een college van CDA, PvdA, GL en eventueel D66. Dat is mijn bedoeling. De argumenten die door de heer De Vet worden aangehaald deel ik niet helemaal, slechts deels. Ik verwacht van een college met onder andere GL meer vernieuwing dan van een college zoals hier de afgelopen jaren is geweest.

Wat betreft die getalsmatige ondersteuning van 46 Statenleden: elke partij is uiteraard te allen tijde vrij om te stemmen wat men wil. Als ik echter op een gegeven moment zie hoe eenvoudig de VVD door de bocht gaat met bijvoorbeeld de zaak betreffende de opcenten, dan heb ik er heel weinig vertrouwen in.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter!

De motie heeft dus niet de intentie dat wij als CDA van mening zouden moeten veranderen? De heer Witteman wil niet ...

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik geef geen garantie dat ik dat voor elkaar kan krijgen, hoe graag ik het ook zou willen.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Dan ben ik het op dit punt helemaal met u eens. (Hilariteit)

De VOORZITTER: Bent u het met de heer Witteman eens of bent u gerustgesteld?

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ook wij willen ons uitspreken over de gang van zaken, maar wij zijn niet teleurgesteld in die zin dat voor ons geen optie is genoemd waar wij aan deelnemen. Je moet in dat opzicht je plaats kennen en jezelf als fractie in een positie weten te schatten. Als zodanig was dat voor ons geen teleurstelling. Het gaat ons meer om het feit hoe de procedure is gelopen. Ik denk dat wij hier vanmiddag inderdaad een bijzonder moment hebben. Daarbij spreken wij nadrukkelijk onze waardering uit over het feit dat het CDA de mogelijkheid heeft geopend voor het benoemen van een informateur. Wij hebben veel waardering voor het feit dat de informateur op deze wijze zijn werk gedaan heeft binnen de context waarbinnen hij werken moest en ook hebben wij waardering voor de wijze waarop de gesprekken gevoerd zijn door de heer De Vet, geassisteerd door de heer Limborgh. Je moet je bedenken dat het binnen die context gedaan is, althans in de vertaalslag van de opdracht die hij heeft gekregen. Als je kijkt naar de opdracht, als je kijkt naar transparantie, niet alleen van het proces zelf, maar ook als het gaat om de uitslag daarvan, dan is er terecht een aantal kanttekeningen gemaakt, dat hooguit aangeeft dat wij aan het begin van een proces staan waarbinnen wij nu een eerste stap hebben gezet. Daarvan is helaas de uitslag enigszins voorspelbaar geweest. Voorspelbaar, niet in de zin van een coalitie die als eerste komt bovendrijven, maar meer de plaats en het moment waarop zo'n coalitie gepositioneerd wordt. Je kunt je dan afvragen wat dit proces heeft opgeleverd. Natuurlijk heeft het een stukje inzicht opgeleverd in de standpunten die nader uitgekristalliseerd

zijn. Er was echter juist ook in deze samenstelling van de Staten de riante positie dat er meerdere coalities mogelijk waren, en dat juist de mogelijkheid wordt geboden om op basis van programmavergelijking dan de volgende stap te zetten. Het verbaast mij dan wel dat alleen het CDA op dit punt kritiek te horen heeft gekregen, terwijl bijna alle fracties een voorkeur voor de coalitievorming hebben uitgesproken. Met andere woorden: ik denk dat het CDA als grootste partij op dat punt zeer zeker voorzichtig had moeten zijn in het begin van het proces. Dat geldt ook voor anderen die daarin partij zijn. Ik denk als zodanig niet dat het CDA op dat punt kritiek zou moeten horen. Wij hebben het in feite over allen die zich in dat stadium, aan het begin van het proces met de informateur, hebben uitgesproken voor een voorkeursoptie. Daarmee denk ik, dat de volgende stap die nu gemaakt moet worden, een stap is die inderdaad alleen over de coalitie gaat die de eerste voorkeur heeft. Daar gaan wij het proces mee in.

Wat wij als SGP daarin missen, is een Statenprogramma, waarin je als basis voor de onderhandelingen verdergaat in het proces waar in het duale bestel ook de Staten nadrukkelijk een positie zouden moeten kunnen innemen. Wij verzoeken dan ook nadrukkelijk aan degene die het proces verder gaat leiden, het CDA, zich daarover uit te spreken.

Wat wij hebben ingebracht in de gesprekken met de informateur, is het feit dat de keuze van GS-leden niet zozeer moet worden ingegeven doordat van de twee er één nieuw lid in komt, een andere persoon, maar dat ieder GS-lid zoals overal te doen gebruikelijk, op basis van competenties een positie inneemt. Je zou daarvoor een procedure moeten afspreken met elkaar, waarbij het mogelijk moet zijn om over elkaars muurtjes heen te kijken. Je draagt namelijk samen verantwoordelijkheid voor een bestuur dat de komende vier jaar het Utrechts gezicht bestuurlijk gaat bepalen.

Dat betekent, als je gaat nadenken over vernieuwing – meer dan alleen het verwisselen van poppetjes –, dat ook de aard van de bestuurscultuur in relatie tot de ambtelijke vernieuwingsslag gemaakt moet worden. Wij bestrijden, zoals door de VVD is uitgesproken, dat het met name een ingrijpende verandering wordt binnen het ambtelijk

apparaat – gebiedsgericht, projectmatig werken of hoe je het wilt noemen –, maar meer dat het integrale werken, zowel aan de bestuurscultuur als aan de ambtelijke kant juist in het zwaluwstaarten van dat proces, een behoorlijke aardverschuiving teweeg zal brengen. Integraal besturen is iets anders dan een portefeuille beheren. Ik doe geen uitspraken over de kwaliteit in het verleden, maar toekomstgerichtheid is een andere insteek, die wij nadrukkelijk in het proces van coalitievorming en de vorming van Gedeputeerde Staten willen aangeven.

Je kunt je inderdaad afvragen, zeg ik tegen de heer Levering, of je dan moet werken met functioneringsgesprekken of beoordelingsgesprekken door de Staten op enig moment. Met andere woorden: welke positie neem je daarin in als je spreekt over bestuurlijke vernieuwing, ook als het gaat om de bestuurscultuur?

Het is voor ons inderdaad een teleurstelling dat niet de inhoud uiteindelijk de uitslag gaat bepalen, maar de voorkeuren die in een vroegtijdig stadium zijn uitgesproken. Die hebben mede de wijze bepaald, waarop de informateur zijn verslaglegging en zijn aanbevelingen heeft moeten doen. De vergelijking die programmatisch gemaakt is, valt inderdaad wel naar de negatieve kant uit als het gaat om de tweede variant.

Natuurlijk is het van belang welke voorkeur de SGP hierin uitspreekt. Voor ons gaat het om een programmatische vergelijking – die wij overigens ook voor een groot deel hadden kunnen maken op basis van de programmavergelijking die ambtelijk gemaakt is –, en op basis van die vergelijking spreken wij wel de voorkeur uit voor een coalitie bestaande uit CDA, PvdA en VVD. Wij leveren graag, ook in het kader van het Statenprogramma voor de komende jaren, een bijdrage in de accenten waarvan wij vinden dat die vanuit onze ambitie en vanuit onze visie ook van belang zijn voor het besturen van deze provincie.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF):
Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn ook bij de informateur geweest en wij hebben met de informateur en de heer Limborgh een leuk gesprek gehad. Als ik dan nu het rapport lees, vraag ik mij af wat wij daaraan hebben bijgedragen. Van alle punten die de LPF wilde aanvullen op de goede ideeën van het CDA, de

VVD en de PvdA, zien wij niets als het gaat over de zorg. En juist dat is voor de LPF het belangrijke punt; wij willen graag één zorgloket, identiteit van de patiënt, meer handen aan het bed, decentralisatie van de zorg. Dat vind ik in de andere programma's niet terug, alhoewel ik daar wel iets over te zeggen heb natuurlijk.

Ook over de economie hoor ik niemand spreken. De LPF wil juist belastingverlaging, wij willen een noodpakket, een stimulans voor de koopkracht. De mensen hebben het slecht; kijk naar buiten en je hoort het. Het ondernemerschap moet wat onze fractie betreft, enorm worden opgepept. Er moeten meer mensen aan het werk en wij willen één veiligheidsloket voor alle diensten.

Wij hebben dat uitgebreid met de informateur besproken. En wat blijkt? Met alle andere ideeën die wij natuurlijk ook hebben over de manier waarop je een provincie zou moeten besturen, blijkt dat wij ons heel goed kunnen aansluiten bij veel punten van het CDA, van de VVD, maar ook van de PvdA. Wij hebben alleen bij de informateur geopperd dat er vaak een katalysator nodig is om processen tot stand te brengen. Vandaar dat wij hebben gezegd dat de LPF heel graag mee zou willen doen met deze drie partijen.

Vernieuwend doorgaan.

Als wij kijken naar de rapporten die ik in de kranten heb gelezen, dan is de politiek van de afgelopen jaren hier als een soort saaie soap te beoordelen. Men heeft namelijk verschrikkelijk veel rapporten geschreven en uiteindelijk blijken deze dus nu, zoals ik hoorde van D66, in de vuilnisbak te verdwijnen. Dat vind ik eerlijk gezegd zonde van mijn tijd. Ik kom in de Provinciale Staten om te helpen de provincie Utrecht uit het slop te trekken, voor zover die daar in zit, of in elk geval de provincie Utrecht ervoor te behoeden dat die in het slop geraakt. Vandaar dat ik de informateur heb gezegd dat de LPF zich kan vinden in de coalitie CDA, VVD, eventueel aangevuld met ChristenUnie en SGP en dat wij daaraan graag zouden meewerken. Wat dat betreft zitten wij dus op één lijn.

Veel wil ik er niet over zeggen; ik houd het kort. Ik hoop wel dat de informateur de wijsheid heeft om toch nog een keer te kijken of er misschien een plek is voor de LPF. Aan de andere kant voelen wij ons,

als kleine partij met één zetel, net zo goed thuis in de oppositie, waar wij dan wat meer de helpende hand zullen bieden als het gaat om besluitvorming.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben behoefte aan een korte schorsing.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 15.27 – 15.44 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. De heer Levering heeft om de schorsing gevraagd; hij krijgt het woord.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dank u wel voor de schorsing die u ons heeft toegestaan. Ik zal kort ingaan op hetgeen in de eerste termijn is opgemerkt. Ik vind het heel goed dat wij van de heer Lokker te horen hebben gekregen, dat de tweede optie een échte optie is. Dat was namelijk ondergesneeuwd in het informatierapport. De helderheid die de heer Lokker daarover heeft geschapen, is volkomen duidelijk. Zo moet het ook zijn.

Ik ga even in op de motie.

Het zal geheel duidelijk zijn dat wij geen enkele behoefte hebben aan deze motie. De heer Terpstra heeft namelijk al duidelijk gemaakt waarom niet. Wat is het toch voor merkwaardigs om aan een partij datgene te vragen wat zij keer op keer en bij voortduring de afgelopen weken sinds de verkiezingsuitslag heeft beweerd? Het is volkomen duidelijk dat wij een eerste voorkeur hebben uitgesproken. Het is zelfs zo dat wij de politieke realiteit van het een en ander inzagen. In ons gesprek met de informateur hebben wij gezegd dat wij dat heel graag willen, want dat is onze eerste optie. In die variant denken wij namelijk de komende tijd de meeste van onze programmapunten te kunnen waarmaken. Volgens ons ligt de sleutel daarvoor echter bij het CDA. Dus zou u alstublieft aan het CDA willen vragen hoe het CDA daar tegenaan kijkt? Wij hebben vandaag hier in deze zaal daarop een onversneden antwoord gekregen.

Overigens hebben wij ook begrepen dat er aan beide kanten flink over gediscussieerd is. In dat soort beslissingen – en die gedachte wil ik ook wegnemen – gaat men niet over één nacht ijs. Als men dat hier wil suggereren, houd ik mij daar verre

van en dan neem ik daarvan afstand.

Nogmaals: wij hebben in het geheel geen behoefte aan de motie. Dat betekent dat de motie wat ons betreft niet in stemming hoeft te worden gebracht. Mocht dat wel gebeuren, dan zullen wij voor de motie stemmen, omdat de motie uitdrukking geeft aan onze eerste voorkeur. Dan hebben wij het overigens niet over de laatste toevoeging in de motie; wij hebben ons namelijk al in onze eerste voorkeur voor een college bestaand uit CDA, PvdA en GL uitgesproken. De toevoeging van D66 hadden wij daarin niet meegenomen.

De VOORZITTER: Ben ik de enige die u niet begrijpt? Stemt u voor of tegen de motie?

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dan moeten wij tegen de motie stemmen, want dat is onze voorkeur niet.

Wij zijn helder geweest over de grote varianten en onze eerste voorkeur. Als daar onze uitspraak over wordt gevraagd, dan geven wij die. Ligt er een andere motie voor – en eigenlijk ligt er nu onhandigerwijs een andere motie voor – dan zijn wij tegen. De variant die in de motie wordt genoemd, is niet onze eerste voorkeur.

De VOORZITTER: U bent dus tegen de motie. Ik heb nu één keer voor en twee keer tegen gehoord, dus ik ga ervan uit dat u tegen bent. (Hilariteit)

De heer LOKKER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De motie wordt door de fractievoorzitter behandeld. Het lijkt mij juist dat ik zelf inga op hetgeen in tweede termijn gezegd is.

Er is gesproken over het proces en in hoeverre dat een open proces is geweest. Ik denk dat de winst sowieso zit in het feit dat wij hier met elkaar in een open debat zijn over programmapunten en over zaken waarin de opties niet zijn dichtgetimmerd – dat is nadrukkelijk gezegd. Er is door ons telkens, al voor de informatie, duidelijk gemaakt dat een coalitie van de VVD, met de PvdA en het CDA voor de hand lijkt te liggen op grond van de punten die al eerder naar voren zijn gebracht. Een optie met GL wordt echter uitdrukkelijk niet uitgesloten. Als men het rapport goed heeft gelezen, dan heeft men dat uit het rapport van de

informatie kunnen opmaken. Het enige wat ik heb gezegd, is dat het op een correcte wijze in het eigenlijke verslag had moeten worden opgenomen.

Overigens staat het er gewoon zwart op wit, dus ik wil daaraan niets afdoen.

Ik heb ook al gezegd dat wij zaterdag de conclusie hebben getrokken, en men kan het CDA niet verwijten dat die partij na veel overwegingen, tot een bepaalde conclusie en tot een bepaalde keuze is gekomen. Die keuze was door anderen al veel eerder gemaakt; al voordat de informateur zelfs maar aan de slag kon gaan. Dus als het gaat over proposities en handicaps waar de informateur mee zit, dan is die handicap van tevoren goed en nadrukkelijk aangegeven. Laten wij het dus niet over de speelruimte van de informateur hebben.

Vernieuwing is per definitie een inhoudelijk proces. Overigens gaat het hier om een vernieuwing die in lijn al is ingezet, want wij waren allen aanwezig toen wij daaraan vorm wilden geven; ook tijdens de besluitvorming omtrent een bepaalde manier van werken als het gaat om Agenda 2010. Op het moment dat je duidelijk maakt, dat je die vernieuwing wilt inzetten, dan denk ik dat je die vernieuwing ook moet doorzetten.

Wij zijn bezig discussies te voeren over gebiedsgericht werken. Ook over het vervolg daarvan wil ik helder zijn. Als zo meteen de partijen op de uitnodiging ingaan, dan willen wij direct duidelijk maken dat hetgeen wij als drie gezamenlijke partijen programmatisch aan de orde willen stellen, ook in eerste instantie aan de Staten zal worden voorgelegd. De Staten zullen wat het CDA betreft, worden uitgenodigd om daaraan een bijdrage te leveren. Ook dat moet een open proces zijn, waarbij democratisch wordt beslist. Het is niet zo dat in de achterkamer van dit gebouw, drie partijen een Staten- of een collegeprogramma in elkaar timmeren dat dichtgetimmerd is.

Wat het vervolg betreft, nodigen wij allen uit om daarin een inbreng te hebben. Dat is ook de cultuur van dit huis. Dat is namelijk de moeite die wij hebben met het feit dat de drie partijen die zijn genoemd, Utrecht al 30 jaar lang in haar greep houden. Ik noem het opzettelijk zo; naar buiten toe is die indruk gewekt. Al die andere partijen hebben evenzeer via begrotingen, moties en dergelijke een inbreng kunnen leveren, een inbreng die ook is

gehonoreerd. Het is nooit geweest: zij contra wij. Dat is onze cultuur niet geweest; er is altijd ruimte geweest voor die vernieuwing, voor die verandering. Een fractie en belangrijke oppositiepartij zoals GL heeft zelf laten weten daarin een goede inbreng te hebben gehad. Wij verwachten diezelfde inbreng de komende periode ook bij het tot stand komen van het Statenprogramma en wij, als college, zijn dan de uitvoerenden. Dat is de rol die nu interessant wordt.

Ik denk dat wij vervolgens hier bij de Staten op zeer korte termijn terugkomen met het verzoek hetgeen op grond van een aantal punten is aangegeven door de drie partijen, nader uit te werken, en dat is natuurlijk de taak van de Staten.

Ik denk dat ik hier de belangrijkste zaken heb genoemd. Daarmee wil ik volstaan.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De heer Levering heeft een uitspraak gedaan over de status van optie 1 en optie 2 ten opzichte van elkaar. Er zit wat lucht tussen zijn interpretatie ten opzichte van de visie en de wijze waarop de heer Lokker optie 1 en optie 2 nu neerzet. Wil de heer Lokker zich helder uitspreken over wat in zijn optie de status is van optie 1 en optie 2, rechtsom en linksom?

De heer LOKKER (VVD): Mijnheer de Voorzitter! In de eerste termijn ben ik daarin volstrekt helder geweest. Wij hebben de argumenten genoemd die voor ons tellen om in eerste instantie optie 1 te onderzoeken. Ik heb daartoe de twee partijen uitgenodigd. Wij moeten namelijk goed elkaars nieren proeven, ook met betrekking tot de zaken die hier op tafel zijn gekomen; hoe echt is nu het 'kopstandje' van de VVD, om daarna misschien in een andere combinatie de 'kopstandjes' van GL te ontdekken, want als alles bespreekbaar is, is misschien GL ook wel bereid op haar hoofd te gaan staan.

Als vervolgens die ronde op niets uitloopt en daar komen wij snel genoeg achter, dan komt optie 2 in beeld.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! Het is mij niet duidelijk wat de heer Lokker bedoelt met Statenprogramma en collegeprogramma. Wie gaat volgens hem het Statenprogramma maken, als dat al gemaakt wordt?

De heer LOKKER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb gezegd dat er een Statenprogramma moet worden gemaakt. Wij zitten allemaal in een nieuwe situatie, het is allemaal nog wat onwennig. Hoe gaan wij dat nu organiseren? De precieze organisatie wil ik graag bespreken met degenen die daartoe juridisch en technisch goed in staat zijn. Ik stel mij voor dat de drie partijen op enkele punten aangeven wat de richting kan zijn en dat de Staten zich daarover uitspreken. Daaraan kunnen zij, als zij dat nodig vinden, punten toevoegen die van belang zijn. Uitgezocht moet worden hoe dat precies zal gaan, maar zo stel ik mij dat voor. De boodschap is dat de Staten nadrukkelijk betrokken worden bij de totstandkoming van het Statenprogramma. Dat lijkt mij logisch.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA heeft een helder standpunt ingenomen, dat helder is verwoord door de heer Lokker. De motie roept ons op ons standpunt te veranderen. Dat doen wij niet, want als CDA-fractie beslissen wij zelf wat wij ergens van vinden. Op grond daarvan stemmen wij dus tegen de motie.

De heer STRENG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen graag ingaan op de uitnodiging van de heer Lokker. Verder wil ik slechts zeggen dat wij, als fractie van de VVD, tegen de door de SP ingediende motie zullen stemmen, voor zover dat nog gezegd moet worden.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Lokker sprak in tweede termijn terecht over de 'kopstandjes' van de VVD. Als wij het rapport van de informateur erop naslaan, dan zal men bij GL geen 'kopstandjes' aantreffen, maar juist een aantal belangrijke beleidsonderwerpen, een vanzelfsprekende mogelijkheid tot coalitievorming waar het gaat om de partijen CDA, PvdA en GL. Op geen enkel moment hebben wij een standpunt ingenomen – en dat zullen wij ook nooit doen – dat 180 graden afwijkt van ons verkiezingsprogramma. De VVD zegt dat de opcenten omlaag moeten en bij de eerste de beste gelegenheid zegt de VVD dat de opcenten wel omhoog kunnen. Dat zult u ons nooit zien doen en dat maakt de meerwaarde van die coalitie groter.

Het doet mij genoegen dat in elk geval dat 'kopstandje' op zijn waarachtigheid wordt beoor-

deeld. Ik hoop dat men bereid is daarnaar wat langer te kijken, ook wat betreft de komende jaren, en ook naar hoe zich dat allemaal zal ontwikkelen.

De heer EKKERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Wellicht wil de heer Bijkerk nog eens kijken naar de verslagen van de informateur. Dan ziet hij wat daar staat over bijvoorbeeld de mobiliteit, de landbouw, de rond- en de randwegen, waarvan GL heeft gezegd dat zij hierover open besprekingen wil voeren. In haar programma staan echter zaken die lijnrecht staan tegenover datgene wat het CDA ervan vindt. Dan kun je zeggen dat je daarover wilt spreken, je kunt het 'kopstandjes' noemen, je kunt het noemen hoe je het wilt, maar het is wel opmerkelijk.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Ik raad de heer Ekkers aan beter zijn stukken te bekijken. Wat wij over die onderwerpen hebben gezegd, is dat wij onder een aantal heel concrete voorwaarden daarnaar willen kijken. Die voorwaarden ontlene wij dan weer aan ons eigen programma. Zo is daarover gesproken met de informateur. Ik kan de heer Ekkers verzekeren dat wij de informateur hebben gezegd geen deel te willen uitmaken van een college dat her en der zonder nadere criteria rondwegen wil aanleggen. Wij willen dat selectief benaderen en dat is exact wat wij in de verkiezingscampagne in een aantal stevige debatten, onder andere met de heer Lokker, hebben gezegd.

Terug naar de woorden van de heer Lokker: het probleem is, dat er onduidelijkheid ontstaat over het programma dat er gaat komen. Praten wij nu over een soort Statenprogramma, waar ieder het zijne aan bijdraagt? Dat is echter iets anders dan het coalitieakkoord. Daarover wil ik graag wat helderheid krijgen, want ik hecht eraan, welk soort college er ook maar komt, dat er een volstrekt helder coalitieakkoord komt, op hoofdlijnen, zodat de politieke koers van het nieuwe college duidelijk is. Wij moeten niet opnieuw een programma van het college of van de Staten krijgen met de politieke duidelijkheid van een koninklijke kerstboodschap. Dat hebben wij in het verleden namelijk wel eens gehad. Het gaat niet alleen om het uiten van wensen, maar het gaat ook over het maken van concrete afspraken. Hoe verhoudt zich dus het een tot het ander?

De motie: als in stemming wordt gebracht om van optie 2 van de informateur optie 1 te maken, dan zullen wij daarvoor stemmen. De toevoeging vinden wij niet juist, omdat dan een heel element in de discussie wordt gebracht.

Dat betekent dat ik hoop dat de heer Witteman de motie aanpast.

De VOORZITTER: Bent u voor of tegen de voorliggende motie?

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen niet de voorliggende motie in de huidige redactie, met de toevoeging van D66, omdat het afwijkt van hetgeen wij zelf hebben bepleit.

De VOORZITTER: Er ligt echter maar één motie voor.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Als wij een motie in deze trant steunen, dan zou dat om optie 2 van de informateur moeten gaan.

De VOORZITTER: U bent dus tegen de motie.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! De PvdA heeft al duidelijk gemaakt dat de motie overbodig is en dat het wellicht ook een wat merkwaardige motie is, omdat zij zich al zo duidelijk hebben uitgesproken. Dankzij de motie wordt dat in elk geval nog duidelijker. Dat doet mij wel deugd. Het legt ook iets meer druk op de ketel. Dat men ons er niet bij wil hebben, is ook duidelijk. Dat is ook prettig te weten.

Wij stemmen uiteraard voor de motie.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Zoals de motie nu in deze vorm voorligt, zal onze fractie daar niet voor stemmen. Wij hebben een ander advies meegegeven als eerste voorkeur en hebben dat als tweede optie teruggezien in het advies van de informateur. Als daarvoor voorstellen zouden zijn, dan zouden wij die steunen. Deze motie steunen wij echter niet.

Ook ik ben benieuwd naar de afspraken die worden gemaakt. Ik hecht eraan dat de hier vertegenwoordigde fracties zich met de griffier buigen over het Statenprogramma. Het staat mij in het geheel niet aan de vorm en de inhoud van het

Statenprogramma uitsluitend over te laten aan de collegefracties, ook niet een voorzet daarvoor. Het onderscheid dat de heer Bijkerk maakt tussen een Statenprogramma en een coalitieakkoord moet helder blijven.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen graag onze motie intrekken en daarvoor in de plaats een gewijzigde motie indienen. Bij het tweede aandachtspuntje van de overwegingen moet vervallen: "en wellicht ook D66". Bij het verzoek aan de Staten kan vervallen: "alsmede D66". Wij hopen daarmee de tweede variant, zoals door de heer De Vet is voorgesteld, een serieuze kans te geven om onderzocht te worden. Een aantal sprekers voor mij concludeerde dat de tweede variant nauwelijks is uitgewerkt en dat alles is gericht op die eerste variant. Wij vinden dat in dit stelsel niet wenselijk. Dat is de reden waarom wij de motie in gewijzigde vorm indienen.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Er was een eerste motie, een tweede motie en nu is er een derde motie. Is dit jojo-beleid om te kijken hoe de poppetjes aan elkaar kunnen worden geplakt of gaat het om de inhoud? Dat is mij niet geheel duidelijk.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Het gaat mij niet alleen om de inhoud, maar het gaat mij ook om de vorm. Wat ik graag wil, is dat wij die tweede variant een eerlijke kans geven. Ik heb het idee, voortkomend uit het rapport van de heer De Vet, dat die tweede variant nu, eerst en straks geen serieuze kans krijgt. Ik wil het programma van de heer Terpstra niet in de war gooien, maar ik wil erg graag dat variant 2, CDA/PvdA/GL, serieus wordt bekeken en dat daar serieus over wordt gesproken. Mocht dit niet leiden tot een werkbaar college, dan kan vervolgens variant 1 weer in beeld komen.

Om de vraag van de heer Van Leeuwen te beantwoorden, hebben wij het idee dat een mogelijkheid van CDA, PvdA en GL niet of onvoldoende is onderzocht. Met deze motie willen graag die mogelijkheid serieus onderzoeken, wellicht door de heer De Vet.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan de heer Witteman volgen, maar de

inhoudelijke bijdrage, om D66 daaraan toe te voegen en die vervolgens weer te schrappen, is iets wat mij nog steeds ontgaat. Het gaat dan toch om de poppetjes, volgens mij.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij opteren een zo sociaal mogelijk college. Wij hebben eerder al gezegd in het overleg met de heer De Vet, dat wij als SP geen plaats zien in het college. GL ziet voor zichzelf wel een duidelijke plaats in het college. D66 zegt, en dat heeft men naar voren gebracht in het gesprek met de heer De Vet, voor zichzelf ook een plaats te zien in het college. Eigenlijk zal het mij een beetje een zorg zijn, maar ik wil dat er een ander college dan een college van CDA, VVD en PvdA wordt onderzocht.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het is volstrekt helder. Dank u wel.

De VOORZITTER: Ik wil graag nog even de exacte wijziging van de motie horen.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! De wijzigingen behelzen de met de hand geschreven onderdelen uit de motie – “en wellicht ook D66” en “alsmede D66” – weg te strepen.

De VOORZITTER: Ik stel voor dat wij geen vermenigvuldigde gewijzigde motie hoeven te ontvangen om te weten waarover wij stemmen.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De motie is door de heer Witteman ingediend, mede namens de fractie van D66. Wordt de motie ook namens de fractie van D66 weer ingetrokken? Mijn tweede vraag luidt: als deze motie wordt verworpen, krijgen wij dan moties over elk van de acht modellen van de informateur?

De VOORZITTER: Aan wie stelt u de vraag?

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! De motie is mede namens D66 ingediend. Is de motie dan ook mede namens D66 weer ingetrokken? En vervolgens: is de motie in gewijzigde vorm ook weer namens D66 ingediend?

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! De laatste vraag van de heer Terpstra

vind ik kinderachtig. Vanzelfsprekend hebben wij dat zo gedaan in overleg met de heer Witteman.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor helderheid, openheid en transparantie. Daarom stelde ik mijn vragen.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wat dat betreft, heeft de heer Terpstra daar bij mij nooit last van.

De VOORZITTER: Ik concludeer dat er een gewijzigde motie voorligt. Bij het tweede aandachtstreepje vervalt “en wellicht ook D66”. Bij het verzoek aan de Staten vervalt: “alsmede D66”. Ik stel de vergadering voor te volstaan met deze mondelinge wijziging. Waarvan akte.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Gelet op het gejojo zijn wij nu helemaal tegen.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Zoals ik al heb gezegd, wordt ons gevraagd nog eens te zeggen wat wij in de afgelopen periode beweerd hebben. Het zou gek zijn als wij dat niet nog een keer zouden zeggen. Wij zijn voor die motie.

De heer EKKERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog graag iets vragen aan de fractie van de PvdA. Als de heer Levering zegt dat hier gevraagd wordt nog eens uit te spreken wat zij altijd beweerd hebben, betekent het dan dat hij wel of geen gebruik maakt van de uitnodiging, zoals die vanmiddag door het CDA is verwoord?

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Soms moet je dingen uitleggen die zo ontzettend voor de hand liggen. Daardoor zijn de vergaderingen ook vaak aan de lange kant.

De VOORZITTER: U kunt volstaan met ja of nee.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, dat wil ik niet, want ik begrijp dat ik aan zo'n vraag toch iets meer tijd moet besteden, helaas. Het komt er gewoon op neer, dat wij in het hele verhaal van de heer De Vet van twee grote varianten zijn uitgegaan. Het ging er steeds om waar die eerste voorkeur kwam te liggen bij de vorming van een coalitie. Het is duidelijk waar onze voorkeur heeft

gelegen en daar wordt ons nog een keer bij motie naar gevraagd. Dus zullen wij die vraag beantwoorden. Het is volkomen duidelijk dat wij con amore gaan werken aan de coalitie CDA, PvdA en VVD.

De heer EKKERS (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het is volstrekt duidelijk waar de voorkeur van de heer Levering heeft gelegen en het is volstrekt duidelijk dat hij op de uitnodiging zal ingaan. Wij doen dat ook.

Wij stemmen tegen de motie.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! De motie in de gewijzigde vorm betreft optie 2 van de informateur. Wij steunen daarom deze motie.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen uiteraard de motie.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen de motie in deze gewijzigde vorm.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij steunen onze motie.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog graag van deze gelegenheid gebruik maken een korte opmerking te maken en daarna zal ik de motie beoordelen.

Ten aanzien van het Statenprogramma willen wij graag de suggestie meegeven, dat als het CDA de Staten daartoe uitnodigt – en daar zijn de Staten voor – dat van meet af aan elke fractie een aantal van vier of vijf kernnoties aangeeft dat deel uitmaakt van de samenstelling van het Statenprogramma. Vervolgens kan dat in het debat aan de orde komen, op basis waarvan een collegeprogramma kan worden samengesteld.

Wij zijn niet voor de motie, gezien onze uitspraak over optie 1.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF): Mijnheer de Voorzitter! Wij waren tegen de oorspronkelijke motie, dat mag duidelijk zijn. Nu in de gewijzigde motie “D66” is weg geschrapt, stemt de fractie van de LPF ook tegen.

De Staten verwerpen hierna de gewijzigde motie. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de

VVD, het CDA, de PvdA en de SGP.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben vragen gesteld over het Statenprogramma c.q. het coalitieakkoord. Als daarop geen antwoord komt, gaan wij straks in grote verwarring naar huis.

De VOORZITTER: Met alle respect, als vragen gesteld worden maar in tweede termijn niet worden beantwoord, zie ik niet in waarom over die punten nu nog een afzonderlijke discussie zou moeten worden gevoerd.

De heer LOKKER (CDA): Mijnheer de Voorzitter! In eerste instantie heb ik duidelijk gemaakt dat het even zoeken is naar de juiste vorm. Van ons kan men een coalitieakkoord op hoofdlijnen verwachten en de Staten spelen uiteraard met een Statenprogramma hun eigen rol. Hoe wij het precies uitwerken moeten wij nog bekijken, maar namens het CDA heb ik gezegd dat het van belang is dat de partijen afzonderlijk naar voren kunnen brengen wat de voor hen belangrijke punten zijn. Ik denk dat wij altijd op deze manier bezig moeten zijn.

De VOORZITTER: Dat was het antwoord op de vraag van de heer Bijkerk. Dan sluit ik de beraadslagingen.

Ingekomen stukken

1. Brief van Beukenrode te Doorn, d.d. 20 februari 2003 betreffende startnotitie Toekomstvisie Doorn.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten het stuk ter afdoe-ning in handen van het college van GS te stellen.

2. Brief van Ondernemersraad te Dordrecht d.d. 10 februari 2003 betreffende petitie OR ZHEW.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten het stuk voor kennisgeving aan te nemen.

Vragenhalfuurtje

De VOORZITTER: Er zijn vragen gesteld door de fracties van het CDA, PvdA, GL en de ChristenUnie

over de zendmastenproblematiek. Het woord is aan mevrouw Stadhouders.

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Vorige week is er nogal wat publiciteit geweest rond de zendmastenproblematiek; zo zijn wij die problematiek gaan noemen in de wandelgangen en in de vergadering. Het Utrechts Nieuwsblad kopte op 3 april jongstleden met "Gedeputeerde: probleem zendmast IJsselstein opgelost". Volgens dit artikel in het Utrechts Nieuwsblad is tussen de provincie, de gemeenten Lopik, IJsselstein en Montfoort, Nozema en het Rijk een akkoord bereikt over een tijdelijke en definitieve oplossing van het zendmastenprobleem. Binnenkort wordt volgens ditzelfde artikel een contract tussen betrokken partijen ondertekend, dat zou inhouden: tot 2011 een splitsing van het vermogen van de huidige zendmasten over de regio, en daarna, als daar nog behoefte aan zou zijn, een plaatsing van een zendinstallatie in het IJsselmeer. Dit is ook wel gaan heten: "de Misi de Mare-oplossing".

Gedeputeerde Streng houdt in het artikel nog wel een slag om de arm met betrekking tot die tijdelijke oplossing, want hij is van mening dat als burgers bezwaren indienen, wij een paar jaar verder zijn.

Een andere editie van de krant kopt vervolgens: "Verwarring over akkoord zendmast". Volgens dit artikel zeggen de gemeenten Montfoort en Lopik en Nozema dat zij nog niets van een akkoord weten. In weer een ander artikel in het Utrechts Nieuwsblad maakt gedeputeerde Streng duidelijk dat de inhoud van het convenant alleen nog met de gemeente IJsselstein is afgestemd. Dat was eerlijk gezegd dus de verwarring ten top.

In maart hebben de Tweede-Kamerfracties van het CDA, de PvdA, GL en de ChristenUnie in de vaste kamercommissie Economische Zaken vragen gesteld over het zendmastenprobleem in Utrecht. Door dezelfde fracties hier in de Utrechtse Staten, zijn op 10 maart jongstleden schriftelijke vragen gesteld over dit onderwerp.

Inmiddels hebben wij vorige week het antwoord van het college van Gedeputeerde Staten ontvangen. Daarin geeft het college aan dat de technische en bestuurlijke haalbaarheid van die Misi de Mare-oplossing, verplaatsing van de zendmast naar het IJsselmeer, onderzocht gaat worden. Het voortouw

ligt volgens dit antwoord bij Nozema en het ministerie van Economische Zaken. De bestuurlijke haalbaarheid van deze exercitie wordt door Gedeputeerde Staten als "complex" gekwalificeerd: een gunstig resultaat is niet gegarandeerd en het proces zal naar verwachting enkele jaren in beslag nemen. Daarom vinden Gedeputeerde Staten volgens dit antwoord een tussenoplossing noodzakelijk, die men wil gaan regelen in een convenant.

Naar aanleiding van de publiciteit, en in relatie tot de antwoorden op de reeds gestelde vragen, stellen de fracties van het CDA, de PvdA, GL en de ChristenUnie aan gedeputeerde Streng de volgende vragen:

1. Heeft gedeputeerde Streng inderdaad gezegd dat een akkoord bereikt is over een tijdelijke én een permanente oplossing voor de zendmastenproblematiek in de Lopikerwaard en dat binnenkort door alle partijen een convenant zal worden ondertekend?
2. Hoe kan het gebeuren dat een aantal belangrijke betrokken partijen – dan gaat het over de gemeenten Lopik en Montfoort en Nozema – stellen dat zij niet op de hoogte zijn van de inhoud van het akkoord? Klopt de uitspraak in het Utrechts Nieuwsblad, gedaan door de heer Streng, dat alleen de gemeente IJsselstein uiteindelijk bij de opstelling van het convenant is betrokken tot nu toe?
3. Deze onduidelijkheid die er is, rechtvaardigt naar onze mening de vraag hoe hard dat akkoord nu eigenlijk is. Als je vervolgens praat over het draagvlak voor een akkoord, is de volgende vraag of gedeputeerde Streng medewerking verwacht van alle betrokken partijen aan de realisatie van de voorgestelde tijdelijke oplossing, waarbij zij zelf zeggen nog niet of onvoldoende betrokken te zijn geweest. Als je dat vervolgens zet in het licht van het feit dat de technische en de bestuurlijke haalbaarheid van die gewenste eindoplossing nog onderzocht moeten worden en Gedeputeerde Staten geen gunstig resultaat durven te garanderen, wat is dan de garantie op medewerking van de partijen aan een tijdelijke oplossing?
4. De volgende vraag gaat een stapje verder. Gesteld dat de betrokken gemeenten en Nozema zouden willen meewerken aan spreiding van het vermo-

gen over de regio, hoe lang zal de realisatie van die tijdelijke oplossing dan op zich laten wachten, gezien de te verwachten bezwaren in de vergunningenprocedures? De heer Streng heeft daarop reeds gewezen in het artikel in de krant. Aan de andere kant, hoe verhoudt zich die termijn van “een paar jaar verder” tot de mogelijkheden van de Misi de Mare-oplossing, waarvan het college blijkens de antwoorden op onze schriftelijke vragen zegt enkele jaren nodig te hebben? Met andere woorden: praten wij niet over hetzelfde aantal jaren en wat is dan de meerwaarde van een tijdelijke oplossing?

5. Deze vraag vloeit voort uit de voorgaande: stel dat betrokken partijen, hier in de regio, zich conformeren aan een tijdelijke oplossing, hoe groot acht de gedeputeerde dan nog de kans – rekent hij daar in zijn hart en in zijn hoofd werkelijk op – dat het Rijk en de provincies Flevoland en Noord-Holland nog zullen meewerken aan de ook door het college gewenste definitieve oplossing?
6. Het lijkt er volgens ons een beetje op dat gedeputeerde Streng in zijn handelwijze rond deze complexe problematiek twee paden bewandelt; het smalle pad en het brede pad. Dat rechtvaardigt volgens ons de conclusie dat de heer Streng eigenlijk niet echt lijkt te geloven in de oplossing waar het college zich tegelijkertijd achter heeft geschaard: de definitieve oplossing van de verplaatsing van de zendmasten naar het IJsselmeer en dat hij daarom zijn inzet maar richt op die tijdelijke oplossing.

De heer STRENG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil eerst een korte weergave geven van de situatie rond de zendmasten vanuit de bestuurlijk-inhoudelijke kant.

Nozema, als exploitant, staat sterk als het gaat om haar positie vanuit het huidige zendstation ten zuiden van het Zenderpark, radio-uitzendingen op de middengolf te verzorgen. De gemeente Lopik, op wiens grondgebied de zendmasten staan, kan niet anders dan een milieuvergunning afgeven voor een vermogen van 240kW. Doet men dat niet, dan kan de gemeente een claim van Nozema tegemoet zien die financieel gezien enorm is voor de gemeente, zo het niet leidt tot faillissement van de gemeente. Van het vergunde vermogen gebruikt Nozema overigens de meeste tijd 120kW overdag en 's nachts wel

eens wat meer. Alleen bij het onderhoudswerk aan de zenders in Flevoland gebruikt men het maximaal toegestane vermogen van 240kW.

Dan nu de beantwoording van de vragen.

Ik heb niet gezegd dat er een akkoord is tussen de partijen. Met die partijen bedoel ik de gemeenten in het gebied, het ministerie, Nozema en de provincie. Wel wordt gewerkt aan een convenant dat duidelijke afspraken bevat tussen de genoemde partijen, waarbij ik ernaar streef dat dit ondertekend zal gaan worden door die genoemde partijen en ook door ons. Dit is in het bestuurlijk overleg met de drie gemeenten een week of drie geleden, waarbij de drie burgemeesters en meerdere wethouders aanwezig waren, afgesproken. Ook was de heer Tommel hierbij aanwezig, die als contactpersoon tussen het ministerie en Nozema, de exploitant, fungeert. Aan het concept van dit convenant wordt momenteel gewerkt, waarbij de gemeente IJsselstein en de provincie het voortouw hebben.

Daarmee heb ik volgens mij ook de tweede vraag beantwoord.

Hoe hard het akkoord is, kan ik niet met zekerheid zeggen, want de partijen krijgen nog alle gelegenheid om op het concept te reageren. Zo hebben wij dat met elkaar afgesproken. Wel hoop ik dat dit over een week of zes duidelijk zal zijn; dan is er namelijk een nieuw overleg met de gemeenten en met de heer Tommel.

De medewerking van Nozema en het ministerie van Economische Zaken is aanwezig om nadrukkelijk de Misi de Mare-variant te onderzoeken op haalbaarheid c.q. uitvoerbaarheid. Men is heel serieus bezig te bekijken of de internationale afspraken rond de opstelling van zendmasten in het Markermeer mogelijk in de toekomst kunnen worden aangepast. Uit een eerste inventarisatie die juist is afgerond overigens, lijkt dit haalbaar te zijn. Ook andere zaken echter, zoals RO-procedures, milieuvergunning, vogel- en habitatrichtlijnen moeten worden bekeken. Dat doet Nozema, uiteraard in nauwe samenwerking met het ministerie.

De tijd die nodig is voor het realiseren van die tussenoplossing is moeilijk in te schatten. In elk geval wordt het dan Misi de Mare. Die tussenoplossing, ik kan het niet genoeg nadrukken, is een geweldige

verbetering ten opzichte van de huidige situatie, omdat het de bedoeling is dat het gebruikte vermogen dan verspreid wordt over drie masten in het gebied en dat het niet geconcentreerd blijft, zoals dat thans het geval is, op de mast onder het Zenderpark. Een enorme verbetering dus.

Het antwoord op vraag 5: ja, deze gedeputeerde rekent op medewerking van het Rijk en Nozema, als het gaat om de bereidheid mee te werken aan een eindoplossing, waarbij de zendmasten en de uitzendingen helemaal verdwijnen uit de Lopikerwaard. Met zoveel woorden wordt ook gesproken in het convenant over de bereidheid – ik spreek uiteraard over een conceptconvenant – van Nozema en het ministerie van Economische Zaken om, wat er ook uit het haalbaarheidsonderzoek voor de eindoplossing komt, het risico te accepteren voor het stoppen van de uitzendingen vanuit de Lopikerwaard. Ik ben niet technisch van aard, maar ik begrijp dat dit vooral te maken heeft met het overgaan op digitale technieken en manieren van signaaloverdracht. Dat is een heel andere wijze van het verzorgen van uitzendingen in de toekomst.

Het antwoord op vraag 6, of ik wel of niet geloof in het alternatief Misi de Mare, is door mij al vele malen gegeven. Ik ben daar positief over; de actiegroepen hebben een heel mooi alternatief bedacht en ik heb het meerdere malen naar hen toe en ook tijdens de commissievergadering en elders uitgesproken.

Tot slot. Juist vandaag ontving ik een afschrift van een brief van de heer Tommel, gericht aan de gemeente IJsselstein. De brief is gedateerd op 4 april. Via de griffie zou ik, maar dat doe ik met de nodige voorzichtigheid gezien het duale stelsel, willen voorstellen dat de leden van de commissie Ruimte & Groen in de eerstvolgende vergadering allen een kopie van die brief zullen ontvangen. Ik kan dit zeggen, omdat deze brief ook aan veel andere personen en partners in dit proces is toegestuurd. De leden van de commissie kunnen dan kennis nemen van deze brief die nogal uitgebreid is, en die in feite nog een keer bevestigt wat ik hier heb gezegd.

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Eén ding is mij een stuk duidelijker geworden na de beantwoording door de gedeputeer-

de: er is geen sprake van een akkoord, maar er is sprake van een conceptconvenant in voorbereiding. Ik maak ook duidelijk uit zijn woorden op, dat alle betrokken partijen, die alle geacht worden dat convenant te ondertekenen, ook inderdaad bij de uitwerking ervan zullen worden betrokken. Dat lijkt mij een verheldering in de grote onduidelijkheid die ontstaan is, wat daarvan de oorzaak ook geweest is.

De heer Streng heeft het al zeer terughoudend gezegd, maar het lijkt mij logisch dat wij het op prijs stellen de brief van de heer Tommel te ontvangen. Ik zou sowieso voorgesteld hebben aan de collega-fracties in de Staten om het onderwerp “Zendmasten” te agenderen voor een van de komende vergaderingen van de commissie Ruimte & Groen. Het doel van vragen stellen is uiteindelijk het vragen van opheldering en het is niet de bedoeling de discussie hier vandaag tot op het bot te voeren.

Ik wil nog wat verder doorvragen over de opmerkingen van de heer Streng, althans als u mij daarvoor toestemming verleent.

De VOORZITTER: Ik meende dat u voldoende opheldering had gekregen.

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Nee, het ging over de onduidelijkheid die ontstaan is in de berichtgeving. Dat onderdeel is wat mij betreft opgelost.

De VOORZITTER: Meer vragen had u immers niet gesteld?

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Als het erom gaat wat de werkelijke inzet van de heer Streng is, namelijk of hij niet nog steeds bezig is om via twee paden oplossingen te bereiken en verwacht hij werkelijk dat dit vruchtbaar is, dan heeft hij volgens mij momenteel nog niet onderbouwd hoe je op zo'n manier kunt werken.

De VOORZITTER: Het gaat om de vraag of u op de juiste manier gebruik maakt van het Vragenuurtje. U hebt vragen gesteld en in tweede termijn bent u begonnen met te concluderen dat uw vragen voldoende beantwoord waren.

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de

Voorzitter! Ik ben nog steeds van mening dat op het tweede punt nog niet genoeg opheldering gegeven is.

De VOORZITTER: In termen van een vraag: wat wilt u er nog meer over weten?

Mevrouw STADHOUDERS (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoor graag van de heer Streng waarop hij de mening baseert dat de complexe bestuurlijke haalbaarheid, zoals die in het antwoord van Gedeputeerde Staten wordt neergezet, werkelijk gediend is met het allereerst zien te bereiken van een tussenoplossing. In onze visie hoort die werkwijze namelijk andersom te zijn. Eerst ga je voor een eindoplossing en dan kijk je hoe lang je nog nodig hebt om eventueel een tussenoplossing te regelen. Daarop hoor ik nog graag een antwoord van de heer Streng.

De VOORZITTER: Willen andere Statenleden nog het woord voeren?

De heer KLOPPENBORG (GL): Mijnheer de Voorzitter! De heer Streng sprak over een convenant dat wordt gesloten tussen alle partijen. Heeft hij er inderdaad zicht op dat ook andere gemeenten dan IJsselstein zich wat dit betreft in een dergelijke oplossing kunnen vinden? Voorziet de gedeputeerde dat juridische procedures niet een rol zullen gaan spelen in het vervolg van de procedure?

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog graag één opmerking maken.

De VOORZITTER: De achtergrond van mijn interventies hebben te maken met het succes dat wij van het Vragenuurtje willen maken. Maar, gaat u uw gang.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken, dat waar gedeputeerde Streng in dit dossier mee bezig is, niet spoort met datgene wat de meerderheid van de Staten wil. Dit vind ik een mooi punt om onmiddellijk maar in dat akkoord, waar wij vanmiddag mee beginnen, te gaan regelen.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik dank de gedeputeerde voor zijn beantwoording. De gedeputeerde sprak enige woor-

den daaraan voorafgaande, waarbij de positie van Nozema ten opzichte van de gemeente Lopik aan de orde werd gesteld. Als het gaat om het bereiken van een convenant, betekent het dus dat je probeert ergens op uit te komen samen met partijen, en dat je bekijkt wat die andere partijen willen doen. Dit leek mij een beetje iets van 'het mes op tafel' – al is het dan niet de provincie die het hanteert, maar Nozema – en ik vraag mij af of dat dienstig is aan het bereiken van een daadwerkelijk convenant voor een echte, tijdelijke oplossing.

De heer STRENG (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Tussenoplossing – eindoplossing: ik heb juist voordat ik de zes vragen concreet beantwoorde, duidelijk gemaakt dat er bestuurlijk-juridisch op dit ogenblik een situatie aanwezig is, waarbij de gemeente Lopik niet anders kan dan het verlenen van een vergunning aan de exploitant, en als men dat niet zou doen, zou men te maken krijgen met een enorme schadeclaim.

De eindoplossing die ik van meet af aan heb nagestreefd, is er een waarbij de huidige mast en het zendvermogen uit de Lopikerwaard verdwijnen. Dat is afhankelijk van de opstelling van met name het ministerie van Economische Zaken en van de exploitant, Nozema. Zij hebben een juridische positie. Dat is een uitgangspositie waar wij niet omheen kunnen. Als wij nu kijken naar de eindoplossing die momenteel voorhanden lijkt te zijn, dan is dat een oplossing waarbij Nozema en het ministerie bereid zijn – ik zou bijna zeggen: ondanks hun zeer sterke juridische positie – om te werken richting een eindoplossing waarbij het vermogen inderdaad verdwijnt. In een tussenoplossing in de Lopikerwaard zal wel geprobeerd worden zo veel mogelijk de overlast en de hinder voor met name de mensen in de wijk Zenderpark, weg te werken. Daar gaat het over en volgens mij is dat niets nieuws. In elk geval was het als zodanig bekend bij de leden van de commissie Ruimte & Groen in de vorige periode.

De fractie van GL heeft gevraagd of de gemeenten akkoord gaan. Het antwoord hierop is: nee. Ik heb gezegd dat dit niet zeker is; daarover moet nog worden gesproken. Binnenkort is daarover een afspraak met de gemeenten. Wellicht kan ik daarna hierover wat meer zeggen.

De heer Van de Groep noemt de term 'het mes op tafel'. In een situatie zoals deze, zoeken naar een

oplossing, kan het soms bij wijze van spreken in een onderhandelingsituatie een gewenste tactiek zijn. In deze situatie was het dat in elk geval niet. Wat ik heb geconstateerd is een geleidelijke opschuiving – ik heb het al eerder gezegd en dat doe ik nog eens nadrukkelijk – waarin juist de actiegroepen een belangrijke rol hebben gespeeld. Ik noem wat dit betreft de heren De Bruin en De Jong, waarbij de heer De Jong kwam met het mooie idee van Misi de Mare. Het is dus een proces van opschuiving van de opstelling van de exploitant, Nozema, en het ministerie. Dat is een heleboel winst. Ik denk dat onder de gegeven omstandigheden, met een overheid die oplossingsgericht werkt, dit het best haalbare resultaat is als het gaat om de tussenoplossing op weg naar die eindoplossing.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen over dit onderwerp. Ik stel aan de orde de vragen van de kant van de fracties van de SGP en GL, inzake de Ponlijn. Het woord is aan de heer Van Leeuwen.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Naar aanleiding van het persbericht van Gedeputeerde Staten van 25 maart jongstleden betreffende de Ponlijn, stel ik mede namens GL enkele vragen, rondom de procedure. Het gaat met name om de procedure.

In mei 2002 is door de fractie van de SGP een motie ingediend, met als verzoek om samen met de lokale partners uit het WERV-gebied (Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal) een onderzoek te starten naar mogelijkheden voor het reactiveren van de bestaande railverbinding Veenendaal – Amersfoort door een lightrailverbinding. Met name in de besprekingen daarover is in de verslaglegging vastgelegd dat het de gedeputeerde niet zinvol leek een nieuw onderzoek te starten. Het leek haar wel zinvol het destijds verrichte onderzoek opnieuw in de commissie te bespreken en aan de hand van die bevindingen een besluit te nemen over het al dan niet doorgaan van een nieuw onderzoek.

Op verzoek van de fractie van de PvdA is nog gesproken over alternatieven in hoogwaardig openbaar vervoer. De reactie daarop was het voorstel om dat voortschrijdend inzicht te voegen bij het onderzoek van toen en de opvattingen van de commissie. Zo kon worden gekomen tot een gezamenlijk standpunt in dat opzicht. Dat naast elkaar leggende, kon

vervolgens worden gekomen tot verdere besluitvorming.

Er is vanuit de belangenvereniging ROVER (Reizigers Openbaar Vervoer), en met name door de heer Hoekstra vanuit het WERV-gebied, daaraan nogal wat bijgedragen in de verdere besluitvormingsrichting en eventueel nader onderzoek. De heer Hoekstra maakte zich zorgen over de voortgang van de procedure richting een besluitvorming, zonder de partners daarbij voldoende te betrekken. Hij heeft toen een brief ontvangen van het kabinet van de commissaris van de Koningin, waarin duidelijk is aangegeven dat juist vanuit die zorgvuldigheid een behandeling in de commissie van 17 februari zou worden doorgeschoven naar de commissie van 3 april. Daarmee werd belanghebbenden voldoende gelegenheid gegeven te reageren op het rapport dat door DHV gemaakt was. Met andere woorden: de commissie was niet geïnformeerd over het oude rapport; er was nu een nieuw rapport. Dát rapport zou worden besproken in de commissie van 24 april en de heer Hoekstra heeft de toezegging gekregen dat hij in de commissie zou kunnen inspreken en zijn mening kenbaar zou kunnen maken. Terecht gaf de voorzitter aan dat het niet aan hem was vooruitlopend op die commissievergadering een oordeel te vellen over de mogelijke reactivering. U begrijpt dat het ons verbaasde dat dit persbericht is uitgegaan, waarbij naar onze mening noch de heer Hoekstra noch de commissie recht gedaan is. Wij hebben daarover de volgende vragen:

1. Kijkend naar hetgeen in de notulen van de Statenvergadering van 13 mei 2003 is vastgelegd, wat is dan de reden geweest van uw college om in afwijking van de nadrukkelijke toezegging het advies van de commissie te betrekken in uw besluitvorming en een besluit dienaangaande via een persbericht te communiceren met de belanghebbenden, zonder bespreking in de commissie Wegen, Verkeer en Vervoer?

Verwijzend naar de brief aan de heer Hoekstra en de toezegging die daarin gedaan is, die in feite op dezelfde lijn zit als de commissie, waar zelfs belanghebbenden hun mening kenbaar konden maken, luidt de tweede vraag:

2. Wat is de reden dat Gedeputeerde Staten in strijd

met de toezegging aan de Staten in de vergadering van 13 mei 2002 de voorlopige onderzoeksresultaten niet hebben besproken met de commissie Wegen, Verkeer en Vervoer, noch de commissie op de hoogte hebben gesteld van de te volgen procedure?

3. Bent u met ons van mening dat voor een belangstellende burger en betrokken belangenbehartiger het volstrekt onbegrijpelijk is wanneer een toezegging, namens de voorzitter van de Staten, tot behandeling in de commissie met de suggestie van de mogelijkheid tot inspraak, blijkens het persbericht niet nagekomen wordt?
4. Op welke wijze denkt u alsnog de commissie te respecteren door haar op een volwaardige wijze de gelegenheid te geven tot een inhoudelijk oordeel te komen ten aanzien van het onderhavige onderwerp en dat overeenkomstig uw toezegging te betrekken bij uw besluitvorming.

Mevrouw KALLEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Op 13 mei 2002 heeft inderdaad een groot aantal partijen tijdens de vergadering van de Staten gezamenlijk een motie ingediend. In die motie wordt verzocht om samen met de lokale partners uit het WERV-gebied een verkennend onderzoek te starten naar de mogelijkheden om het bestaande spoortracé Veenendaal – Amersfoort, de zogenaamde Ponlijn, te reactiveren en te benutten voor een lightrailverbinding, of zoals door de PvdA toen werd verzocht te kijken naar alternatieven.

Ook in het verleden is al een aantal keren de mogelijkheden voor het reactiveren van die spoorlijn Amersfoort – Veenendaal onderzocht. Uit die studies werd geconcludeerd dat reactivering niet haalbaar was. Die studies zijn van een aantal jaren geleden, dus is er die betreffende Statenvergadering besloten dat het voor het beantwoorden van de motie zinvol zou zijn om eerst een inventarisatie te maken samen met die partijen, om te zien en om ons te bezinnen of inderdaad een nieuwe haalbaarheidsstudie een haalbare kaart zou zijn. Zoals men wellicht weet zou de uitwerking aan kosten, uitwerking, exploitatie, enzovoort, zo'n € 75.000.000 vragen.

Het onderzoek is uitgevoerd door DHV en in het onderzoek wordt geconcludeerd dat reactivering van de Ponlijn niet haalbaar is. Dat onderzoek is besproken in de GS-vergadering van 25 maart jongstleden.

Het college heeft in die vergadering gezegd zich te kunnen vinden in de conclusies van het rapport, maar uiteraard is het aan de Staten uiteindelijk een beslissing te nemen en een standpunt daarover in te nemen. Zoals toen is afgesproken, en zo staat het ook in het stuk, was en is het de bedoeling dat dit stuk met de onderliggende informatie wordt besproken in de commissievergadering, niet van 3 april maar van 24 april 2003. De vergadering van 3 april zou namelijk te snel zijn na die GS-vergadering; dat was te kort dag om de stukken te versturen. Wat mij betreft staat alles ter bespreking gepland voor de commissievergadering van 24 april 2003. De resultaten van de zaken die naast elkaar gelegd zijn, kunnen wij dan met elkaar bespreken en ook kunnen wij bespreken hoe wij daarmee verder kunnen omgaan. Als er eventueel een of meer insprekers zijn op de behandeling van dit stuk, kan bekeken worden of met deze inspraak rekening moet worden gehouden. Dat is wat mij betreft nog steeds aan de orde; ik hoop dus op 24 april aanstaande met de commissieleden over deze situatie te kunnen spreken.

Ik ben het met u eens, en daarmee beantwoord ik de vragen, dat het een wat ongelukkige situatie is dat er een brief ligt, waarin wordt gesproken over 3 februari 2003 en de inspraak die toen plaats had kunnen vinden. Dat het zo gegaan is, is niet handig geweest, maar wat het college betreft vindt die inspraak plaats en vindt ook de behandeling van het stuk plaats en kan daarover worden gesproken.

Wat het overige betreft, het onderzoek en de inhoud van het rapport, kan ik u nu het een en ander vertellen. Ik wil dat graag doen, maar aan de andere kant lijkt het zinnvoller dat te bespreken op het moment dat ook de resultaten van het onderzoek bij de Staten op tafel liggen en deze door de Staten zijn doorgenomen. Anders wordt het slechts een verhaal van mijn kant en kunt u daarop nu niet reageren.

Als ik de vragen nog een keer bekijk, zeg ik dat het niet de bedoeling is geweest van het college – en het college heeft dat ook niet gedaan – om in afwijking van nadrukkelijke toezeggingen het advies van de commissie niet te willen betrekken. Nee, dat heeft het college daarbij willen betrekken, maar het is te doen gebruikelijk dat een stuk dat ambtelijk wordt voorbereid, voorzien wordt van een advies van Gedeputeerde Staten. Het is ook gebruikelijk dat

daarover een persbericht wordt uitgegeven na die GS-vergadering. Het is goed dat het college gezegd heeft wat het standpunt van GS is dat naar buiten werd gebracht, en dat het niet het standpunt van de Staten was. Na behandeling in de Statencommissie c.q. in de Staten wordt pas het definitieve besluit naar buiten gebracht.

Ik denk dat ik hiermee de vragen heb beantwoord. Ik stel voor als beantwoording van de vierde vraag, dat wij op 24 april aanstaande met elkaar spreken over de Ponlijn, maar ik doe dat schoorvoetend. Ik leg namelijk de vraag bij Statengriffie, die het op de agenda zal moeten plaatsen.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil de gedeputeerde hartelijk dankzeggen voor de beantwoording van de door ons gestelde vragen. Een paar punten zijn nog blijven liggen.

Wat betreft de datum van 24 april aanstaande: wij hebben een mededeling ontvangen dat die commissievergadering niet doorgaat. Er zal opnieuw een datum moeten worden uitgeschreven. Dat is een kwestie van organisatie en dat zal uiteraard gerepareerd kunnen worden.

Verder gaat het ons niet om de inhoudelijke kant van deze zaak, want daarvan hebben wij gezegd dat wij die in de commissie hopen te bespreken, het gaat ons echter om de geest en de inhoud van de verslaglegging, die met name ook tot de Staten in die bijna Statenbrede motie gekomen is. Nadrukkelijk heeft het college daarbij aangegeven dat het historische onderzoek, de linken naar de recentere inzichten en de mening van de commissie erbij te zullen betrekken alvorens over te gaan tot besluitvorming. Het verslag dienaangaande is op dat punt helder. Het stelt mij een beetje teleur dat de gedeputeerde uitgaat van een situatie die op dat punt niet conform de verslaglegging en de geest van die verslaglegging van toen is. Ik waardeer het dat de gedeputeerde zegt dat aan de heer Hoekstra een toezegging is gedaan en dat die inderdaad niet nagekomen is. Ik stel het prijs dat wij in de commissie over dit punt een open bespreking hebben.

De heer VAN DER POEL (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde maakt het ons niet gemakkelijk met haar beantwoording, want in het

SMPU (Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht) dat nu is uitgebracht, stelt zij dat zij extra financiële middelen wil, zo'n € 20.000, voor een voorwaardenonderzoek van de Ponlijn. Dan verbaast het mij een beetje dat inmiddels al een conclusie is getrokken door Gedeputeerde Staten, en dat vervolgens nog aan de commissie middelen worden gevraagd in het FMPU, juist om het onderzoek naar de Ponlijn mogelijk te maken. Ik verwacht van de gedeputeerde bij de voorbereiding van de commissievergadering, een heldere uiteenzetting over wat nu precies de status is van de diverse onderzoeken, wat nu de komende tijd gaat gebeuren met het voorwaardenonderzoek en op welke wijze de belangengroeperingen betrokken worden bij mogelijke vervolgonderzoeken.

Mevrouw KALLEN (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wat mij betreft staat de datum van 24 april nog steeds in mijn agenda. Ook dat is wellicht nog een beetje een leerproces, dus ik hoop dat die vergadering door kan gaan, anders hoor ik graag een andere datum.

Naar aanleiding van de opmerkingen van de heer Van der Poel is het inderdaad zo dat in het FMPU daarvoor geld is vrijgemaakt. Ik zeg nogmaals nadrukkelijk dat het gaat om het standpunt van Gedeputeerde Staten en dat het nog niet het definitieve standpunt van de Staten is, want uiteindelijk zijn zij degenen die het besluit nemen. Juist om rekening te houden met de mogelijkheid en met de ernst van de zaak, hebben wij dit geld in het FMPU opgenomen. Komt het namelijk niet tot een reactivering van de Ponlijn in de zin van een lightrailverbinding, dan zouden wellicht andere alternatieven aangeboord moeten worden. Ook u heeft kunnen horen of lezen dat het college gezegd heeft dat er hoe dan ook wat moet gebeuren, en het liefst zo snel mogelijk, zo mogelijk nog dit jaar. Dat betekent dat het geld sowieso nodig is, wellicht niet voor een lightrailverbinding, maar het is aan de Staten om dat uit te spreken. Het geld is in elk geval nodig om te kijken hoe er een betere busverbinding tot stand gebracht kan worden en dat vergt natuurlijk ook de nodige euro's. Dat er iets moet gebeuren is voor ons allen evident. Dat was de reden en de noodzaak dat wij dit punt met elkaar op de agenda hebben gezet, zodat wij daarover binnen een jaar duidelijkheid hebben.

De VOORZITTER: Ik sluit de beraadslagingen over dit onderwerp.

**Beëdiging van het Statenlid de heer J.D.A.
Boeschoten als commissieadviseur.**

De VOORZITTER: Ik verzoek de heer Boeschoten naar voren te komen.
Ik verzoek u allen te gaan staan.

Mijnheer Boeschoten,

Ik lees u de tekst voor, voor het afleggen van de belofte door een commissieadviseur. Ik verzoek u mij daarna na te zeggen de woorden: "Dat verklaar en belof ik".

"Ik verklaar en belof, dat ik om tot lid dan wel plaatsvervangend lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en belof, dat ik om iets in deze functie te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, enig geschenk of belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik verklaar en belof, dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

De heer BOESCHOTEN: Dat verklaar en belof ik.

De VOORZITTER: Ik feliciteer u en ik wens u veel succes bij uw werk.

PS2003BEM11

Voorstel van de werkgroep Dualisering van 24 februari 2003, tot wijziging van het Reglement van Orde Provincie Utrecht 1998 met het oog op dualisering.

De VOORZITTER: Ik maak u opmerkzaam op twee technische wijzigingen, gevonden dankzij de heer Klarenbeek. In artikel 45 zit een technische fout: dat gaat over initiatiefvoorstellen. Dat artikel moet niet in zijn geheel vervallen, maar op grond van de Provinciewet moet in de tweede zin van het eerste lid de tekst "tweede lid, laatste zin, en" vervallen.

Een tweede technisch mankement betreft het Vragenhalfuurtje. Het uiterlijke tijdstip van indiening is 09.00 uur op de dag van de vergadering in plaats van 19.00 uur.

Als ik van de Staten in hun beraadslagingen hierover niets hoor, neem ik aan dat met deze twee wijzigingen wordt ingestemd.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA kan instemmen met het Reglement van orde, zoals het hier voorligt. Wij zijn wel in het fractievoorzittersconvent overeengekomen dat de heer Van de Groep nog een lumineus idee naar voren zal brengen mede namens onze fractie. Daarbij sluiten wij ons aan.

Er zal door de heer Van de Groep een amendement worden ingediend, om met name moties van de SP die over Irak gaan en die over het CDA-standpunt gaan, buiten de orde te kunnen verklaren. Wij vinden dat elke partij het recht heeft om de meest vreemde zaken naar voren te brengen, en dat recht zouden wij die partijen niet willen ontnemen.

Verder stemmen wij in met alle punten, inclusief het onderdeel waarover de heer Van de Groep nog wat zal zeggen, aangenomen dat hij zegt wat hij heeft beloofd te zeggen.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! En aangenomen dat ik een amendement indien, waarvan de heer Terpstra op voorhand al zegt het daarmee niet eens te zijn.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De heer Van de Groep heeft het wel acht keer rondgemaild, dus ...

De heer VAN DE GROEP (Christen Unie): Mijnheer de Voorzitter! De heer Terpstra heeft echter de uiteindelijke tekst nog niet gezien.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb hierover niets ontvangen via de mail, dus wacht ik nog even af voordat ik daarover iets zeg.

Dualisering, nieuw Reglement van orde. Er is een enthousiaste werkgroep Dualisme tijdens de vorige periode aan de gang geweest. Wellicht is het bekend dat wij, als PvdA, in het verleden een Joop Atoom

hadden. De fractie van de VVD in de Staten heeft een Joop Duaal, heb ik begrepen, want zo noemt men hem daar.

Ons gaat het hier en daar veel te ver wat er gebeurt. Dat wil zeggen: men is roomser dan de paus; het wordt helemaal logisch uitgewerkt en er mogen helemaal geen zaken meer gecombineerd worden. Dus wij zaten met het probleem dat wij wel een tandje terug hadden gewild als het om de voorstellen ging. Maar ja, dat is technisch weer ontzettend lastig, dus wij zijn heel tevreden met wat wij nu hebben afgesproken om gewoon maar een jaar aan de slag te gaan en over een jaar te evalueren. De werkgroep Dualisme houdt wat dat betreft de vinger aan de pols.

Wij zeggen dus: ga ermee aan de gang en laten wij nu niet ingewikkeld doen.

De heer DITEWIG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van de VVD gaat akkoord met het voorstel. Wel zouden wij met betrekking tot de tijd van vergaderen, het vergaderschema, toezending van Statenvoorstellen, een lichte aanscherping wensen. Het amendement daartoe wordt mede ingediend door de fractie van de ChristenUnie.

De heer Van de Groep zal een amendement indienen met betrekking tot artikel 44. Wij zijn daarvan mede-indiener.

Amendement 1

Provinciale Staten van Utrecht, in openbare vergadering bijeen op 7 april 2003;

gelezen het voorstel tot wijziging van het Reglement van orde;

besluiten het Reglement van orde als volgt te wijzigen:

Artikel 4 lid 2 (Tijd van vergaderen; vergaderschema)

Twee maanden voor het begin van elk kalenderjaar ontvangen de leden van Provinciale Staten van het presidium een overzicht van de data en aanvangstijdstippen waarop ... gehouden.

Artikel 10 lid 1 (Toezending Statenvoorstellen)

De aan Provinciale Staten gerichte voorstellen en eventueel andere stukken worden ten minste tien dagen voor de vergadering tezamen met de agenda aan de leden toegezonden.

Artikel 10 lid 2

Uitsluitend vergaderstukken met een spoedeisend karakter kunnen later aan Provinciale Staten worden toegezonden.

Artikel 60 lid 5 (tijd van vergaderen, oproep)

De voorzitter, of namens hem de griffier, roept de leden schriftelijk tot de vergadering op onder gelijktijdige aanbieding van de vergaderstukken. De oproeping tot een vergadering geschiedt ten minste tien dagen voor de dag waarop ze gehouden wordt.

Uitsluitend vergaderstukken met een spoedeisend karakter kunnen later aan de commissie toegezonden worden.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement zal worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij kunnen instemmen met het Reglement van orde, onder de afspraak dat wij over een jaar de praktische uitwerking ervan evalueren.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij graag aan bij de opmerkingen van voorgaande sprekers om dit als startpunt te nemen voor het ontwikkelen van ons duaal stelsel. Daarvoor hebben wij een evaluatie in het vooruitzicht, maar ook een commissie die dat tussentijds kan doen.

Op één punt mag ik namens de collega's in het fractievoorzittersconvent – vanochtend heette het nog Seniorenconvent – iets melden. Er zijn vragen gesteld over de positie van de voorzitter van het fractievoorzittersconvent, namelijk of het de commissaris van de Koningin zou moeten zijn, dan wel de plaatsvervangend voorzitter van de Staten. Met elkaar hebben wij daarover geconstateerd dat er toch nog wel verschillen van principiële aard leven tussen de personen die dit aangaat en de fracties. Wij heb-

ben er behoefte aan om juist de principiële kant van de zaak nog eens nader te wegen en dat de nieuwe commissie Dualisme zich daarover nog eens uitsprekt. Om dan al te gaan experimenteren met een regeling waarvan wij nog niet zeker weten of die wel op deze manier moet, ging ons allen net iets te ver. Daarom deel ik mee dat de fractievoorzitters gezamenlijk voorstellen om van het voorgelegde ontwerpbesluit onderdeel C.3.3, boven aan bladzijde 2, die gehele zinsnede nu te laten vervallen en deze niet als zodanig vast te stellen, maar aan de commissie Dualisme in studie te geven. Het betreft de passage: "In het eerste lid wordt de zinsnede "de voorzitter" van Provinciale Staten zit de vergaderingen van het Seniorenconvent voor" vervangen door: "de plaatsvervangend voorzitter van Provinciale Staten zit de vergaderingen van het fractievoorzittersconvent voor." Over een paar maanden zullen wij hierover dan opnieuw spreken.

Ten slotte heb ik 20 maart jongstleden aangekondigd na te zullen denken over een amendement. Dat wil ik graag bij dezen indienen. Het amendement heeft twee doelen:

- te voorkomen dat wij ons in de Staten moeten uitspreken over moties en initiatiefvoorstellen die zaken betreffen die niet op de agenda staan; er moet een gedegen voorbereiding over plaats kunnen vinden. Wij willen initiatiefvoorstellen graag de normale weg laten volgen en in het geval van moties dienen het moties te betreffen die wel op de agenda staan.
- een mogelijkheid te creëren – ik zeg dit speciaal tot de heer Terpstra –, als hier moties worden ingediend waarbij het evident is dat daarmee geen provinciaal belang wordt gediend, dat die moties dan buiten de orde worden verklaard. Wij willen indieners niet de gelegenheid ontnemen zo'n motie in te dienen, maar de vraag of de Staten daarover een uitspraak moeten doen, daarvan is de mogelijkheid nu geboden dat buiten de orde te verklaren. Dat gebeurt dus altijd na een inhoudelijk debat over de vraag of hier wel of niet het provinciaal belang mee is gediend.

Het amendement wordt mede ingediend door de fractie van de VVD.

Amendement 2

Provinciale Staten van Utrecht, in openbare vergadering bijeen op 7 april 2003;

gelezen het voorstel tot wijziging van het Reglement van orde;

gelezen het voorstel tot wijziging van het Reglement van orde;

besluiten:

- 1. van artikel 44 (Moties) het tweede en derde lid te schrappen;*
- 2. aan artikel 44 (Moties) een nieuw tweede lid toe te voegen:
"De vergadering kan de motie buiten de orde verklaren indien het onderwerp geen provinciaal belang betreft, zodat de motie niet in overweging wordt genomen";*
- 3. aan artikel 45 (Initiatiefvoorstellen) een vierde lid toe te voegen:
"De vergadering kan het voorstel buiten de orde verklaren indien het onderwerp geen provinciaal belang betreft, zodat het voorstel niet in overweging wordt genomen";*

en gaan over tot de orde van de dag.

Toelichting:

Besluit 1: De huidige regeling voorziet in het indienen van moties over onderwerpen die niet op de agenda staan. Omdat deze zaken een goede voorbereiding vergen, is directe behandeling onwenselijk. Voor het opvoeren van nieuwe zaken op de agenda voldoet en volstaat artikel 45 (Initiatiefvoorstellen). Slechts bij algemene debatten (algemene beschouwingen) kunnen dus moties over uiteenlopende onderwerpen worden ingediend. Lid 2 en lid 3 kunnen dus worden gemist.

Besluit 2: Het nieuwe lid 2 voorziet in de mogelijkheid om een motie niet in behandeling te nemen als die naar het oordeel van de Staten niet tot de huishouding van de provincie behoort.

Besluit 3: Dezelfde regeling als bij besluit 3 is van toepassing op initiatiefvoorstellen die geen provinciaal belang betreffen. Hierin voorziet het nieuwe lid 4.

De VOORZITTER: Het amendement is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. Het amendement zal worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ook wij willen ons in positieve zin uitspreken over het Reglement van orde, met dezelfde kanttekening dat een aantal zaken is ontwikkeld door de werkgroep Dualisme en dat het goed zou zijn die na een jaar te evalueren. Wij gaan mee met het voorstel dat namens ons door de fractie van de ChristenUnie is verwoord ten aanzien van het uitlechten van één aspect daarvan, dat eerst zal worden besproken in een principiële discussie. Wij kunnen, gehoord hebbend de toelichting op het amendement, waarschijnlijk het amendement steunen. Wij wachten nog even op de tekst van het amendement.

De VOORZITTER: Ik verzoek de fractie van de VVD haar amendement formeel nog even in te dienen.

De heer DITEWIG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Het amendement is formeel ingediend en het wordt momenteel uitgedeeld.

De VOORZITTER: Wij zullen de besluitvorming over de amendementen even opschorten tot eenieder beschikt over een exemplaar.

PS2003BEM14

Voorstel van de werkgroep Dualisering van 24 februari 2003 tot vaststelling van de Verordening ambtelijke bijstand.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA stemt in met deze verordening. Wij vinden dat de werkgroep Dualisering die straks nog wordt opgericht, over een jaar moet kijken of alles op de juiste manier werkt.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Dat geldt ook voor de fractie van de PvdA.

De heer DITEWIG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Hetzelfde geldt voor de fractie van de VVD. Wij vinden het in elk geval een goed gestructureerd afsprakenkader.

De heer BIJKERK(GL): (zonder microfoon)

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Ik sluit mij bij voorgaande sprekers aan.

De heer VAN LEEUWEN (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Ook onze fractie sluit zich daarbij aan.

De VOORZITTER: Ik concludeer dat de verordening is vastgesteld.

Ik maak nog melding van het feit dat geen van de fracties reageert op de veronderstelde strijd van deze verordening met de wetgeving op het gebied van ambtseden. Voor de goede orde meen ik die constatering te moeten maken, daarbij zeggend dat het vervolgens aan de commissaris van de Koningin als rijksorgaan is, af te wegen of dat een besluit is dat voor schorsing en vernietiging zou moeten worden voorgedragen.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten hierna overeenkomstig het voorstel.

PS2003BEM16

Voorstel van het presidium van 24 maart 2003 tot continuering van de ad hoc-werkgroep Dualisering.

De VOORZITTER: Ik maak u erop attent dat in dit voorstel een evaluatief moment is opgenomen: 1 april 2004. De in het Seniorenconvent vergaarde namen voor het lidmaatschap zijn de heren: Bos, Konijnenbelt, Bisschop, Vis, Witteman, Van de Groep, Van Leeuwen Boomkamp, Binnekamp en mevrouw Van Keulen.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij een ijzersterke groep.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het voorstel.

PS2003BEM19

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 18 maart 2003 om in te stemmen met het ontslag van de archiefinspecteur en tot benoeming van de nieuwe archiefinspecteur.

PS2003REG02

Voorstel van het presidium van 4 maart 2003 houdende wijziging van de verordening Adviescommissie Gelderse Vallei/Utrecht-Oost provincie Utrecht 2002 met het oog op samenstelling van de commissies.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorstellen.

Bosbad Amersfoort

De heer JONGSMA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Geachte Statenleden ...

De VOORZITTER: Ik maak u er opmerkzaam op dat volgens het zojuist door de Staten vastgestelde Reglement van orde bepaald is dat u zich alleen richt tot de voorzitter. In het kader van de vernieuwing vond ik dat dit nog even aan de orde moest komen.

De heer JONGSMA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Het is een zeer vernieuwende gedachte, moet ik zeggen.

De VOORZITTER: Er zit een zeer democratische achtergrond achter. Daarover spreken wij nog wel eens.

De heer JONGSMA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van het CDA heeft de brief van b. en w. van Amersfoort over het Bosbad goed gelezen. Wij hebben goed kennis genomen van de informatie die wij van de Statengriffier ontvingen in het kader van de dualisering. En niet onbelangrijk: wij hebben goed geluisterd bij de behandeling van de brieven in de commissie Water & Milieu.

Amersfoort wil opnieuw ontheffing voor lange duur, omdat zij vinden dat de huidige wettelijke regels voor zwembaden te streng zijn en omdat de investeringen om dat bosbad up to date te maken veel te hoog zijn. Onze fractie is van mening dat het nu inzetten van een traject om de bestaande nationale regels te veranderen c.q. te verlichten, geen begaanbare weg is. Immers, de wettelijke regels die voor zwembaden gelden, zijn er gekomen om de veiligheid en de gezondheid van de gebruikers te waarborgen.

Nu de ontheffingsmogelijkheid als zodanig. Al sedert 1990 wordt met ontheffingen gewerkt, toch ook in het vertrouwen dat de gemeente Amersfoort haar zaken op orde zal brengen. In 2000 zijn vanwege het legionellagevaar de normen voor het chloorgehalte verzwaaard. Vorig jaar hebben wij in deze Staten gesproken over de naleving van wet- en regelgeving en over het feit dat doorgaan met gedogen niet altijd de juiste manier is.

Het is natuurlijk wel fijn te horen dat er geen ziektegevallen bekend zijn vanwege het bosbadwater, en als CDA willen wij dat uiteraard ook graag zo houden.

Ook zijn wij het er denk ik snel over eens, dat het bosbad van belang is voor de Amersfoortse bevolking. Daarom vinden wij dat het bosbad en ook de twee andere bosbaden in onze provincie moeten gaan voldoen aan de daarvoor geldende bepalingen. Het is overigens aan de betrokken gemeenten om te bezien hoe dat moet en welke gelden zij daarvoor beschikbaar willen stellen. Aangezien het geen provinciale baden zijn, kan er geen provinciaal geld worden gevoteerd.

Wel is het de opvatting van de fractie van het CDA dat mede vanwege het naderende zwemseizoen er reden is het gebruik van het bosbad in Amersfoort voor het zwemseizoen 2003 mogelijk te maken door, zoals Amersfoort dat ook vraagt, een passieve gedoogsituatie te accepteren. Vanwege het belang dat er nu op korte termijn duidelijkheid komt, willen wij Gedeputeerde Staten in overweging geven dit passief gedogen te koppelen aan de conditie dat de gemeente Amersfoort voor 1 juli aanstaande een besluit neemt inzake de noodzakelijke verbeteringen van het bosbad, zodat een financieel budget voor het uitvoeren van een concreet technisch plan beschikbaar is.

Wij hebben onze opvatting nogmaals met inachtneming van het besprokene in de commissie Water & Milieu in een motie verwoord, die ik zodadelijk zal voorlezen. Uiteraard hopen en verwachten wij dat de Staten zich in deze motie kunnen vinden, zodat Gedeputeerde Staten aan de slag kunnen.

Motie 2 Bosbad Amersfoort (CDA)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 7 april 2003;

overwegende:

1. dat het voor het welzijn van de Amersfoortse bevolking van belang is dat het bosbad ter beschikking blijft en derhalve ook in het komende seizoen 2003 voor het publiek toegankelijk zal zijn;
2. dat en constaterende dat het bad nog niet voldoet aan de thans geldende wettelijke eisen zoals die aan zwembaden worden gesteld;
3. dat op de eigenaar van het zwembad – de gemeente Amersfoort – de plicht rust het zwembad op zodanige wijze te moderniseren dat aan de wettelijke eisen terzake wordt voldaan;
4. dat het provinciaal beleid inzake handhaving van geldende regels en wetgeving niet meer toelaat dat een ontheffingsvergunning voor langere duur wordt gegeven;
5. dat een procedure op gang brengen welke tot doel heeft de thans geldende eisen te verlichten, niet in de rede ligt;

roepen Gedeputeerde Staten op:

1. op korte termijn te overleggen met de gemeente Amersfoort over het tot stand komen van een gedoogsituatie voor het zwemseizoen 2003, onder de voorwaarde dat de gemeente Amersfoort gelijktijdig een financieel budget beschikbaar stelt voor een goed technisch plan dat het mogelijk maakt het bosbad te laten voldoen aan de wettelijke voorwaarden;
2. na gehouden overleg de Staten in te lichten over de bereikte resultaten,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie zal worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN MALENSTEIN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in de commissievergadering Water & Milieu op 27 maart jongstleden, waar gedeputeerde mevrouw Kamp aanwezig was, als commissieleden uitvoerig een stuk inhoud van de problematiek rond het bosbad Amersfoort kunnen doorneemen. Dat herhaal ik niet, want daarvoor hebben wij

commissievergaderingen. Wat blijkt over deze materie, is dat het nogal een lange en een beetje een slepende zaak is. Het heeft een lange voorgeschiedenis, het heeft diverse keren in Provinciale Staten gespeeld, er is diverse keren tijdens de commissievergaderingen – en niet alleen in de commissie Water & Milieu – over gesproken. Dan zie je dat er een aantal elementen speelt; elementen van geld, elementen van vasthouden aan milieuhygiënische normen en ook aan mogelijk te bereiken oplossingen. Over die normen, geld en oplossingen zou je op enig moment kunnen praten. Daarom verbaast het onze fractie een beetje dat er al zo lang over wordt gepraat, maar als je dan doorvraagt en je kijkt er een beetje doorheen, dan vraag je je af: tussen wie wordt er nu gepraat? Wij zouden het dus heel prettig vinden als er – om te voorkomen dat er een aantal situaties blijft bestaan van het gedogen en tegelijkertijd het bestaan van de vraag of er wel of geen financiën aanwezig zijn – aan die situatie een eind wordt gemaakt. Dat wil zeggen dat betrokkenen, waarbij wij denken aan een gedeputeerde, een wethouder en mogelijk een inspecteur van het ministerie van VROM, bijeen gaan zitten, zodat men er op die manier samen uit komt. Ik bedoel dat ervoor gezorgd moet worden dat het bestuurlijk overleg uit een bepaalde impasse komt. Als wij dat namelijk niet doen, kan er een situatie ontstaan die maar door blijft sudderen. Het is jammer dat er geen verslag is, maar toen ik anderhalve week geleden aan de gedeputeerde vroeg of wij volgend jaar weer met dezelfde problematiek zitten, kreeg ik een wat onduidelijk antwoord. Een onduidelijk antwoord brengt de fractie van de PvdA ertoe te zeggen dat wij dat zo niet moeten doen. Het is nu tijd om te komen tot duidelijkheid, om tegemoet te komen aan het belang van de mensen die in Amersfoort van het bosbad gebruik maken. Daarbij moet dat belang ook weer niet overdreven worden, maar het gaat ook om het recht doen aan de mogelijkheden; normen, oplossingen en het daarmee gemoeide geld. De wethouder en de gedeputeerde zijn volgens mij van dezelfde partij, dus dat zou het bestuurlijk overleg vergemakkelijken.

Het betekent dat de fractie van de PvdA er zeer aan hecht om hierover duidelijkheid te hebben. Daarom hebben wij een motie opgesteld. Wellicht komen enige elementen in deze motie enigszins overeen met de motie van de fractie van het CDA, dus daar-

over kunnen wij nog wat overleg voeren.
Onze motie luidt als volgt:

Motie 3 Bosbad (PvdA)

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 7 april 2003;

overwegende:

dat er rond het bosbad te Amersfoort al jarenlang een ontheffings- c.q. gedoogsituatie bestaat ten aanzien van milieuhygiënische eisen;

constaterende:

- dat in de vergadering van Provinciale Staten diverse malen uitvoerig over deze materie is gesproken, laatstelijk op 7 oktober 2002;*
- dat tot nu toe in het overleg met de gemeente Amersfoort nog geen structurele oplossing voor het instandhouden van het bosbad Amersfoort gevonden is;*

van mening zijnde:

- dat er wellicht mogelijkheden zijn om zo'n structurele oplossing te bereiken;*
- dat de huidige gedoogsituatie niet langer dan dit jaar mag blijven voortbestaan;*

dragen het college van Gedeputeerde Staten op:

om de bestaande bestuurlijke impasse te doorbreken en nader overleg te voeren met het college van burgemeester en wethouders van Amersfoort, teneinde op een milieuhygiënisch verantwoorde manier het zwemmen in het bosbad voor de toekomst veilig te stellen;

dragen het college van Gedeputeerde Staten tevens op:

om binnen zes maanden het resultaat van het nader overleg aan Provinciale Staten te rapporteren,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende onderte-

kend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie zal worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN OOSTRUM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De inzet van dit debat zou wat ons betreft moeten zijn: het voldoen aan bestaande regelgeving. Als je de laatste tijd de pers goed volgt, dan lijkt daarover enige discussie te zijn. Wat ons betreft horen wij dus graag een reactie van het college op de stelling dat ondanks het feit dat de wetgever ruimte biedt aan de provincie voor vrijstelling, de provincie toch vasthoudt aan te strenge wet- en regelgeving en daarmee eigenlijk een eigen interpretatie geeft aan de wet. Ik hoop dat de gedeputeerde op deze woorden reageert.

Wat ons betreft is het op z'n minst vreemd dat de indruk is ontstaan dat vandaag in dit huis een besluit zou worden genomen over het bosbad in Amersfoort als zijnde de laatste redding voor het bosbad. Al sinds 1990 is het heel helder dat de gemeente Amersfoort een eigen verantwoordelijkheid heeft gehad voor het openhouden van het bosbad en dat dit tot op heden niet heeft geresulteerd in investeringen. Dus de oplossing tot het openhouden van het bosbad, ligt niet in dit huis, maar ligt toch echt in het gemeentehuis van Amersfoort. Het lijkt voor de hand te liggen, dat de gemeenteraad van Amersfoort daarover zelf een besluit zal nemen en bij die besluitvorming zal men zelf de financiële positie van de gemeente Amersfoort moeten betrekken. Het kan namelijk niet zo zijn, in het licht van historische maar zeker ook toekomstige situaties, dat wij daar als handhavende partij een investering tegenaan gaan zetten.

Wij hebben in de commissie uitgebreid stilgestaan bij dit onderwerp en dat heeft voor onze fractie geleid tot het trekken van een duidelijke streep als het gaat om de ontheffing/gedoogsituatie. Er is zojuist een tweetal moties ingediend en die zijn wat onze fractie betreft nog net niet streng genoeg. De fractie noemt in haar verhaal al de datum van 1 juli waarop duidelijkheid moet bestaan over de situatie in Amersfoort. Wat ons betreft had die datum gewoon in de motie moeten staan, omdat het echt in het belang is van de gebruikers van het zwembad dat helder is wanneer de openstelling van het bosbad gegarandeerd is. Wat ons betreft is dit een

oproep aan de fractie van het CDA, om die motie aan te passen. Per 1 juli aanstaande moet ervoor gezorgd worden dat er een kant en klaar plan ligt over de situatie met betrekking tot het bosbad, en ook moet helder zijn dat op korte termijn geïnvesteerd gaat worden in het bosbad. Als die zaken als zodanig voorliggen, dan zou wat ons betreft een eenmalige gedoogsituatie nog mogelijk zijn.

Tot slot nog één opmerking. Wij hebben ons de laatste tijd een beetje geërgerd aan de opstelling van een aantal partijen, dat zegt dat er tot op heden niets is gebeurd, dus zouden de regels best wat minder streng toegepast kunnen worden. Het kan toch niet zo zijn, dat je overgaat tot gedogen omdat er nog niets ernstigs is gebeurd. Ik ben blij dat wij nu hier staan, en dat wij niet in de situatie verkeren dat er daadwerkelijk een ongeval gebeurd is, en dat wij dan met de gedeputeerde in gesprek zouden moeten over het feit waarom er nog niet gehandhaafd is om problemen te voorkomen. In deze tijd van gedogen vermijden en handhaven stimuleren, kan het toch niet zo zijn dat wij ons als overheid daaraan proberen te onttrekken.

Wat de fractie van de PvdA betreft: openstelling akkoord. Financiële bijdragen vanuit de provincie: nee. Wel moet er een helder plan liggen per 1 juli aanstaande, en zo niet, dan moeten wij ons op het standpunt stellen dat het lang genoeg heeft geduurd en dat de gemeente Amersfoort haar taak niet voldoende heeft vervuld.

Mevrouw DAS (GL): Mijnheer de Voorzitter! De fractie van GL is van mening dat het bosbad Amersfoort zo snel mogelijk aan de voor dit bad geldende regelgeving en de Whvbz-voorschriften (Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden) moet voldoen. Er is jaar na jaar onthefing verleend door de provincie om op die manier de gemeente in de gelegenheid te stellen om een renovatieplan op te stellen en de benodigde gelden te reserveren. De gemeente Amersfoort moet zich inspannen om het bosbad op zo kort mogelijke termijn te laten voldoen aan de genoemde regelgeving. Om dit te realiseren zijn, zoals bekend, forse investeringen nodig. Wij vinden dat de gemeente Amersfoort die benodigde investeringen voor eigen rekening zou moeten nemen. Wij zijn dan ook zeer benieuwd naar het besluit dat hierover op zeer korte

termijn door de Amersfoortse raad zal worden genomen.

De gemeente heeft de afgelopen jaren wel geprobeerd de exploitatie van het bad te verbeteren door ontwikkelingsmogelijkheden in het gebied rond het bosbad te verkennen, het zogenoemde plan "Birkhoven" en heeft mede om die reden de afgelopen jaren wellicht onvoldoende gelden gereserveerd voor het bosbad. Ontwikkelingen rond Birkhoven zullen geen doorgang kunnen vinden, en als GL staan wij daar achter. Nu staat de gemeente voor een flinke investeringsopgave en de gemeente heeft middels een brief in onze eerste Statenvergadering aan de provincie gevraagd bij te dragen in deze forse investering. GL wil actief meedenken over een manier om eventueel financiële problemen rondom het bosbad op te lossen, maar alleen als de gemeente Amersfoort daar in financiële zin ook zelf voor gaat. Wij willen benadrukken dat wij de problemen rondom het bosbad vooral zien als een lokaal probleem. Het bosbad heeft echter wel een bovenlokale functie en een specifiek karakter. GL hecht veel belang aan het behoud en ontwikkeling van recreatiemogelijkheden rond stedelijke gebieden.

Er zijn grote investeringen nodig om het bosbad te laten voldoen aan de wettelijke eisen, zeker ook als wij kijken naar het wenselijke behoud van het bosbad in de huidige omvang. De fractie van GL is van mening dat door de provincie op een constructieve manier meege gedacht moet worden om het vraagstuk rondom het bosbad op te lossen. Wij hopen dan ook dat de gemeente zelf komt met een adequaat plan voor renovatie inclusief een valide meerjarenfinancieringsplanning en wij hopen dat dit voorstel kan worden voorgelegd in de komende commissie Water & Milieu, waarna het in de Staten kan terugkomen.

De heer GAAIKEMA (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij waren nog niet als Statenlid geïnstalleerd, of wij kregen een verzoek van de gemeente Amersfoort onder onze neus. Het kwam er in het kort op neer: geef geld, dan kunnen wij het bosbad openhouden. Ik denk dat wij daar met ons allen heel graag ja op zouden willen zeggen om onze inwoners en onze kiezers gelukkig te maken en om voor Amersfoort en omstreken een belangrijke culturele en recreatieve plek te redden, en ook om heel eventjes de populariteit van Sinterklaas te proeven. Wij moeten ech-

ter wel reëel zijn, want als wij hier en nu ja zeggen op de vraag van Amersfoort, dan staan hier morgen wel 30 gemeenten op de stoep van het provinciehuis, met de vraag: en wij dan? Ik kan dan niet met goed fatsoen zeggen: u even niet, want wij hebben net ja gezegd tegen Amersfoort en wij vinden uw probleem minder belangrijk.

Na een noodoproep van de gemeente kwamen de actiegroepen pas echt los. Vooral de brief van Haver Droeze trok onze aandacht. In zijn hoedanigheid als vriend van het bosbad draagt hij een aantal argumenten aan, uiteraard voor het behoud van het bosbad, waarvan de moeizame relatie tussen de waterdichtheids en de zwemveiligheid aan de orde wordt gesteld. Het plan Haver Droeze/Heijmans, gepresenteerd als een redelijk alternatief, en dat spreekt de fractie van D66 als zodanig wel aan, geeft aan dat het handhaven van waterdichtheids even onredelijk als technisch onhaalbaar is. Wij kunnen niet constateren of dit plan op waarheid of op drijfzand berust. Wij hebben daarvoor niet de inhoudelijke kennis. Graag zouden wij onafhankelijke deskundigen, door de provincie aan te wijzen, een uitspraak laten doen over de haalbaarheid van dit plan. De wetgever biedt de provincie ruimte om ontheffing te verlenen. Hierbij moeten wij onderscheid maken tussen middel en doel. Wij zien de regels als een middel om het doel, de zwemveiligheid, te bereiken. Als er echter andere manieren zijn om die zwemveiligheid te bereiken, dan vindt D66 dat de provincie moet overwegen om van de door de wetgever geboden ruimte voor ontheffing gebruik te maken.

Evenals de 12.000 handtekeningverstrekkers is D66 voor behoud van het bosbad, maar evenals een aantal van die 12.000 – misschien wel een meerderheid – vinden wij dat het bosbad veilig moet blijven. En dat heeft een prijs. D66 wil aandacht voor het nog eenmaal verlenen van ontheffing, mits er een plan van aanpak en een financieringsvoorstel komt. Als het voor 1 juli aanstaande kan, dan zou dat inderdaad heel mooi zijn. Gebeurt dat niet, dan zijn de gevolgen voor de gemeente Amersfoort. D66 vindt het niet juist als de financiering in de vorm van een Sinterklaascadeau door de provincie geschonken wordt. Het is en blijft een gemeentebad en daar is de gemeente verantwoordelijk voor. De provincie heeft zelf veel projec-

ten die aandacht en geld verdienen, zoals het project voor het behoud van kasteel Amerongen. D66 vindt echter ook dat een gemeente die om hulp vraagt, die hulp geboden moet worden. Amersfoort heeft de afgelopen vijftien jaar verzuimd te sparen voor het onderhoud van het bosbad. Wellicht is een alternatief dat de gemeente achteraf gaat sparen; in de volksmond noemen wij dat: lenen. Mocht Amersfoort bij de financiering op problemen stuiten, dan kan misschien de provincie bijspringen; niet door geld te geven, maar middels borgstelling, zodat Amersfoort een lening rond kan krijgen. In dat geval blijft de zaak bij Amersfoort liggen en het bosbad is gered.

Resumerend hebben wij drie conclusies:

- D66 wil het voorstel van de gemeente Amersfoort om € 3.000.000, € 6.000.000 of een ander bedrag te doneren, niet honoreren;
- D66 wil het alternatieve plan Haver Droeze/Heijmans graag op haalbaarheid onderzocht hebben;
- D66 stelt voor de gemeente te helpen bij de financiering van het bosbad indien dat noodzakelijk is.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):

Mijnheer de Voorzitter! De ChristenUnie ziet graag de zon in het water schijnen, maar het lijkt bij het bosbad net te gaan als buiten; er drijven allerlei donkere wolken langs het zwerk. Wij hopen dat dit niet symptomatisch zal zijn voor het bosbad. De ChristenUnie heeft een en ander overwogen en komt tot de volgende vragen en conclusies:

Het bad voorziet kennelijk in een behoefte, maar het is niet zo dat dit de enige soortgelijke voorziening is in de regio Amersfoort. Denk aan het strand van Nijkerk, het Bunschotermeer en andere voorzieningen die ik niet zo goed ken. De gemeente Amersfoort is reeds jaren in gebreke gebleven in onderhoud en upgrading aan de technische voorzieningen van het bosbad, waardoor het bosbad niet meer aan de regels voldoet. Dit ondanks zeer heldere berichtgeving over de noodzaak daarvan door de gedeputeerde in het verleden.

De gemeente Amersfoort heeft recent verzocht om financiële bijstand door de provincie om het bosbad te laten voldoen aan de eisen van de wet. Hierbij zijn

door het Amersfoortse college twee lijnen uitgezet: de grote en de kleine bosbadvariant. Naar de fractie van de ChristenUnie heeft begrepen heeft de Amersfoortse raadscommissie inmiddels duidelijk gemaakt aan het college van b. en w. dat de kleine bosbadvariant voor de commissie geen optie is. De commissie heeft de wethouder verzocht nogmaals te proberen met de provincie tot een vergelijk te komen, óf financieel óf inzake de uitvoering van de regelgeving. Onduidelijk is ons of dit is gebeurd, en zo ja, wat was hiervan de uitkomst? De vraag aan de gedeputeerde is dan ook of er in de laatste week, de laatste tien dagen nog overleg is geweest met de gemeente Amersfoort en wat hiervan dan de uitkomst is.

Het gedogen van de overtreding van de regelgeving door het bosbad, noodzakelijk voor de openstelling van het bad in 2003, kan naar het inzicht van de ChristenUnie alleen als de gemeente Amersfoort een goed technisch en financieel onderbouwd plan oplevert. Dat is ook door de provincie aan de gemeente meegedeeld. Het is de fractie van de ChristenUnie thans onduidelijk of er een dergelijk plan ligt. Ik heb in de laatste commissievergadering begrepen dat er een plan is ingediend, wat op dit moment ambtelijk wordt bestudeerd. Wellicht kan de gedeputeerde hierover iets zeggen.

De fractie van de ChristenUnie heeft begrepen dat het op korte termijn niet haalbaar is om aparte regelgeving voor bosbaden te realiseren. Wel hebben wij begrepen dat het met enige creativiteit wellicht mogelijk is, en met beperkte gemeentelijk middelen, wel te voldoen aan de bestaande regelgeving. Dit vereist echter overleg tussen gemeente, gedeputeerde en vooral ook de Inspectie. De fractie van de ChristenUnie roept het college hiertoe dan ook op en wij zullen een motie hiertoe strekkend, ingediend door de fractie van de SP, mede ondertekenen.

Overigens is de fractie van de ChristenUnie van mening dat er geen provinciale gelden beschikbaar gesteld dienen te worden aan de gemeente Amersfoort in het kader van dit bosbad, niet als subsidie en ook niet bij wijze van wat voor een vorm van financiering dan ook.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Ik hoop dat mijn bijdrage minder stof zal doen opwaaien dan mijn vorige twee bijdrages en dat ik

het kort kan houden.

Het voortbestaan van het bosbad Amersfoort ligt in handen van deze vergadering. Door de provincie is sinds 1990 aan de gemeente Amersfoort ontheffing verleend met betrekking tot het voldoen aan de voorschriften zoals vastgelegd in de Whvbz.

Voorafgaand aan de laatste Statenverkiezingen hebben alle partijen gezegd dat het wenselijk was om een recreatieve gelegenheid zoals het bosbad in Amersfoort, voor de provincie te behouden.

Voorwaarden vooraf of achteraf heb ik hierbij niet mogen bemerken.

De huidige stand van zaken is dat de provincie nu al een jaar de situatie gedooft, mits er een goed onderbouwd plan zou komen waarmee het bosbad volgend jaar zou voldoen aan de eisen van de Whvbz. Dit plan ligt er inmiddels, of beter gezegd, er liggen twee plannen. Het ene plan gaat uit van de huidige omvang van het bosbad, overigens het grootste bosbad in Nederland, en een tweede plan waarbij het bosbad aanzienlijk wordt verkleind. Aan beide plannen hangt een behoorlijk prijskaartje, waarbij de gemeente een beroep doet op de financiële bijdrage van de provincie.

Reeds medio vorig jaar is door de provincie duidelijk gemaakt dat de gemeente Amersfoort inzake het bosbad de 'eigen broek dient op te houden'. De huidige situatie is een soort van patstelling. De gemeente heeft in zekere zin aan de voorwaarden voldaan om wederom een jaar het bosbad open te kunnen houden, maar de plannen gaan uit van een financiële bijdrage van de provincie. Zo'n voorwaarde is echter bij voorbaat door de provincie van de hand gewezen. Strikt genomen betekent dit dat er voor het komend seizoen geen ontheffing zou kunnen worden verleend, omdat de plannen van de gemeente Amersfoort gezien de financiering niet realistisch zijn.

Wij komen tot de conclusie dat beide partijen, zowel de gemeente als de provincie, grote waarde hechten aan het instandhouden van een recreatieve voorziening zoals het bosbad. Het bosbad in Amersfoort voldoet echter niet aan die eisen van de Whvbz.

Door de provincie is dus vanaf 1990 ontheffing verleend met betrekking tot het voldoen aan deze voorschriften. Het laten voldoen van het bosbad aan deze voorschriften gaat het budget van de gemeente Amersfoort te boven. De provincie is van mening dat er geen beroep kan worden op zekere gulle

gaven. Dit is dus het geschetste dilemma.

In de afgelopen weken hebben wij onder andere contact gehad met het ministerie van VROM en de Inspectiedienst van VROM afdeling Noord West te Haarlem. De Utrechtse problematiek geschetst hebbende, kwam de heer Wetsteyn van de Inspectie tot opmerkelijke reacties. Naar zijn mening hebben de partijen zitten slapen door vanaf 1990 in feite geen acties te ondernemen. Ook was hij van mening dat een en ander, zoals hij zegt, platvloers wordt afgehandeld; een mooie uitspraak. Hij wijt dit aan het feit dat beide partijen blijkbaar stellingen hebben ingenomen en nu de creativiteit ontberen om naar oplossingen te zoeken die minder kostbaar zijn. Voor een paar problemen ten aanzien van het voldoen aan de Whvbz kwam hij met een paar slimme oplossingen, zoals de volgende. De bodem van het bosbad is niet waterdicht, zoals vanavond eerder is gezegd, waardoor gechloreerd zwemwater in de bodem loopt en het grondwater en het drinkwater wordt verontreinigd. Chloor is moeilijk uit het water te halen. De heer Wetsteyn stelt voor om bijvoorbeeld de grondwaterstand onder het bosbad in evenwicht te brengen met het bosbadwater, waardoor er veel minder uitwisseling van water plaatsvindt. Ook stelt hij voor om eventueel met actieve zuurstof te werken als desinfectant, in plaats van chloor. In de Whvbz staat weliswaar chloor genoemd, maar actieve zuurstof heeft dezelfde effecten. Het voordeel hiervan is dat bij de drinkwaterbereiding veel minder problemen aanwezig zijn met betrekking tot de afbraak van O₃, de actieve zuurstof. Met betrekking tot de capaciteit van de pompinstallatie, ook een groot probleem, stelde hij dat dit eenvoudig op te lossen zou zijn door een extra pompinstallatie te plaatsen.

Al met al zijn wij van mening dat, voordat een aanzienlijk bedrag in het water wordt gegooid, ongeacht de vraag waar dit geld vandaan zou moeten komen, eerst nog maar een gesprek moet plaatsvinden met de Inspectiedienst Noord West, om de mogelijkheden en de onmogelijkheden op een rijtje te zetten. Hiertoe dienen wij dan ook een motie in, gesteund door de fracties van de ChristenUnie en de LPF, waarbij wij verder aandringen op overleg. Daarnaast kan natuurlijk de financiering van een van beide ontwikkelingsplannen verder worden onderzocht. Onze voorkeur gaat echter wel uit naar het behoud

van het bosbad in haar huidige vorm.

Onze motie luidt als volgt:

Motie 4

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 7 april 2003;

overwegende:

- *dat het bosbad Amersfoort niet voldoet aan de Wet Hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden (de Whvbz);*
- *dat er momenteel een tweetal plannen ter tafel liggen, waarmee aan de Whvbz zou kunnen worden voldaan, echter de financiering hiervan is onvoldoende geregeld;*
- *dat alle partijen van mening zijn dat het bosbad in een grote sociale behoefte voldoet en dat een eventuele sluiting van het bosbad de leefbaarheid van de regio aantast;*
- *dat na overleg met de Inspectie Noord West blijkt dat nog niet alle technische mogelijkheden zijn onderzocht met betrekking tot het voldoen door het bosbad aan de Whvbz;*

verzoeken het college:

in overleg te treden met de gemeente Amersfoort en de Inspectiedienst Noord West om naar oplossingen te zoeken voor het instandhouden van het bosbad, waarbij de kosten van deze oplossingen door de gemeente Amersfoort zelf te dragen zijn,

en gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt derhalve deel uit van de beraadslagingen. De motie zal worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Het is wel grappig dat mijn maidenspeech als niet-bezitter van een zwemdiploma over een bosbad gaat. Zo zie je maar weer, in de politiek dienen zich voortdurend verrassingen aan.

In de extra commissievergadering Water & Milieu heb ik namens de SGP geprobeerd op grond van de onderliggende stukken een duidelijk statement af te

geven, waarvan de basis was dat wij nu in ons land meemaken – na jaren pleiten en waarbij nu het handhavingsbeleid terecht hoog op de politieke agenda staat – dat een gemeentelijk overheid feitelijk van een provinciale overheid vraagt om niet te handhaven. Nu kan zich zo'n situatie voordoen. Ik heb in de commissie gezegd, dat je dan ook heel sterke argumenten moet hebben als je als overheid bij een andere overheid bepleit om niet te handhaven, dus om te gedogen; om opnieuw ontheffing te verlenen. De argumenten die daarvoor zijn aangedragen, zijn vervat in de bekende brief van de gemeente Amersfoort. Ik heb die in alle vrijmoedigheid gekwalificeerd als "flinterdun". Er lag een ander stuk naast waarin op de argumenten werd ingegaan, en ik moet zeggen dat dat vernietigend was voor de argumentatie van de gemeente Amersfoort.

Dan kan de conclusie niet anders zijn dan dat er op dit moment geen gronden zijn om nog langer te gedogen en daarbij ontheffing te verlenen. Tussen 27 maart jongstleden en heden verwacht je dan van de gemeente Amersfoort dat men met aanvullende argumentatie op tafel komt, op grond waarvan je je standpunt kunt heroverwegen. Daar zou wat ons betreft, dan ook zeker serieus op zijn ingegaan. Wat wij wel hebben gekregen zijn een heleboel mailtjes van mensen die intrinsiek, emotioneel, bij de hele problematiek zijn betrokken. Om die mailtjes te ontvangen, is natuurlijk een heel groot goed, maar die mailtjes leveren geen verbetering of versterking op van de argumenten die de gemeente Amersfoort hanteerde.

Ons standpunt moet dus blijven dat de provincie gewoon gehouden is de normen te handhaven. Naar ons besef hoort dat ook bij de notie van het willen zijn van een betrouwbare overheid. Daarmee moeten wij zeggen dat Amersfoort een flink probleem heeft, maar het is dan ook echt een Amersfoorts probleem, gezien de wijze waarop nagelaten is vanaf 1990 reserveringen voor investeringen te doen. Wat ons betreft is een provinciale bijdrage dan ook niet in beeld. De enige concessie die wij als provincie zouden kunnen doen, is dat wij inderdaad, als er tijdig een technisch en financieel goed en degelijk plan ligt, voor dit jaar ontheffing verlenen. Dat is volgens mij het uiterste wat wij als provincie op dit moment kunnen doen.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF):

Mijnheer de Voorzitter! Ik heb een probleem; ik ben gekleurd, ik kan wel zwemmen en ik heb kinderen en ik ben ter plekke wezen kijken bij het zwembad van Amersfoort. De fractie van de LPF heeft zich daar uitgebreid laten voorlichten. Wij hebben de pompinstallatie ter plekke bekeken; ik heb daar enig verstand van. In de correspondentie van diverse partijen heb ik gezien dat werd gememoreerd dat de pompinstallatie van ondeugdelijke kwaliteit was, dat die zeer oud was en dat die elk moment in elkaar kon storten. Ik moet zeggen dat ik daar helemaal niets van heb gemerkt. Het zag er allemaal prachtig uit. Ook het onderhoud rond het bad – de tegelvloer, de houten wanden, de doorlating, enzovoort – heb ik zelf bekeken. Er stond op dat moment geen water in het bad en het viel mij allemaal erg mee.

De fractie van de LPF is dan ook van mening dat de regelgeving die heel goed bedoeld is, ruimschoots het doel voorbij schiet en dat er hier meer wordt geregeerd naar de letter dan naar de geest van de wet.

Wij hebben gekeken naar een situatie waarbij wij dartelende kindjes in het water zagen plonsen, en nog steeds hebben wij niet kunnen constateren in welk opzicht ook, dat er op enig moment een onveilige situatie zou kunnen ontstaan.

Het keurig onderhouden bad voorziet in een grote maatschappelijke behoefte en het is een van de weinige veilige plekken waar je je kinderen onder toezicht buiten kunt laten zwemmen. Overigens, leden van andere fracties die bij het bosbad zijn geweest – en volgens degene die er de scepter zwaait, is er van de fracties bijna niemand geweest – hebben kunnen zien dat het een unieke locatie is, prachtig in de natuur.

De manier van waterzuivering van het bosbad is wel apart en, daar wordt veel over gesproken, is wellicht niet zoals het in de wet wordt voorgeschreven.

Echter, in de situatie van een natuurlijke filtering door de zandbodem aldaar en het opnieuw oppompen van dit grondwater dat na zuivering opnieuw aan het zwembad wordt toegevoegd, wordt ook door de wet niet voorzien. Eigenlijk is daar gewoon een unieke situatie aan de gang.

De benodigde investeringen die door de gemeente Amersfoort zouden moeten worden gedaan om aan de eisen van de wet te voldoen, zijn in de ogen van

de fractie van de LPF exorbitant hoog. Deze investeringen staan ook niet in verhouding tot het vermeende probleem. Wij vinden het dan ook weggegooid geld. Het zou beter besteed kunnen worden aan ouderenzorg, onderwijs of veiligheid. Maar ja, u begrijpt: dat zijn dan ook onze speerpunten. Economisch gezien is het nu de hoogste tijd om goed om te springen met ons belastinggeld. Daar praten wij immers over? En of dat nu van de gemeente Amersfoort of van de provincie komt, het maakt mij niet uit; het is namelijk overheidsgeld. Wij moeten die extra verantwoordelijkheid dan nu ook nemen. Dat betekent dat wij als politici eens goed achter onze oren moeten krabben of wij het bosbad gaan opzadelen met de eigenlijke wetgeving of dat wij reëel gaan kijken naar de situatie van het economische moment van heden. De fractie van de LPF wil deze verantwoordelijkheid nemen, door te stellen dat Provinciale Staten zich zouden moeten uitspreken ten gunste van het bosbad Amersfoort en verder in een gedoogsituatie zouden moeten voorzien, dan wel: wij leggen die hele wet naast ons neer. Wij willen dan ook met de gemeente Amersfoort, met het ministerie van VROM en met de provincie afspreken dat wij de situatie over vijf jaar opnieuw gaan bekijken, als wellicht de economische haalbaarheid van allerlei verbouwingen van wat meer realiteitszin getuigt.

Ik spreek de hoop uit, als de Staten zich uitspreken voor het bosbad, dat de mensen uit Amersfoort in het mooie zwemwater – ik heb mij laten vertellen dat het water van uitstekende kwaliteit is – kunnen springen en dat zij niet een koude douche krijgen door de politieke halsstarrigheid van dit moment.

De VOORZITTER: Ik denk dat het goed is dat eerst de gedeputeerde reageert, ook op de moties, en dat wij daarna kunnen bezien of er behoefte is aan een schorsing.

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben in de Staten een onderwerp aan de orde, waarbij wij in de commissie ook uitgebreid stilgestaan hebben. De technische kant van het geheel wil ik nu dan ook zo veel mogelijk buiten beschouwing laten. Bovendien ben ik ook geen technicus, hoewel ik wel een Bètaopleiding heb en een aantal dingen kan uitleggen, maar ik wil de Staten niet vervelen met dit soort zaken.

Ik heb inmiddels wel een zwemdiploma, ja.

Het is van belang voor de bevolking dat het zwembad openblijft. De bosbaden hebben een sociale functie; dat heb ik ook steeds in de commissie gezegd en dat hebben wij steeds gehanteerd als leidend motief bij de behandeling van de aanvragen die de gemeente Amersfoort in de loop der jaren steeds heeft ingediend, vanaf 1990. Wij willen echter wel dat wordt voldaan aan de wettelijke eisen. Wij hebben richting de gemeente Amersfoort nadrukkelijk gezegd dat de eisen niet hoger hoeven te zijn dan strikt noodzakelijk is, maar aan de normen die per se gelden, moet voldaan worden. Dat is tot nu toe steeds de insteek geweest en daaraan zal niets veranderen. Het is dus niet zo dat wij meer van de gemeente Amersfoort zouden eisen dan strikt noodzakelijk is.

Het tweede punt is dat wij contact hebben gehad met de Inspectie van het ministerie van VROM en daaruit is gebleken dat ontheffingen voor meerdere jaren gewoonweg niet acceptabel zijn. Wij hebben ook zelf inmiddels een gedoognota, een handhavingsnota, hier aan de orde gehad, waarin wij met elkaar hebben vastgesteld dat gedogen structureel niet aan de orde zou kunnen zijn.

Vorig jaar hebben wij gezegd dat het afgelopen moest zijn met ontheffingen en dat er maatregelen genomen moesten worden. Overigens heeft de gemeente Amersfoort inmiddels een plan voorgelegd. In de commissie heb ik gezegd dat dit plan de grote lijn aangeeft van wat de oplossing kan zijn; de technische kant van het geheel met wat er moet gebeuren. Dat plan moet nog uitgewerkt worden in een bestek. Als dat gedaan is, zie je wat er mogelijk is en hoe het wordt uitgevoerd. Een apart onderzoek om nog eens in kaart te brengen of bepaalde dingen al dan niet zouden kunnen, is naar mijn stellige overtuiging niet nodig.

De raad van de gemeente Amersfoort komt op 23 april aanstaande bij elkaar om te vergaderen. In het amendement wordt gevraagd om tot 1 juli de tijd te geven om te zien of gekomen kan worden tot een oplossing.

Wij hebben te maken met een zwemseizoen, dat begint op 15 mei aanstaande. Dat betekent dat wij voor aanvang van het zwemseizoen met elkaar eigenlijk al klare wijn geschonken moeten hebben.

Het zwemseizoen laten beginnen en na enige tijd moeten zeggen dat het afgelopen is, lijkt mij niet de juiste manier van handelen. Overigens is dat dan ook niet nodig, omdat wij heel goed voor aanvang van het zwemseizoen met de gemeente Amersfoort duidelijkheid kunnen krijgen over zowel de technische als de financiële kant van de zaak. Die duidelijkheid wil ik proberen te krijgen.

Er is gevraagd of er de laatste tijd met de gemeente Amersfoort nog contact is geweest over het bosbad. De wethouder van Amersfoort heeft na onze commissievergadering, een commissievergadering gehad in Amersfoort. Naar aanleiding daarvan stelde hij de vraag of wij schriftelijk het standpunt van de provincie wilden meedelen. In dit schriftelijke stuk heb ik mijn persoonlijke standpunt verwoord en ik heb onder mijn eigen verantwoordelijkheid duidelijk gemaakt wat het tot nu toe gevoerde beleid van de provincie is geweest en waar wij tot op dat moment steeds achter hebben gestaan. Dat is het enige contact geweest met de gemeente Amersfoort over het bosbad.

Naar ik begrijp, zeggen bijna alle woordvoerders hier in de Staten wat de financiering betreft, daaraan geen bijdrage te willen leveren. De fractie van D66 wees daarbij op de precedentwerking. Als je dat zou gaan doen, zouden er inderdaad meer baden zijn waarvoor geld van de provincie beschikbaar zou moeten komen. Wij hebben drie bosbaden: in Leersum, in Baarn en in Amersfoort. In Leersum heeft men inmiddels maatregelen genomen die noodzakelijk zijn in het kader van de wetgeving. In Baarn is men daarmee ook druk bezig en men is van plan daar zelf de middelen bij te vinden. In Baarn legt men de vraag wat de financiering betreft niet neer bij de provincie. Als de gemeente Amersfoort echter geld krijgt, dan kan ik u op een briefje geven dat er vanuit Baarn ook een aanvraag komt.

De heer Witteman heeft enige opmerkingen geplaatst waar ik toch enkele technische dingen over wil zeggen.

De discussie omtrent de zuivering het water in het bad draait er volgens mij niet om wat je doseert. Het gaat erom dat je het water op een zodanige manier rondpompt en zuivert, dat er geen bacteriën kunnen voorkomen die ziektes veroorzaken. Of dat het een dan wel het ander is, daarover wil ik mij niet uit-

spreken, maar wat mij betreft moet het gaan om de oplossing die het eenvoudigst te realiseren is en die binnen de kaders valt. Dat is steeds de opstelling geweest en zo moet het wat mij betreft blijven.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Er is nog een ander probleem dat zich voordoet in Amersfoort. Buiten het reinigen van het zwemwater, is het zo dat een deel van het zwemwater in contact staat met het grondwater en met de onderliggende lagen die gebruikt worden voor drinkwater. Als er chloor terecht komt in het water dat gebruikt wordt voor drinkwater, schijnt het heel moeilijk te zijn het daaruit te halen.

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Dat is echter niet het belang dat door de Whvbz gediend wordt. Dat is een extra, een bijkomend, probleem, maar daar kijken wij wat deze wet betreft niet naar. Bij de Whvbz kijken wij naar de effecten van het water dat weer opgepompt wordt en waar chloor, dus een stuk verontreiniging, in zit en dat weer in het bad komt. Dat kan negatieve effecten veroorzaken, maar het is niet zo dat het grondwater vervuild wordt. Dat is wel zo, maar dat valt niet onder deze wet. De gemeente Amersfoort zou daarvoor zelf verantwoordelijkheid moeten nemen.

Motie 2, de motie van de fractie van het CDA. Het college kan zich vinden in deze motie.

Motie 3, van de fractie van de PvdA.

In deze motie wordt gevraagd de bestaande bestuurlijke impasse te doorbreken en nader overleg te voeren met het college van b. en w. van Amersfoort, teneinde op een milieuhygiënisch verantwoorde manier het zwemmen in het bosbad voor de toekomst veilig te stellen. Dat het een gekoppeld wordt aan het ander, is iets dat ik niet kan garanderen. Ik ben best bereid overleg te voeren met het college van b. en w. van Amersfoort, en tot nu toe hebben wij dat steeds ook gedaan. Uit de geschiedenis blijkt echter, dat dit niet tot gevolg heeft gehad dat een goede oplossing is gerealiseerd. Dat betekent dat ik deze motie afraad.

Motie 4, van de fractie van de SP.

Tegen hetgeen in deze motie staat, kan ik geen bezwaar hebben. De teneur is echter dat ik zou kunnen bewerkstelligen dat er een oplossing gecreëerd

wordt, en daarop kan ik geen ja zeggen. Volgens mij is dat de intentie van de fractie van de SP die hierachter zit, maar dat zal naar alle waarschijnlijkheid te weinig resultaat opleveren. Ik wil wel in gesprek gaan met de Inspectie van VROM en met de gemeente Amersfoort, hoewel wij dat tot op heden steeds hebben gedaan en daaruit is gekomen dat de Inspectie de opstelling heeft gehad die zij tot nu toe heeft gevoerd. Degene van de Inspectie die de heer Witteman in zijn betoog noemde, is bij een procedure in een eerder stadium aanwezig geweest en hij heeft zelfs bezwaar gemaakt tegen de handelwijze van de provincie om tot ontheffing te komen. Het verbaast mij dus zeer wat deze man nu allemaal zegt.

De VOORZITTER: Begrijp ik dat u alledrie de moties ontraadt?

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Nee, motie 2 wordt door mij positief gepreadviseerd, de andere twee moties niet.

De VOORZITTER: Ik schors de vergadering.

Schorsing van 16.00 – 16.07 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

De heer JONGSMA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Uit de eerste termijn is gebleken dat op tal van punten de diverse partijen in de Staten dezelfde kant opkijken. Er werden in diverse bewoordingen punten genoemd zoals: overleg op korte termijn; een korte periode van gedogen voor het seizoen 2003 moet kunnen; een eind maken aan de impasse; komen tot een doorbraak, en in dat kader moet ook tempo worden gemaakt.

Ik hoop dat u, voorzitter, mij toestaat op de door de fractie van het CDA ingediende motie twee wijzigingen aanbreng. Wellicht kan dat mondeling.

In punt 1 van het dictum staat “de gemeente Amersfoort gelijktijdig ...”. Het woord “gelijktijdig” moet worden vervangen door: “voor 1 juni 2003”. In punt 2 van het dictum staat “na gehouden overleg de Staten in te lichten ...”. Na het woord “Staten” moet worden tussengevoegd: “binnen drie maanden”.

De fracties van de VVD en PvdA kunnen zich met deze aanpassingen in de motie verenigen.

De VOORZITTER: Kunnen de Staten instemmen met deze mondeling aangebrachte wijzigingen in motie 2?

De heer MALENSTEIN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Het lijkt mij een uitstekend idee, omdat het stimuleert de impasse te doorbreken, waarbij tevens termijnen worden gesteld.

De heer VAN OOSTRUM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! De motie van het CDA is aangepast, om op korte termijn helderheid en duidelijkheid na te streven. Wat ons betreft zijn de andere twee moties daarmee overbodig; die steunen wij dus niet.

Mevrouw DAS (GL): Mijnheer de Voorzitter! De wijzigingen die zo-even in motie 2 zijn aangebracht, maken de motie in elk geval een stuk helderder. Wat onze fractie tevens nog graag wil zien, is de toevoeging dat de Inspectiedienst Noord West ook als gesprekspartner wordt genoemd.

De VOORZITTER: Nee, zo gaat dat niet. De motie is gewijzigd en ligt in gewijzigde vorm voor. Daar kunnen de Staten zich over uitspreken. Meer niet.

Mevrouw DAS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Dan vragen wij een toezegging van het college van GS dat de Inspectiedienst als gesprekspartner hierin wordt betrokken.

De VOORZITTER: Dat kan hooguit in de tweede termijn van de gedeputeerde al dan niet beaamd worden.

De heer GAAIKEMA (D66): Mijnheer de Voorzitter! Er liggen hier drie moties voor, waarvan wij motie 2 van het CDA met de aanscherping daarin, willen steunen. Hetzelfde geldt voor de motie 4 van de SP.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Wij vinden de aanscherpingen die de fractie van het CDA in de motie heeft aangebracht aansprekend, maar wat ons betreft gaan die niet ver genoeg. Wij willen graag de Inspectie erbij betrokken zien. Dat is niet in de motie opgenomen, dus steunen wij deze motie niet.

Wij blijven motie 4, zoals die door de fractie van de SP is ingediend, ondersteunen.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben niet het idee dat de motie van de fractie van het CDA bijdraagt aan de situatie zoals die nu is. De gemeente Amersfoort heeft inmiddels twee plannen ter beoordeling ingediend. De gemeente Amersfoort heeft daarbij ook haar financiële rek aangegeven; en die is heel klein. Wij zullen daarom de motie van de fractie van het CDA niet steunen. Wij houden vast aan onze eigen motie. Ik begrijp dat de motie van de fractie van de PvdA is ingetrokken.

De VOORZITTER: Ik vraag mij af waar u dat uit opmaakt, maar wellicht horen wij dat nog.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! De motie van de fractie van het CDA is in lijn met het betoog dat ik namens onze partij heb gehouden. Die motie steunen wij daarom. De andere twee moties steunen van niet.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF): Mijnheer de Voorzitter! Wij willen slechts de motie van de fractie van de SP steunen, daarbij aantekennend dat de fractie van de LPF in haar betoog nog veel verder ging dan de motie.

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Ik wil nog even de rol van de Inspectie weer aanhalen. De provincie Utrecht heeft de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid om een mogelijke ontheffing voor het komend seizoen te bekijken. Daarvoor geldt dan een bepaalde procedure, waarin men acht weken de tijd krijgt om bezwaar, beroep, enzovoort, te maken. De Inspectie van het ministerie van VROM heeft daarin een duidelijke rol. Als de Inspectie niet akkoord gaat met onze ontheffing, dan wordt er niet ontheven. Dus wij moeten volgens mij in overleg met de Inspectie. Vandaar dat ik mevrouw Das en de heer Witteman graag toezeg dat wij dat overleg zullen voeren. Wij kunnen zelfs niet om dat overleg heen. De motie van de fractie van het CDA, zoals die is gewijzigd, lijkt mij geen probleem. Er wordt namelijk een aanscherping gemaakt dat er werkelijk financieel besluit komt van de gemeente Amersfoort. Ook komt er een plan te liggen om tot uitvoering te komen. Om daarmee nog een jaar te ontheffen, lijkt mij goed passend.

De heer VAN MALENSTEIN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! De gedeputeerde maakte een opmerking in de richting van de fractie van GL en de SP. In het bestuurlijk overleg dat de gedeputeerde met de gemeente Amersfoort zal voeren, wil zij tegelijkertijd de Inspectie van het ministerie van VROM betrekken. Begrijp ik het zo goed?

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Of dat in hetzelfde gesprek plaatsvindt, weet ik niet, maar er zal in elk geval ook een gesprek met de inspecteur plaatsvinden. Wij hebben met de Inspectie contact en in het kader om te komen tot de ontheffing, zullen wij dat gesprek voeren. Als wij het bosbad voor 15 mei nog geopend willen zien, dan zullen wij met elkaar moeten afkaarten wat wij van de Inspectie te verwachten hebben.

De heer VAN MALENSTEIN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Als je naar een haalbare optie toe wilt, kun je niet meer om de Inspectie heen en dan is het handig die erbij te betrekken.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Graag wil ik mevrouw Kamp vragen om dan vooraf contact op te nemen met de Inspectiedienst of men inderdaad een bijdrage wil leveren aan het zoeken naar oplossingen, om teleurstellingen achteraf te voorkomen.

De gemeente Amersfoort heeft al gezegd hiervoor geen geld over te hebben. Als je dat van tevoren weet, moet je dan zeggen: het bad gaat met Moederdag niet open.

Mevrouw KAMP (gedeputeerde): Mijnheer de Voorzitter! Geen geld hebben is natuurlijk iets anders dan prioriteiten stellen. Ook voor de gemeente Amersfoort geldt of zij prioriteit geeft aan dit bad. Ik wil niet zeggen dat de gemeente Amersfoort haar geld moet gebruiken voor het bosbad, maar ook de gemeente Amersfoort heeft REMU verkocht. Het is geen artikel 12-gemeente, dus geeft de gemeente Amersfoort geld uit voor een aantal zaken, en of zij dat al dan niet voor het bosbad doen, is aan die gemeente. Ik treed daar niet in. Ook bij de gemeente Amersfoort is er voor een aantal zaken natuurlijk wel geld.

Gezegd wordt dat er van tevoren met de

Inspectiedienst moet worden overlegd. Ik zou zeggen: natuurlijk doe ik dat. Ik bestuur al langer dan vandaag. Dat doen wij zeker.

De VOORZITTER: Hiermee is het overleg toegezegd.

Ik sluit de beraadslagingen. Motie 2 wordt gesteund door de fracties van het CDA, PvdA, VVD, SGP en GL.

Provinciale Staten besluiten hierna motie 2 te aanvaarden, waarbij de fracties van het CDA, PvdA, VVD, SGP en GL geacht worden voor de motie gestemd te hebben.

De heer VAN MALENSTEIN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Wij hebben steun verleend aan motie 2 van de fractie van het CDA. Die motie geeft aan dat de wensen van de PvdA op dit terrein gehonoreerd zijn. Wij trekken de motie dus in.

De VOORZITTER: Waarvan akte.

Motie 4. Ik heb de fractie van het CDA hierover niet gehoord.

De heer JONGSMA (CDA): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn niet voor.

De VOORZITTER: Dat noemen wij: tegen.

De heer VAN MALENSTEIN (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Omdat de Inspectie volop wordt betrokken, lijkt mij deze motie niet meer nodig. Het is niet aan mij te beslissen of de motie wordt ingetrokken. Wij vinden de motie dus zodanig overbodig, dat wij tegen zijn.

De heer VAN OOSTRUM (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Ik heb zojuist al uitgesproken dat wij tegen de motie zijn.

Mevrouw DAS (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor de motie, maar gezien het voorgaande is de motie eigenlijk niet meer nodig.

De heer GAAIKEMA (D66): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor de motie.

De heer VAN KRANENBURG (ChristenUnie):

Mijnheer de Voorzitter! Wij staan nog steeds achter de motie.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor de motie.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn tegen de motie.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor de motie.

Provinciale Staten besluiten hierna motie 4 te verwerpen. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van het CDA, de PvdA, de VVD en de SGP.

PS2003BEM11

Voorstel van de werkgroep Dualisering van 24 februari 2003, tot wijziging van het Reglement van Orde Provincie Utrecht 1998 met het oog op dualisering. (afhandeling amendementen)

De VOORZITTER: Amendement 1 betreft een vier-tal artikelen: artikel 4, lid 2, artikel 10, lid 1; artikel 10, lid 2 en artikel 60, lid 5.

Van de kant van uw voorzitter bestaan over dit amendement geen negatieve adviezen. Het woord is aan de Staten.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de voorzitter! Omdat u voor bent, is het CDA ook voor.

De VOORZITTER: Ik zou willen dat u die regel vaker hanteerde.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter! Voor dit moment volgen wij de voorzitter.

De heer DITEWIG (VVD): Mijnheer de Voorzitter! Uiteraard voor.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij zijn voor amendement 1.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de Voorzitter! Voor.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer de Voorzitter! Voor.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter!
Voor.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter!
Voor.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF):
Mijnheer de Voorzitter! Voor.

Provinciale Staten aanvaardden hierna amendement 1
met algemene stemmen.

De VOORZITTER: Ik stel amendement 2 aan de
orde.

De heer TERPSTRA (CDA): Mijnheer de voorzitter!
Wij hebben geen behoefte aan amendement 2. Wij
zullen dus tegen stemmen. De argumentatie hier-
voor heb ik in de eerste termijn al gegeven.

De heer LEVERING (PvdA): Mijnheer de Voorzitter!
Wij zijn het eens met de argumentatie die eerder is
gegeven door de heer Terpstra. Wij zijn tegen het
amendement.

De heer DITEWIG (VVD): Mijnheer de Voorzitter!
Voor.

De heer BIJKERK (GL): Mijnheer de Voorzitter! Wij
zijn tegen amendement 2, conform de redenering
van de heer Terpstra.

Mevrouw VAN KEULEN (D66): Mijnheer de
Voorzitter! Voor ons geldt hetzelfde, mede vanwege
het feit dat wij nu een verordening hebben waarin
met één ondertekening een amendement ingediend
kan worden. Dan geeft dit amendement wel wat
balans, maar dan nog denken wij dat het niet goed
is. Waar ik ook bang voor ben, als wij dit amende-
ment aanvaardden, is dat wij wellicht toch weer een
hele discussie krijgen over de procedure of een
onderwerp nu wel of niet op de agenda hoort. Dan
spreek ik liever over het onderwerp zelf dan over het
verhaal van wel of niet op de agenda plaatsen.

De heer VAN DE GROEP (ChristenUnie): Mijnheer
de Voorzitter! Wij zijn vanzelfsprekend voor het
amendement. Ik wil richting de collega's nog zeggen
dat een debat over de vraag of iets wel of niet op de
agenda geplaatst moet blijven, niet uit de weg

gegaan moet worden. Het provinciaal belang moet
immers worden aangetoond, en degenen die een
onderwerp van de agenda willen afvoeren, zouden
moeten aantonen dat het provinciaal belang niet
aanwezig is. Wat is dan de winst van dit amende-
ment? Die winst ligt in het feit dat de Staten geen
uitspraak doen over zaken waarover de Staten niet
gaan. Als de vergadering dat dan niet wil, zullen wij
in het vervolg daarover wel uitspraken moeten doen.
Dat is een consequentie die daarmee wordt aan-
vaard.

Ik behoud mij overigens het recht voor om bij een
vervolg over dit onderwerp – dat zal zeker kunnen
gebeuren bij een evaluatie – toch nog terug te
komen op onderdeel 1 van dit amendement, name-
lijk de mogelijkheid van het ter vergadering indie-
nen van moties en amendementen die niet op de
agenda staan. Ik denk dat dit een schoonheidsfoutje
in ons Reglement van orde is.

De heer WITTEMAN (SP): Mijnheer de Voorzitter!
Wij zijn tegen dit amendement.

De heer BISSCHOP (SGP): Mijnheer de Voorzitter!
Voor.

De heer VAN LEEUWEN BOOMKAMP (LPF):
Mijnheer de Voorzitter! Voor.

Provinciale Staten verwerpen hierna amendement 2.
Tegen het amendement hebben gestemd de fracties
van het CDA, de PvdA GL, D66 en de SP.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale
Staten hierna over het geamendeerde voorstel.

PS2003BEM15

**Voorstel van Gedeputeerde Staten van 11 maart
2003 tot vaststelling van de 3^e begrotingswijziging
2003.**

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stem-
ming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig
het voorstel.

- Sluiting

Ik wens u allen wel thuis. Ik sluit de vergadering.

(Einde van de vergadering om 18.24 uur.)

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van
Provinciale Staten van 19 mei 2003.

De voorzitter,

De griffier,